

BÁLINT ÁGNES

Az elvarázsolt egérkisasszony

MÓRA KÖNYVKIADÓ
EGYED LÁSZLÓ rajzaival
Második kiadás
(1961) 1979

I. fejezet
A NYIKORGÓ LÁMPA

Furcsavár felett éppen alkonyodott, mikor egy egérke végigsétált az utcán. A sűrűn hulló hópelyhek rátapadtak szürke bundácskájára, úgyhogy könnyen össze lehetett volna téveszteni holmi elgurult hólabdával.

Cukoranyó mézeskalácsboltja előtt megállt, és vágyakozva nézte a kirakatüveg mögött sorakozó jobbnál jobb édességeket.

„Az a nagy, tükrös szív nekem tavaszig is elég lenne... – így ábrándozott. – Apránként elrágicsálnám, de a tükröt megőrizném, s ha esetleg egérvarrodát nyitnék, jó lenne a ruhapróbákhoz. Jaj, miért is nincs valami pici rés a kirakaton?”

Hirtelen szél támadt, és szegény egérke megborzongott. Gyomra szomorúan korgott.

A szélben hintázni és nyikorogni kezdett a lámpa, amely cifra vasrúdon függött a kirakat felett.

A kisegér felnézett a lámpára, csodálkozva hallgatta a nyikorgást.

*Aki éhes, aki fázik,
az ajtón mért nem kopog?
Meleg szoba várja ott bent,
és jobbnál jobb falatok...*

„Soha nem hallottam ennél kedvesebbet! – gondolta az egérke. – Kopogtatnék én ezer örömmel, hiszen már teljesen meggémberedtem idekint, de egy szegény, gyenge kis egérnek semmit sem szabad elhirtelenkednie. Azt ugyan városszerte mesélik, hogy Cukoranyó nem tart macskát, és papucsával még sohasem ütött agyon egeret. Ablakpárkánya terített asztal a galambok, cinkék, poszáták számára. Hanem én jómagam mindmáig csak olyan emberekkel találkoztam, akik alighogy megpillantottak, máris seprűvel, lapáttal rohantak utánam.”

Hosszas tétovázás után mégis felmászott a jeges lépcsőn a rézpántos küszöbre, és szívdobogva bekopogott.

Cukoranyó maga nyitott ajtót. Kinézett az utcára, de a lámpa fénykörében senkit sem látott. Már éppen vissza akart húzódni, mikor észrevette a küszöbön kuporgó egeret.

– Ó, te szegény kis pára! – mondta, s hangja olyan barátságos volt, akár a kályhaduruzsolás. – Kerülj csak beljebb! Képzelem, mennyire összefagytál!

Az egérke nem mondatta kétszer. Besurrant a cukorillatú szobába, ahol jó meleg volt, és egy pillanat alatt el lehetett felejteni az utca hidegét. Cukoranyó egy babáknak való tányérba pörkölt mogyorót és mákoskalács-morzsákat tett, azután leült a tűzhely mellé, és nézte, hogyan lakmározik az apró kis vendég. Az csak rágta szaporán a mogyorót, s olykor-olykor hálás pillantást vetett jótevőjére.

– Nagyon kedvemre való kisegérnek látszol – mondta Cukoranyó. – Szívesen venném, ha itt maradnál nálam, és felvidítanád egyhangú estéimet. Gondold csak el, milyen jó sorod lenne! Abban a selyemmel bélelt, szalaggal díszített varrodobozban laknál, és a legjobb falatokkal etetnélek. Üres időmben elnézegetném, mint futkosol ide-oda fűrge lábacsárdon; s bizony, ahogy mosdász vagy bundácskádát kefélgeted, meg is nevetetnél.

– Drága Cukoranyó! – cincogott az egérke elragadtatva. – Minden egérgyerek a te éléskamrádról álmodik! Világéletemben csak arra vágytam, hogy a te házában élhessek, ahol vaníliaillat terjeng a levegőben, és a tűzhely szélén nem lustálkodik macska.

– Azt hiszem, jól megleszünk itt mi ketten! – bólogatott Cukoranyó. – Te majd mesélsz nekem az egerek titokzatos életéről, én pedig megmutatom neked mesterségem minden csínját-bínját. Most keresek egy jó meleg kötött harisnyát, annak a csücskében szundikálhatsz.

Az egérke boldogan költözött be a varrodobozba. Éppen neki való hely volt ez, telis-tele színes szalagokkal, selyemfonalakkal, bársony tűpárnákkal. Külön rekeszben valódi ezüstgyűszű pompázott. Az egérke elképzelte, hogyha a gyűszűre vékony drótból fület erősítene, akkor pompás kis egérvödör lenne belőle, amivel éjszakánként kisorsranhatna a kútra. Minthogy azonban Cukoranyó mellett nagy kényelem várt rá, később elhatározta, hogy az ezüstgyűszűből inkább tejet fog inni.

A nagy örömtől sokáig nem jött álom a szemére. Mikor végre elaludt, visszaálmodta magát abba az ócska bőröndbe, amelyben lakott, mielőtt az utcára került.

Korán ébredt, a szobában még sötét volt. A konyhában azonban már égett a lámpa, a világoskék cserép tűzhelyen teáskanna zümmögött. Cukoranyó hófehér kötényt kötött maga elé, úgy gyúrta az ánizsos sütemény tésztáját.

Az egérke udvariasan jó reggelt kívánt neki, azután felmászott a tűzhely padkájára, és megevett egy icurka-picurka perezet.

Reggeli után társalgásba kezdett:

– Miért keltél ilyen korán, Cukoranyó?

– Azért, hogy mire kilenc órakor kinyitom a boltot, friss mézescsókka várhassam a vevőket. De te miért nem lustálkodtál tovább? A dolgod felől aztán igazán ráértél volna.

– Szeretném látni, hogyan is készül ez a sok gyönyörűség – cincogta az egérke.

A konyha egyik sarkában polcos állványon sorakoztak Cukoranyó remekei. A legfelső polcon csupa kis bölcső, fehér vagy sárga cukorból formálva, rózsaszínű virágokkal, zöld levélkékkal díszítve. Cukoranyó minden bölcsőbe színes kis papírbabát ragasztott. Az egérkének erről eszébe jutott egy régi emlék.

– Tudod, Cukoranyó, mikor egészen picike voltam, egy mosókonyhában laktunk, sok-sok egércsaláddal együtt. A szomszédasszonyunk kiállhatatlan teremtés volt. Örökké csak hencegett, és mindenkinél különbnek tartotta magát. Egy éjszaka besurrant a lakásba, ahol a karácsonyfáról lepottyant egy ilyen cukorbölcső. Ő azt a bölcstöt hazavitte az egérlyukba, és abba fektette a gyerekeit. Attól kezdve még jobban lenézett bennünket, mert mi csak közönséges rongyfészekben aludtunk. Igen ám, de az a rongyfészek puha volt és meleg. A cukorbölcső kemény volt és ragacsos, a szomszéd egér néni kicsinyei rosszul aludtak benne. Elkezdtek hát rágni a bölcstöt. Először a cukorrózsákat rágták le róla, azután a többi cifraságot. Végül a talpát is körülrágták, úgyhogy ringatni sem lehetett. Szép lassacskán megették az egész bölcstöt. Mamájuk dúlt-fült, de nem volt mit tennie. Visszafektette a picinyeket a rongyfészekbe, s azok örültek, hogy végre jó meleg helyük van. Mi is örültünk, mert a szomszéd néni ezután már nem hencegett annyit.

Cukoranyó jót mulatott az egérke elbeszélésén. Kérni akarta, hogy meséljen még, de ebben a pillanatban kopogtak az ajtón.

Az egérke úgy megijedt, hogy gyorsan bebújt a padka mögötti zugba. Rézi néni jött, Cukoranyó tejesasszonya, aki minden reggel hozott egy nagy kanna tejet, egy köcsög tejfelt, egy csupor tejszínt, no meg írósvajat a tésztagyúráshoz.

– Ma egy literrel kevesebb a tej! – panaszkolta Rézi néni.

– Az a haszontalan Fáni felrúgta a fejősajtárt, szerencsére utánakaptam, és így nem folyt ki mind.

Miután a tejesasszony elment, az egérke elősettenkedett, és kíváncsian kérdezte Cukoranyótól:

– Ki az a Fáni, akit ez a pirosalma-képű asszonyság emlegetett?

– Rézi néni tehene – hangzott a válasz. Az egérke elmélázott.

– Milyen gyönyörű neve van! Fáni... Fánika... Nem gondolod, Cukoranyó, hogy ez ritka szép név?

– Ha ez annyira tetszik neked, akkor ezentúl majd téged is Fáninak foglak hívni – ajánlotta jószívűen Cukoranyó.

– Igazán? – cincogta az egérke izgatottan. – Mondd, Cukoranyó, csakugyan Fáninak hívnál? Hát lehet engem is ugyanúgy nevezni, mint azt az óriási tehenet, aki olyan sokkal, de sokkal nagyobb nálam? Számítsd csak ki, hány egér telne ki egy olyan tehénből!

– Nem tudnám megmondani – szólt Cukoranyó eltűnődve. – Azt hiszem, több ezer.

– Talán egy millió is! – kiáltott az egérke. – Mindjárt kiszámítom pontosan.

Át akart ugrani a padkáról a mérleg réztányérjába, de megcsúszott, és a lisztes teknőbe esett. Négy tepsi ánizsos perecke sült meg ropogósra, de mégis omlósra, mire nagy nehezen letisztogatta bundájáról a rátapadt lisztet.

II. fejezet

A MÉZESKALÁCS HÁZIKÓ BOSZORKÁNYA

Nem volt Fáninál boldogabb egér a föld kerekén. Néha úgy érezte, álmodik. Naphosszat lustálkodott, mézescsókot rágcsált vagy mandulás kiflit, s olyan volt már, mint egy kis szürke gombóc.

Legszívesebben a konyhában üldögélt, a tűzhely melletti padkán, és figyelte, hogyan dolgozik Cukoranyó.

„Bárcsak én is süthetnék-főzhetnék egyszer! — ábrándozott. — Szeretnék én is olyan szép, cifra mézeskalács figurákat készíteni, mint amilyenek ott sorakoznak a polcon. Vajon ma mit mesterkedik Cukoranyó?”

Az anyóka ugyanis teljesen belemerült valami új remekmű készítésébe.

– Mi lesz az, Cukoranyó? — kíváncsiskodott Fáni. – Szív? Pólyás baba? Huszár? Kakas?

– Egyik sem! – válaszolt Cukoranyó titokzatos mosollyal. – Ma házat építek mézeskalácsból.

Figyeld csak!

És Fáni egér ámuló szeme előtt valóságos házikó épült fel, mandulával díszített barna mézeskalácsszeletekből. Az ajtón cukormáz fénylett, mint a dobostorták tetején. Az ablaknyílásba Cukoranyó áttetsző, sárga cukorlapocskát illesztett, az ablakkeretet pedig körülcífrázta fehér, rózsaszínű, piros és zöld cukorkacsokringókkal. A tetőt bevonta fehér cukormázzal, hogy olyan legyen, mintha hó borítaná. A mézeskalács házikó ajtaja félig nyitva állt, pontosan úgy, mint abban a régi képeskönyvben, amit Cukoranyó egyszer megmutatott Fáninak.

– Bútort is készíts a házikóba! – lelkesedett a kiséger. – Piskóta ágyat meg karamell asztalt, rá fehér cukorból szép csipketerítőt. És akkor az éppen jó lakás lesz nekem!

– Te csak éldegélj a .varródobozban, a rongyocskáid között! – tanácsolta neki Cukoranyó. – Nem azért vesződtem ezzel a házikóval, hogy néhány nap múlva apró darabokra hulljon szét a fogad nyomán. Bútort sem készítek, mert az egész házikót, így, ahogy látod, kiteszem a kirakatba, dísznek. Bútor helyett inkább egy mézeskalács boszorkát formálok.

Finom tésztából mindjárt gyúrt is egy boszorkafigurát, nagy karimájú, hegyes kalappal, bő szoknyával. Rácskerítést is sodort a házikóhoz. Fáni egér alig győzte kívánni, hogy a figurák megsüljenek és kihűljenek.

– Légy szíves, harapj ki egy szál cirkot a seprűből! – kérte Cukoranyó. – Seprűt is csinálunk a boszorkánynak. Itt egy hurkapálcika, ez lesz a seprű nyele.

Mire a cirokseprű elkészült, a figurák is kihültek, és Cukoranyó hozzáláthatott feldíszítésükhöz. A kerítést ugyanúgy bevonta fehér cukormázzal, mint a háztetőt, azután olvasztott cukorral a ház köré ragasztotta, a ház alapjául szolgáló piskótalapra.

– No, végre hozzákezdhetünk ahhoz a boszorkához! – türelmetlenkedett Fáni. Már alig várom, hogy elkészüljön. Finom mandulaillata van.

Cukoranyó ügyes kézzel színezte a figurát. A hegyes kalapot piros cukormázzal vonta be, a ruhát zölddel, a fehér harisnyára pedig piros cukormázzal csíkokat húzott, hogy minél tarkább, minél feltűnőbb legyen, s odavonzza a járókelők pillantását a kirakathoz. Míg a cukormáz száradt, az anyóka elővett egy nagy dobozt. Ebben tartotta a szívekhez való tükröcskéket, a mézeskalács huszárokra és pólyás babákra ragasztandó papírfejeket meg a cédulákat, melyeken cifra betűkkel állt, hogy: Szív Küldi Szívnek Szívesen. Cukoranyó sokáig válogatott a papírfejek között.

– Ejnye, ejnye! – mondta gondterhelten. – Csak kétféle van: mézeskalács huszárokhoz való bajuszos arc, meg pólyás babákhoz való mosolygós kislányarc. Most melyiket ragasszam a mézeskalács boszorkára?

– Természetesen a bajuszosat! – javasolta Fáni egér. – Hadd legyen minél ijesztőbb az a boszorkány!

– Nem, az nem lesz jó! – ingatta fejét Cukoranyó. – Nem emlékszem olyan mesére, amelyben bajuszos boszorka szerepelt volna. Itt van egy szép kis babaarc, én inkább ezt ragasztom rá a mézeskalács boszorkányra. Igaz, ilyen arccal nem lesz ijesztő, de legalább kedvesen mosolyog majd a gyerekekre, akik megbámulják őt a kirakatban.

A mézeskalács boszorka tehát elkészült. Cukoranyó odaállította a mézeskalács házikó félig nyílt ajtajába, és az egész remekművet egy tálcán felrakta a polc legtetjére, két piros gyertya közé.

– Nos, hogy tetszik? – kérdezte az egérektől.

– Ennivaló! – felelt az mély meggyőződéssel. Cukoranyó homlokát ráncolta.

– Remélem, ezt nem szó szerint értetted? – kérdezte szokatlan komolysággal. – Mert ez a mézeskalács boszorkány nem megenni való! Vedd figyelembe, hogy ez csupán dísz. olnap kiteszük a kirakatba. De ha addig csak egy morzsa is hiányoznék belőle, elhívatom Hercsula Macskát!

– Már ugyan miért hiányoznék egy morzsa is belőle? – kérdezte Fáni sértődötten. – Csak nem képzeled, hogy meg akarom enni ezt a te híres boszorkányodat? Még ha sírva kérnél rá, akkor sem ennék belőle egy morzsát sem! Egyébként... ki az a Hercsula Macska, akit az imént említettél?

– Ő minden egerek réme – felelte Cukoranyó. – A legfeketébb kandúr, akit valaha ismertem. Sárga szeme félelmetesen villog, karma éles, mint a köszörült kés.

Fáni nem szólt semmit, csak orrocskáját mozgatta durcásan. Cukoranyó, hogy megbékítse, összekotort számára néhány édes morzsát a gyúrótábláról. Azután magára öltötte barna

bársonyköpenyét, és elment a papírkereskedésbe verses cédulákat rendelni. Alig csukódott be mögötte az ajtó, Fáni nyomban felhagyott az orrfintorgatással. Sietve felmászott a legfelső polcra, hogy végre közelebről is szemügyre vehesse Cukoranyó remekművét.

Kiváltképpen arra volt kíváncsi, keresztül lehet-e látni a cukorablakon? A boszorka háta mögött besurrant hát a mézeskalács házikóba. Bizony, elég sötét volt odabent. Bárhogy erőltette is a szemét, a sárga cukorablakon át mit sem látott. Annál inkább hasznát vette finom orrocskájának. A mézeskalács házikóban találkozóra gyűlt egybe a citrom, vanília, szegfűszeg és fahéj illata. Fáni egér nagyot szippantott belőle. Azután a boszorkát vette alaposan szemügyre.

Így közelről még szebb. És micsoda finom íze lehet! Cukoranyó diót is darált a tésztához. Hajjaj, Cukoranyó csak mondja, hogy szeret engem. Mert ha igazán szeretne, akkor egyenesen nekem sütötte volna ezt a kis mézeskalács boszorkát!

Addig mondogatta magában, hogy Cukoranyó őt egyáltalán nem is szereti, míg végül már a könnye is potyogott.

– Ha Cukoranyó látná, mennyire fáj nekem, hogy ezt a mézeskalács boszorkát sajnálja tőlem, bizonyára így szólna hozzám: „Édes kicsi Fánikám, hiszen csak tréfáltam! Neked sütöttem ezt a mézesbábót, csakis neked! No, ne sírj! Edd meg szépen!”

Megtörölte szemét, és tovább ábrándozott: erre én azt válaszolnám, hogy akkor sem eszem meg, ha fizet érte. Erre ő nagyon megijedne, és így könyörögne: „Csak egy morzsát, kicsi egerem! Hát csak éppen kóstold meg a kedvemért!” Én persze továbbra is hajthatatlan maradnék, erre Cukoranyó arca elborulna, és reszkető hangon így szólna hozzám: „Fáni, ha nem kóstolod meg, igen nagy fájdalmat okozol nekem!”

– Én pedig egy világért sem akarnék fájdalmat okozni a drága jó Cukoranyónak! – kiáltott Fáni elérékenyülve. S miután már teljesen beleélte magát, hogy Cukoranyó így szólna hozzá, ha sírni látná, gyorsan beleharapott a mézeskalács boszorkány barna cukormázzal bevont cipőjébe.

III. fejezet

ALIGHANEM VANNAK BŰVÖS TÉSZTÁK

– Ezer fekete macskafül! – kiáltott Fáni. – Mintha boszorkánnyá változtam volna!

Berohant a szobába, hogy megnézze magát a tükörben. De már nem surrant nesztelenül, mint azelőtt – lépteit cipőkopogás és szoknyasuhogás kísérte.

A tükörből egy kis boszorkány bámult rá dermedten. Kalapja piros, ruhája zöld, harisnyáján piros csíkok.

– Mézeskalács boszorkánnyá változtam! – hüledezett Fáni. – No de hát ez borzasztó! Előfordulhat, hogy nagyon megéhezem, és éppen nem lesz nálam semmi ennivaló, és akkor majd megeszem magamat...

Aggódva vizsgálta ujjait. Rövid tanakodás után meg is nyalta a hüvelykujját, de nem volt édes. Egyáltalán, semmilyen íze sem volt.

– Úgy látszik, ez valódi ujj! – állapította meg. – És én is valódi boszorkánnyá változtam. Épp olyan babaarcom van, mint a mézeskalács boszorkának. Valami bűvös tésztából süthették. Micsoda szerencse, hogy Cukoranyó nem hallgatott a tanácsomra, és nem a mézeskalács huszárhoz való arcot ragasztotta rá! Jól festenek most a pedrett bajusszal!

Izgatott kíváncsisággal forgolódott a tükör előtt. Hamarosan észrevette, hogy a csinos cipőcskén elől jókora lyuk tátong. Ettől a felfedezéstől megnyúlt a képe, de hamarosan megvigasztalódott. Végre is ez még mindig jobb, mintha az egész lábat leharapta volna. Hanem most mihez kezdjen? Fülébe csengtek Cukoranyó hátborzongató szavai Hercsula Macskáról. Nem, itt nem maradhat tovább egy percig sem. Lehet ugyan, hogy Hercsula Macska nem eszik boszorkákat, de Cukoranyó mindenképpen nagyon megdöbbenne. A szomszédok is megszólnák érte, ha megtudnák, hogy boszorkányt tart a lakásban, hiszen a mesebeli boszorkányok mindenféle gonoszságokat művelnek.

Ez megint gondolkodóba ejtette: „Szeretném tudni, hogy én most olyan gonosz vagyok-e, mint a mesék boszorkányai, vagy inkább olyan édes és kellemes, mint a mézeskalács boszorka?”

Ha a tükörbe nézett, hajlandó volt az utóbbit hinni. Szívesen elidőzött volna a tükör előtt, hogy göndör hajában és csinos arcocskájában gyönyörködjék, félt azonban, hogy Cukoranyó hamarosan hazaér. Utoljára bekukkantott hát a viaszgyertyákkal teliszűfolt boltocskába, pillantásával elbúcsúzott a bolt mögötti szoba szép, virágos huzatú bútoraitól. Kiszaladt a konyhába is. Barátságosan pattogott a tűz, meleg fénnel csillogott a rézüst, a mozsár meg a serpenyő,

békésen tiktakolt a falióra. Elszorult a szíve, mikor eszébe jutott, milyen jó volt alkonyatkor a tűzhely padkáján üldögelni. Hiába, nem maradhat itt tovább, mennie kell!

Nagyot sóhajtott, de bánatában sem feledkezett meg gyomrocskájáról. A pohárszék aljából néhány marék mézessüteményt és egy egész püspökkenyeret vett elő, pettyes kendőbe kötötte, és a bugyrot seprűje nyelére akasztotta.

„Egérkoromban csak morzsákon éltem – gondolta –, most meg egy egész püspökkenyér sem sok nekem!”

Kiiramodott a folyosóra. Hiába nyomta azonban le a nagy vaskilincset, az ajtó zárva volt. Ijedtében majdnem sírva fakadt.

– Mi lesz, ha nem tudok kijutni a házból? Igaz, elbújhatnék a padláson vagy a pincében, de csepp kedvem sincs itt bevárni, míg Cukoranyó hazajön, és észreveszi, hogy mi történt.

A kulcslyukon keresztül kikukucskált a havas utcára.

– Miért is nem vagyok olyan pici, hogy kiférnék a kulcslyukon! – kiáltotta, és mérgében toppantott a lábával.

Álmában sem gondolta volna, hogy ettől a toppantástól egészen picire zsugorodik össze, mint valami legyecske. Pedig ez történt, s Fáni nagyon megdöbbsent. Hanem ahogy ijedtsége elmúlt, örvendezni kezdett:

„Ha már így összementem, legalább kényelmesen átférek a kulcslyukon!” – gondolta. Csak mikor már indulni akart, vette észre, hogy a kulcslyuk, amelyhez előbb még le kellett hajolnia, most emeletes magasságban van.

– Ha legalább egy rést találnék az ajtó alatt! Azon is kiférnék!

Cukoranyó nem szerette a huzatos lakást, ezért nála minden ajtó, ablak szorosan zárult. Fáni bosszúsán futkosott az ajtó tövében.

– Kár volt így összemennem! A püspökkenyér is parányivá zsugorodott! Mégsem tudok a házból kijutni!

Végre eszébe jutott, hogy a mesebeli boszorkányok seprűn lovagolnak a levegőben. Ráült hát a seprűre, és lám, legnagyobb öröme máris a levegőbe emelkedett. A kulcslyukon légy módjára repült keresztül. Mindjárt felszállt a szemben levő ház ormára.

– Milyen szép a világ innen fentről! – ámul el, mikor körülnézett. Először azt hitte, minden házban tűz van, azután rájött, hogy az ablakok a lenyugvó nap piros fényét verik vissza. Később azt is észrevette, hogy a járókelők közül senki, de senki nem hord fehér harisnyát piros csíkokkal. Egészen elszontyolodott.

– Visszamegyek Cukoranyó lakására, hátha akad ott valami divatosabb holmi! – határozta el magát. A szobába érve toppantott, és így szólt: – Megint akkora akarok lenni, mint előbb voltam! – Szempillantás alatt újra nagyra nőtt. Sietve kirángatta a fiókos szekrény valamennyi fiókját, és

összevissza turkált Cukoranyó hímzett, csipkés fehérneműi között. Végre, kesztyűk és vállkendők alatt talált egy csomó vastag, kötött harisnyát. Összeráncolta a homlokát.

– Csupa régimódi vacak. No, de legalább egyszínű, és nem olyan rikitó, mint ez itt a lábamon.

Miután felhúzta a barna kötött harisnyát, a csíkosat gombolyaggá gyúrva az ágy alá hajította.

Azután az utcaajtóhoz futott, toppantott, és így szólt:

– Olyan kicsi legyenek, mint egy apró borsószem!

Hiába toppantott azonban, éppen akkora maradt, mint amekkora volt. Toppantott egyszer, kétszer, tízszer, de bizony eredménytelenül.

„Még ilyet! – gondolta csalódottan. – Igaz, egerkoromban is hiába toppantottam a lábammal, sem kisebb, sem nagyobb nem lettem tőle. De hát az előbb minden toppantásnál történt valami érdekes.”

Elgondolkozva nézegette cipője orrát. Pillantása ráesett az egyszerű, barna harisnyára.

– Hát persze! – kiáltotta hirtelen, azzal sarkon fordult, és a szobába rontott. Négykézlábra ereszkedve előkotorta seprűjével az ágy alól a gombóccá gyúrt csíkos harisnyákat. Kissé porosak lettek, de bánta is ezt Fáni! Fő a varázserő! Most a barna harisnyát hajította az ágy alá, s miután a szobát úgy összedúlta, mintha harminc macska csatázott volna benne, az ajtóhoz rohant toppantani. Lám, máris olyan gyorsasággal zsugorodott össze, hogy szinte beleszédült! Kirepült a kulcslyukon, és egy darabig ide-oda szálldosott a levegőben. Az ő számára, aki azelőtt mindig csak a falak tövében osonhatott, csodálatos érzés volt fent suhanni a magasban és lenézni a havas háztetőkre.

Körbepélt a magas kémények körül. Egynek a tövében le is ereszkedett, hogy egyék valamit. A tetőn annyi padlásablak meg kiszögellés volt, hogy nem kellett az utcai járókelők kíváncsi pillantásától tartania. Toppantott hát, hogy visszanyerje régi alakját. Kibontotta a bugyrot, és elgondolkozva nézte a püspökkenyeret.

– Kár, hogy a püspökkenyérnek nincs csíkos harisnyája. Odatoppantanám a zsindelethez, és azt mondanám, hogy tízszer nagyobb legyen.

Rövid töprengés után enni kezdte a püspökkenyeret mindenféle varázslat nélkül. Néhány morzsa legurult a lejtős háztetőn.

Tüstént ott termett egy szürke kis veréb. Mohón felcsipegette a morzsákat, majd odaröppent Fáni mellé, és így szólt:

– Ez ám a jó világ! Hajdanában csak gazdag püspökök ették az ilyen mandulával, csokoládéval, mazsolával, dióval töltött kalácsot, most pedig már efféle kis boszorkák is püspökkenyéren rágódnak. Honnan jössz, hogy ilyen jó falatokkal tarisznyáltak fel az útra?

– Cukoranyótól! – felelte Fáni, és nagy darab süteményt tömött a szájába.

– Mindjárt gondoltam. Te magad is olyan édes vagy, mint a mézescsók ott a bugyorban. Igazán, még sohasem láttam ilyen kedves, bájos kis boszorkányt.

Fáni ellágyult. Kiszedegetett a püspökkenyérből néhány szem mazsolát, és a hízelgő verébnek adta, aki hálásan csipogott:

– Micsoda szeretetreméltó teremtés! Csak azt nem értem, miért jöttél el Cukoranyótól? Én bizony nem hagynék el egy házat, ahol ilyen finom falatok teremnek!

– Hát tudod, az úgy történt – kezdte Fáni –, hogy én az imént még egér voltam...

– Jóságos kociút! – kiáltott a veréb. Mit nem akarsz velem elhitetni? Egerekből nem lesznek boszorkányok! Egerekből legfeljebb kis szörgomolyagok lesznek. Hallottam mesélni, hogy a bagolyodúk körül temérdek szörgomolyagocskát lehet találni, amelyek elfogyasztott egerekből származnak.

– Hess innét! – kiáltott Fáni felháborodva. – Csúnya tapintatlanság ilyesmit mesélni valakinek, aki még az imént egér volt, és csak egy véletlen baleset folytán változott át boszorkánnyá!

– Kíváncsivá teszel – mondta a veréb, és közelebb ugrált a bugyorhoz. – Meséld el, kérlek, hogyan esett a dolog, én majd közben eszem egy kis mézessüteményt.

Fáni hosszadalmasán elmesélte az egész furcsa históriát.

– És mert nem akartam, hogy Cukoranyó nagyon megijedjen – mondta befejezésül –, inkább eljöttem.

– Nyugodtan ott maradhattál volna! – vélte a veréb. – Végre is nem tehetsz róla, hogy boszorkánnyá változtál. Honnét tudhattad volna, hogy bűvös mézeskalácsból eszel?

Fáni elpirult.

– No igen... De talán nem kellett volna ennem belőle...

– Vagyis nem lett volna szabad enned belőle? – kérdezte az éles eszű veréb. Fáni nem felelt.

A veréb tovább faggatta:

– És most mi lesz veled? Hiszen nincs, ahol a fejedet lehajtsd. És holnap ki ad reggelit?

Fáni szája legöbült.

– Erre nem gondoltam! – mondta ijedten. – Csakugyan, hol hajtom le ma éjszaka a fejemet?

– Azt a kócosat. Hanem én tudnék talán valami tanáccsal szolgálni...

– Szolgálj gyorsan! – sürgette Fáni. Most rögtön!

A veréb többször egy zsindelethez dörgölte csőrét, azután egy szalmaszálat rázott le a tolláról.

Végre megszólalt:

– Különös természetem van. Egyetlen tanács sem jut eszembe püspökkenyér nélkül.

– Neked adom az egész püspökkenyeret – ígérte Fáni. – Csak segíts rajtam, kérlek szépen!

A veréb kibontotta a bugyrot, hogy tartalmát szemügyre vehesse.

– Ez már csak a csücske! – mondta szigorúan. – Ettől csak egy tanácsnak a csücske jut eszembe. Éppen csak annyi, hogy: Repülj...

– A mézessüteményt is neked adom! – kínálta Fáni.

A veréb minden zsebét teletömte süteménnyel, s miután elköltötte a püspökkenyér maradványát, így szólt:

– Repülj kelet felé, míg a folyóhoz nem érsz. Ott fordulj délnek, és repülj egészen Furfangos Szigetig. Az éppen neked való hely.

– Kik laknak ott tulajdonképpen?

– Hát nem is tudom. Mindenféle bolondos népek.

– És mit gondolsz, lehet ott piros-fehér csíkozású harisnyában járni?

– Lehet! – mondta a veréb határozottan, és megsimogatta teli begyét. – Ott, amennyire én tudom, ez a divat.

– Akkor indulok is! – jelentette ki Fáni. Felállt a háztető gerincén, és szétnézett a város felett, melynek házait mindinkább betakarta már az alkonyat. Hirtelen felkapott a seprűre, és a levegőbe emelkedett.

A veréb lila kockás zsebkendővel integetett utána. Fáni is lengette hegyes kalapját, míg csak látta az apró verebet.

„Be jó is boszorkánynak lenni! – örvendezett magában. – Egérkoromban mérföldeket gyalogoltam sárban-porban, hogy valami avas szalonnabőrkére akadjak. Most meg csak felülök a seprűmre, és hipp-hopp, ott vagyok, ahol akarom!

IV. fejezet

EGY SZOBOR ÉJSZAKÁJA

Eleinte csakugyan nagyszerű multság volt a repülés. A magasból apró gizgaznak látszottak a fák, a behavazott tetejű tanyák pedig szétszórt, hólepte tégladarabokra emlékeztették Fánit. Kócos haja ide-oda repkedett a szélben.

– Jó volt egérnek lenni – állapította meg –, de boszorkánynak sem utolsó! Nem is értem, miért ijedtem meg úgy, mikor észrevettem, hogy átváltoztam. Szerencse, hogy nem mézeskalács huszárból haraptam. Most huszár volnék, és mehetnék a háborúba. Annak is örülök, hogy nem mézeskalács papucsot kóstoltam meg. Akkor papuccsá változtam volna, és mihez kezdene a világban egy fél pár papucs?

A bohó gondolatoknak az vetett véget, hogy fázni kezdett a keze. Azután a lába. Végül fázott az egész Fáni, hogy csak úgy vacogott. Aggodalommal gondolt arra, hogy ha teljesen meggémberedik, le is eshet a seprűről, mint egy fagyott veréb.

Ráadásul ólmos eső kezdett hullani. Amint leesett, mindjárt megfagyott. Fáni megdöbbenve tapasztalta, hogy a seprű nyele, sőt már az ő ruhája is csupa jég.

Mire a sziget fölé ért, ráfagyott a seprűre. Süvege hegyétől a cipője talpáig olyan vastag jégkéreg vette körül, hogy keresztül sem látott rajta.

„Mi lesz velem? – gondolta kétségbeesetten. Jégboszorkány lettem, jégseprűn repülök. Hogyan kormányozzam a seprűt le a földre, mikor mozdulni sem tudok, mert jégpáncélba vagyok bezárva?”

Ki tudja, talán a világ végéig repült volna így szegény kis jégboszorka, ha egy erős szélroham le nem nyomja a seprűt a földre.

A jégboszorka nagy zökkenéssel belefűrődött a mély hóba, és ott hirtelen állva maradt.

Meg sem moccanhatott.

„Most itt állhatok majd tavaszig! – gondolta szomorúan. – Míg le nem olvad rólam a jég...”

Szeretett volna kiabálni, de már a szája is befagyott. Igazán, még sohasem volt ilyen reménytelen helyzetben.

Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy gyülekeznek körülötte. A vastag jégkérgen át ugyan mit sem látott, de egyre több hangot hallott. Közvetlen közelében így szólt valaki:

– Hát akkor holnap délben le fogjuk leplezni ezt a szép boszorkányszobrot. Most állítsuk ide a talapzatra, és takarjuk le ponyvával, hogy holnap reggel legyen mit levonnunk róla.

Fáni érezte, hogy felkapják, levegőbe emelik, majd lezöttyentik. Megriadt.

– Jaj nekem! Hát szobor lettem? Ó, a bolondok! Most le fognak leplezni, és tavasszal talán még virágokat is ültetnek körém, meg ide járnak majd sétálni. Szerencse, hogy addigra leolvad rólam a jég, és leszállhatok.

A sokaság szétszéledt, és Fánit már csak az éjszaka csendje vette körül.

Szegénykének még soha nem volt ilyen hosszú éjszakája. Kétségbeejtő lassúsággal teltek az órák. Egyszer, még egerkorában, bemászott egy egérfogóba, és ott kuksolt reggelig, míg egy jószívű kislány titokban ki nem engedte. Az is nagyon szomorú éjszaka volt, Fánit gyászosabbnál gyászosabb gondolatok gyötörték. De a drótházikóban mégis lehetett egy kicsit forgolódni, azonkívül ott volt a csalétek, a finom pirított szalonna.

Végre, örökkévalóságnak tűnő idő után megint hangokat hallott:

– Szép időnk van a szoborleplezéshez. Csak úgy csillog a hó.

– A rézfúvós zenekar már itt van?

– Ó igen, amott állnak a zenészek, a tér sarkában.

– Akkor tán kezdhetjük.

Valaki a talapzat lépcsőjére állt, megköszöri torkát, és beszélni kezdett:

– Azért jöttünk itt össze, hogy leleplezzük ezt a szép boszorkányszobrot, amely tegnap este az ólmos esővel hullott le szigetünkre. Valamennyien, kik most itt összegyűltünk, tudjuk, hogy szigetünk díszé, ékessége lesz ez a szobor, és jogos büszkeséggel mutogathatjuk majd az idegeneknek.

– Lássuk a szobrot! – kiáltották többen.

A szónok felemelte hangját:

– Hulljon hát le a lepel! Íme...

A sötétség, amely Fánit idáig körülvette, hirtelen eloszlott. A jégkérgen át is érezte a tűző téli napsütést, amelyet vakítóan vert vissza a hó.

Jól hallotta a csodálkozás moraját. A közönség hangos kiáltozással és tapssal fejezte ki tetszését. A bölömbikák rézfúvós zenekara rázendített egy ünnepi dalra.

Mire az ismétléshez értek, Fáni boldogan tapasztalta, hogy a jégpáncél olvadni kezd.

„Nem tarthat sokáig!” – gondolta reménykedve. Orrocskájáról már leolvadt a jég.

A rézfúvós zenekar recsegye trombitáit. A közönség csendben várakozott. Szikrázón sütött a nap.

A jégkéreg egyre olvadt, egyre vékonyodott, végül vízzé vált. A hűledező sokaság előtt egyszerre csak ott állt Fáni, csuromvizesen, dideregve.

Az egybegyűltek alig mertek hinni a szemüknek. – Él a szobor! Hiszen ez élő boszorkány! – kiáltozták meglepetten. A zenének vége szakadt.

Húsvéti Nyúlne, aki az első sorban állt, aggódva mondta:

– Takarjátok be szegénykét! Csupa víz, még meg talál hűlni!

Egy szelíd szemű vadlúd felkapta a hóra dobott ponyvát, és oly alaposan becsavargatta Fánit, hogy még a süvege hegye sem látszott ki.

Fáni eleinte kapálódzott, azután belenyugodott sorsába, és türelmesen várt. A ponyvától ugyan nem látott semmit, de hallotta, mikor valaki megkérdezte:

– Most mi lesz a boszorkányszoborral, amelyről kiderült, hogy nem szoborka, csak boszorka?

A vadlúd félrehajtotta a ponyvacücsköt, és megkérdezte Fánitól:

– Van a szigeten rokonod vagy ismerősöd?

– Nincs nekem senkim a kerek világon! – szipogott Fáni. – Borzasztóan éhes vagyok, és nincs, aki enni adjon. Azt sem tudom, hol hajtom le este a fejemet. ,

Többen sugdolózni kezdtek. A vadlúd felkiáltott:

– Hát nem akad senki, aki befogadná ezt a kis boszorkát?

– Nekünk ugyan nem kell ilyesmi a házba! – morogtak egyesek. Azután többen is mondogatni kezdtek, hogy boszorkányt nem jó a házban tartani, mert sosem tudni, mikor varázsolja őket békává vagy kővé?

Lassan mind szétszéledtek, és szegény Fáni elpityeredett a ponyva alatt. Ekkor valaki dallamos hangon így szólt a vadlúdhhoz:

– Add ide nekem ezt a ponyvába göngyölt boszorkányt. Hazaviszem. Úgyis szükségem van valakire, aki takarítson meg főzőn rám.

Fáni a ponyvától nem láthatta, ki az, aki megszánta őt, de máris hálát érzett iránta, és így kiáltott:

– Akárki vagy, köszönöm neked, hogy segítesz rajtam! Meglásd, mennyit fogok dolgozni!

– Igazán szorgalmas leszel? – kérdezte a dallamos hang sóváran. Mielőtt felelhetett volna Fáni, érezte, hogy felkapják és viszik. Ide-oda rázkódott, néha majd a nyelvét harapta le.

– Megérkeztünk! – szólt a hang. Ajtónyikorgás hallatszott. Fáni tűz melegét érezte. Letették a földre, és óvatosan kigöngyölték. Nyomban talpra ugrott, hogy megnézzze, ki is az, aki őt házába fogadta.

Rémülten hőkölt hátra: Hercsula Macska volt... „Ez a vég! – gondolta Fáni, és gyorsan lehunyta a szemét. – Nem akarom látni, hogyan fal föl!”

– Nagyon átfázhattál! — szólt aggódva Hercsula Macska. – Megkínálnálak forralt borral, de nincs tiszta pohár, amibe tölthetnék, mert már vagy egy hónapja nem mosogatott nálam senki. Hanem ülj a tűzhely mellé, és szárítkozz!

Fáni alig akart hinni a fülének.

„Mi ez? Macska létére nem esz meg, hanem a tűz mellé küld száradni?”

Most ébredt csak rá, hogy ő már nem egér többé.

„Ó, hisz akkor nem kell félnem a macskáktól! Úgy látszik, boszorkákat nem esznek.”

Sietve leült egy zsámolyra a tűz közelében. Szemügyre vette a csinosan, otthonosan berendezett konyhát, amelyen látszott, hogy már régóta senki sem takarította. Az ablak előtt az asztal roskadásig tele volt mosatlan edénnyel.

– Múlt hónapban átjött az unokahúgom, Vadmacskáné – mesélte Hercsula Macska. – Szépen kitarított, elmosogatott mindent. Sajnos, már megint összegyűlt a sok edény, ki is kellene seperni, a falakat lepókhálózni, kályhacsövet kikormozni. Én bizony nem értem rá ilyesmire.

– Mivel voltál annyira elfoglalva, hogy nem jutottál semmi házi munkához? – kérdezte Fáni tisztelettel.

Hercsula Macska fontoskodó képet vágott.

– Páros napokon a jobb, páratlan napokon a bal oldalamat kellett a tűznél melengetnem.

– Te nagyon gazdag lehetsz – vélte Fáni –, ha ilyen kényelmesen élsz.

– Nem vagyok éppen gazdag – válaszolt Hercsula Macska szerényen –, de van egy vízimalmom. Valamelyik ősöm egy molnár macskája volt, és rendkívüli szorgalommal pusztította az egereket. Mikor a molnár meghalt, örökségül hagyta macskájára a malmot. Apáról fiúra szállt, így örököltem végül én. Egy molnárfecske bérlő, nekem nincs vele semmi dolgom. Áldom is magamban azt az ősömet, amiért olyan jó egérfogó volt.

Fáni összerezett.

– Kérlek, ne beszélj egerekről! Az engem nagyon zavar.

– Mindenkit zavar valami! – dörmögte Hercsula Macska a bajusza alatt. – Engem például az zavar, ha... rágondolni is szörnyű!... ha dolgoznom kell. Viszont el sem tudok képzelni annál szebbet, mint ha valaki órákon keresztül, megszakítás nélkül folyton csak egerekről mesél.

– Mit?

– Talán te is tudnál egyet-mást az egerekről mesélni? – kérdezte Hercsula Macska mohón.

Fáni fülig pirult, és sietve másra terelte a szót:

– Te nem szoktál ebédelni?

– Ma korán ebédeltem, még az ünnepély előtt.

– És ma már nem is ebédelsz többet?

– Aha, te éhes vagy, és nem mersz enni kérni. Pedig hát enni nem szégyen. Szereted például az egérpecsenyét?

Fáni megint elpirult, és hangosan szólt:

– Nem vagyok macska, hogy egereket fogjak magamnak.

– Hát ha ilyen válogatós vagy, legjobb lesz, ha bemegy a kamrába, és magad keresel valami harapnivalót.

Fáni sietve szót fogadott. Jó darabig motozott a kamrában. Nagy köcsög tejet, egy üveg szilvalekvárt és cipót hozott ki. Jóízűen enni kezdett, egyik karéj lekváros kenyeret a másik után tüntette el. Hercsula Macska figyelmesen nézte, miként fogy a lekvár, a cipó, a tej. Végre nem állhatta tovább szó nélkül:

– Hallod-e, boszorka, te nem vagy kisétkü!

– Kinézed a falatot a számból, fősvény kandúr! – méltatlankodott, Fáni. – Ne félj, megszolgálom, amit megeszem!

– Ezt szívesen hallom. Éppen erről akarok veled beszélni. Holnap ellátogatok Vadmacska sógorékhoz, és ott maradok három napig. Te azalatt végezz alapos nagytakarítást, padlástól pincéig. Mire hazajövök, ragyogjon minden. Mint afféle macska, sokat adok a tisztaságra, de mint afféle macska, nem szeretek dolgozni. Azért gondoltam hát, hogy te majd gyönyörűen kitakarítasz itt mindent.

– Ó, ragyogni fog az egész ház – ígérte Fáni, és fél szemmel belekukucskált a köcsögbe, nem maradt-e benne még egy kis tej. – Holnap már hajnalban munkához látok. De ma szeretnék korán lefeküdni. Éjszaka ugyanis szobor voltam, és semmit sem alhattam.

Hercsula Macska gyertyát gyújtott, mert már sötétedett.

– Az az ajtó ott, az éléskamra mellett, a vendégszobába vezet – mutatta Fáninak. – Ott ellakhatsz, úgysem jön hozzám szállóvendég soha. Tessék, itt a gyertya.

– Ha elviszem, akkor te sötétben maradsz.

A kandúr legyintett.

– Látok én sötétben is.

Fáni nevetett. Jó éjszakát kívánt Hercsula Macskának, és benyitott az ajtón, amely sokat ígérő szomszédságban volt az éléskamra ajtajával.

V. fejezet

A BOSZORKÁNY ELSŐ ÁLMA

A vendégszoba egykor igen szép lehetett, most azonban pókhálók függönyözték el a falak színes virágcsokrait, és vastag porréteg borította a kerek asztalkát meg a két nagy karosszékét.

Fáni sietve hámozta le magáról a nyirkos ruhát. Akkor jutott csak eszébe, hogy nincs hálóinge. Ez a felfedezés elszomorította.

– Jó lenne száraz hálóingbe bújni! – sóhajtott bánatosan. – Már egészen libabőrös vagyok.

Magára terítette a csipketerítőt, amelyből bodor porfelhő szállt ki. Így járta körül a szobát, abban a reményben, hogy talál valami száraz holmit. A szoba konyha felőli sarkában kemenceszerű építmény volt. Kellemes meleg áradt belőle.

Fáni örömmel hamar fel is mászott rá melegedni. Addig-addig nézelődött, míg kitalálta, hogy a konyhai tűzhely kéménye melegíti a vendégszobát.

Fent, a kemence tetején mindenféle limlom porosodott. Nagy, rozsdás kulcsok, dugók, félelmetes egérfogók, és egy kis füzet, zsinegen függő ceruzával.

– No lám! – örvendezett Fáni. – Mindig szerettem volna rajzolni, most itt az alkalom. Lerajzolom, milyen hálóingre lenne szükségem.

Homlokát összeráncolva rajzolni kezdett. A nagy igyekezettői még szuszogott is. Szurtos kezével alaposan összemaszatolta a papírt. Mikor a rajz elkészült, messze eltartotta magától a füzetet, és bírálón nézte.

– Nem szép! – állapította meg. – Úgy látszik, a ceruzát nem kellett volna olyan erősen rányomnom a papírra.

Kitépte a lapot a füzetből, összegyúrta, és ledobta a kemencesutba. Lepottyant a kis füzet is a ceruzával. Fám hozta a seprűt, hogy kikotorja a sötét zugot.

Kövér porgombócok, tavalyi penészes vadgesztenyék, üres gyufásdobozok, kanalak, bögrék gurultak elő. Előkerült a füzet, meg a ceruza, sőt valami poros vászongöngyöleg is.

– Akármi legyenek, ha ez nem hálóing! – ujjongott Fáni.

– Csak tudnám, miért tartja Hercsula Macska a vendégeknek szánt hálóinget a poros sarokban!

Alaposan kirázta a gyúrott hálóinget, azután belebújt, és a tükör elé állt.

– Milyen ismerős! – mondta gyanakodva. – Egyik ujjá rövid, másik ujjá hosszú. Fekete tenyéryomok éktelenkednek rajta. Alighanem abból a rajzból lett, amit összegyúrva a kemencesutba hajítottam. Ha tudtam volna, hogy igazi hálóinggé változik, szebbet rajzoltam volna. No de még jó, hogy ilyen is van.

Még egyszer szemügyre vette a furcsa kis füzetet a zsinóron függő ceruzával.

„Milyen jó nekem! – gondolta elégedetten. Ha új ruhára lesz szükségem, csak rajzolok egyet erre a bűvös papírra, ezzel a bűvös ceruzával, összegyűröm, és igazi ruha válik belőle.”

Miután gondolatban ötven-hatvan szebbnél szebb ruhát, kabátot, pongyolát és kötényt tervezett magának, végre nagy ásítózva rászánta magát, hogy lefeküdjék.

– Igen, de hol az ágy? – kiáltott fel, és arca valósággal megnyúlt a megdöbbenéstől. Ijedten kapkodta fejét jobbra-balra.

– Szép kis vendégszoba, mondhatom! Kénytelen leszek vackot készíteni magamnak, mint egérkoromban. Csak tudnám, honnan vegyek rongyocskát a fészekhez?

Abban reménykedett, hogy egyik faliszekrényben talál valami puha, vacokkészítéshez alkalmas holmit, rongyot, miegymást. Kinyitotta az első szekrény ajtaját, de nagy bánatára csak üres polcok ásítottak rá. A másikat már kevesebb bizakodással nyitotta ki. Legnagyobb meglepetésére az ajtó hálófülkébe nyílt, amelyet teljesen betöltött a széles ágy.

– Igazi ágyban fogok aludni! – ujjongott. – Finom ágyban, párnák között, kövér dunnák alatt.

Boldogan fészkelte be magát a puha párnák közé.

– Tegnap éjszaka, szoborkoromban nem gondoltam, hogy ma ilyen pompás helyem lesz. Jaj, csak álmodnék valami érdekeset! Azelőtt mindig szalonnabőrkékről álmodtam, meg jó kis rejtett járatokról a falban, ahová macska nem fér be. Ma éjjel valami boszorkának való álmot szeretnék látni!

Két ujjával ügyesen elcsípte a gyertya lángját, ahogy Cukoranyótól látta, aki nem szerette elfújni a gyertyát, mert akkor füstszag maradt utána. És a gyertyalánggal majdnem egy időben ő is elaludt.

Reggel, mikor felébredt, megrökönyödve tapasztalta, hogy az ágy egészen mélyre süllyedt vele.

– Semmi kétség, a padlón fekszem! Annak a keménységét érzi a hátam még a szalmazsákon keresztül is!

Mikor derekát tapogatva a konyhába ment, Hercsula Macska már javában reggelizett.

– Hogy aludtál, boszorkány? – kérdezte barátságosan. – Remélem, jól kipihented magadat, és lesz erőd a nagy munkához.

Úgy bizony, napvilágnál látszott csak igazán, milyen elhanyagolt minden. Fáni körülnézett, azután savanyú képpel Hercsula Macskához fordult.

– Nem mondhatnám, hogy túlon túl kipihentem magamat. Leszakadt velem az ágy, és megfájdult a derekam a kemény padlón.

– Az ám! – kiáltott Hercsula Macska. – Az ágydeszkákat elhasználtam a kútház javításához, a deszkákat pedig paradicsomkaróval pótoltam. Holmi könnyebb vendéget talán a karók is kibírtak volna, de mi tagadás, te oly sokat vacsoráztál az este...

– Jó lenne, ha már elindulnál! – szakította félbe Fáni. – Amíg itt vagy, láb alatt, nem tudok nyugodtan dolgozni.

Hercsula Macska szót fogadott. Fáni egyedül maradt a pizsokban, a rendetlenségben. Csüggedten nézett körül.

– Hogyan hozom én rendbe ezt a házat? Konyha, kamra, udvar, minden felforgatva. Nem három nap, de három hét is kevés lenne ehhez a munkához. Különben sem értek a takarításhoz...

Úgy érezte, soha nem fogja tudni elvégezni azt a feladatot, amellyel Hercsula Macska megbízta. És mikor elképzelte, hogy Hercsula Macska ezért világgá fogja őt kergetni, annyira elszomorodott, hogy leült a zsámolyra, és sírni kezdett.

Amint zsebkendő után kotorászott a zsebében, hirtelen eszébe jutott az álma. Hogy is volt?

– Álmomban is itt ültem és sírtam, mert Hercsula Macska világgá akart kergetni. Egyszer csak valami furcsa zúgást hallottam a konyhából, olyasfélét, mint mikor erősen fúj a szél. Megijedtem, mert egyedül voltam itthon. Végre mégis kinyitottam az ajtót, hogy lássam, mi zúg olyan különösen. Nagyon meglepődtem, mert az én seprűm táncolt odakint. Először a földön táncolt, és a piros kő olyan tiszta lett a nyomában, hogy fehér harisnyában lehetett volna sétálni rajta. Azután felugrott az asztalra, ott is végigtáncolt, és nyomában csillogtak, ragyogtak az edények, mintha valaki mindegyiket elmosogatta és kifényesítette volna. A nagy zúgás pedig attól volt, hogy a tiszta holmik egyszerűen a helyükre repültek, a konyhaszekrénybe vagy a polcokra. Ahogy ott álltam és bámészkodtam, a húskalapács hirtelen a levegőbe emelkedett, és felém repült. Ijedtemben felébredtem...

Egy darabig csendesen üldögélt. Egyre az álom járt az eszében. Végre is, mióta boszorkánnyá változott, ez volt az első álma. Még hozzá afféle bűbájos, valódi boszorkaálom. Hátha beteljesedik?

Kiment a konyhába, és megcírógatta a falhoz támasztott seprűt, így szólt hozzá:

Seprűcském, segítsél!

Kéne ám segítség!

Poros a kis konyha köve,

kormos mind a bögre füle,

nem csillog a rézkilincs,

tisztaságnak nyoma sincs...

Ha segítesz, szeretlek,

a sarokból kiveszlek!

*Befekhetsz majd ágyacskámba,
ez lesz munkádért a hála.*

Felelt a seprű:

*Megperdülök, táncba kezdek,
munkám során ez a kezdet.
Egyet pergek: száll a por.
Kettőt pergek, csupor forr.
Három vagy négy forduló,
felsúrolva a padló.
Cserébe meg elvárom:
Alhassak a párnádon!*

Fáni boldogan ígérte meg a seprűnek, hogy minden este puha ágyba fekteti. Magában meg azt gondolta: „Nem hiszem ám, hogy a seprűk szoktak aludni. Szemük sincs, amit lehunyhatnának.”

Visszaállította a seprűt a sarokba, és elhatározta, hogy míg az dolgozik, ő elmegy kirándulni. Kellemesebb a zúzmarás erdőn sétálni, mint négykézláb súrolni a kormos, sáros padlót.

Bement az éléskamrába, leemelt a rúdról egy rövidebb pár kolbászt, kenyeret is vágott hozzá, zsebét pedig megtöltötte dióval, hogy útközben legyen mit rágcsálnia.

VI. fejezet

A KEDVES KIS NYÚL GYEREKEK

Fáni gondosan bezárta maga mögött az ajtót, zsebre vágta a kulcsot, és vaktában elindult a zúzmarás fák között. Olyan volt az erdő, mintha minden ágat tejszínhabba mártottak volna. Fáninak erről Cukoranyó konyhája jutott az eszébe, már csak azért is, mert a fényes, kék ég a tűzhely csempéire emlékeztette.

Séta közben behavazott tetejű házikóhoz ért, amelynek kéményén szélkakas csillogott. Szívesen bekukucskált volna az udvarra, ám a palánk olyan magas volt, hogy lábujjhegyről sem érte fel. Éppen seprűje után nyúlt, hogy a magasba röppenjen, mikor kitárult a kapu, és nagy zajjal kilenc kis Húsvéti Nyuszi tódult ki rajta. Mindegyikük tojással megrakott szánkót húzott maga után. Vidáman zsi bongtak, csak a legutolsó kisnyúl, akit testvérei Fülezengek szólítottak, látszott szomorúnak. Lehajtott fejvel bandukolt virgonc testvérei után, és időnként nagyokat sóhajtott.

Fáninak megesett rajta a szíve. Odalépett hát melléje, és megszólította:

– Nyuszika, miért vagy olyan szomorú? Mondd el, mi bánt, hátha tudnék rajtad segíteni.

Fülezengek bánatosan elmosolyodott.

– Nagyon kedves vagy, kis boszorka, de azon nem lehet segíteni, hogy én nem tudok festeni.

Fáni elámult.

– Azért búsulsz, mert nem tudsz festeni? Hercsula Macska sem tud – legalább én úgy hiszem —, és láttad volna, milyen vidám dorombolással ment el ma hazulról!

– Könnyű Hercsula Macskának! – legyintett búsan Fülezengek. – Neki nem kell tojásokat festenie húsvétra. Nézd ezt a szakajtó tojást itt a szánkón! Húsvétig mindet be kell festenem szép cifrára, hímesre, tarkára. Testvéreim három nap alatt megfestik a részüket, csak én vagyok olyan ügyetlen, hogy fél napig piszmozok egy szem tojáson. Mégsem lesz olyan szép tarka, mint az, amit ők festenek.

– Csak azt nem értem, miért kell neked tojásokat festened, ha egyszer nincs hozzá tehetséged?

– Ez az ősök miatt van! – makogott Fülezengek rosszkedvűen. – Mindig az én őseim festették a húsvéti tojásokat, amelyet azután szétosztottak a gyerekek között. Dédapám befestette a tojásokat, dédanyám meg szalonnabőrkevel fényesre dörgölte.

– A dédapádat? – kérdezte Fáni megütözve. Fülezengek elnevette magát.

– Dehogyan! A tojásokat. És papa azt mondja, az őseim megfordulnának a sírjukban, ha unokáik mással foglalkoznának, mint tojásfestéssel. Ez nálunk családi hagyomány.

– A mi családunknak is voltak hagyományai! – büszkélkedett Fáni. – Egy szép hosszú zabszembe nagypapa mindig belerágta, hogy családunkból hányan estek áldozatul a macskáknak.

Már nagyon sok rovás volt a zabszemen, és akkor nagypapa, aki rövidlátó volt, tévedésből megette egy közönséges zabszem helyett.

Fülezenget ez a történet sem derítette jobb kedvre. Egyre csak a tojásokat szidta:

– Bár törne össze valamennyi! Amíg el nem készülök a tojásfestéssel, mama nem enged citerázni. Pedig az a szenvedélyem. Élek-halok a zenéért.

– Te Fülezen! – mondta hirtelen Fáni. – Én megfesseném helyetted a tojásokat. És akkor te citerázhatsz reggeltől estig.

Fülezenget Fáni nyakába borult.

– Te aranyos kis boszorka! Milyen jó, hogy idefűjt a szél a mi szigetünkre!

A többi Nyúl gyerek kíváncsian megállt.

– A tojásokat Fáni festi meg helyettem. Én meg azalatt citerázni fogok!

Hazafelé menet a többi Nyúl gyerek irigy megjegyzéseket tett.

Mikor megérkeztek, legelsőnek Fülezenget rontott be a konyhába.

– Mama, mama! – lelkesedett. – Hercsula boszorkánya festi meg helyettem a tojásokat!

Húsvéti Nyúlné mosolyogva cirógatta meg bal kezével Fáni pufók arcocskáját. Jobb kezében kancsót tartott, melyből kávét töltött az asztalon sorakozó pettyes bögrékbe.

A Nyúl gyerekek egymást lökdösve elhelyezkedtek az asztal körül. Fáni Fülezenget és Rág-Rág közé került. Húsvéti Nyúlné egy tál mákos kalácsot tett az asztalra. Mintegy vezényszóra kilenc kis kéz nyúlt a tál felé.

– Ó, én nem tolakszom – gondolta Fáni. – Majd ha már mind vettek. Olyan kapkodás van ott a tál körül. Fáni még nem ismerte a kis Húsvéti Nyuszikat. Mire ő is akart kalácsot venni, ijedten látta, hogy a tál üres. Méltatlankodva pillantott szomszédjaira.

Fülezenget elmerülten kavargatta kávéját.

Rág-Rág szép tornyot épített tányérján mákoskalács-szeletekből.

„No, várj csak!” gondolta Fáni, és elkiáltotta magát:

– Jaj, a kalácsomat az asztal alá ejtettem!

– Ó, te kis ügyetlen! – makogott Rág-Rág, és eltűnt az asztal alatt. Fáni csak erre várt. Leemelte a mákoskalács torony legfelső emeletét. Falánkka is elkaparintott néhány szeletet, úgyhogy mire Rág-Rág felbukkant az asztal alól, a büszke toronynak már csak az alapjai maradtak.

Míg a nyuszik reggeliztek, Húsvéti Nyúlné megfőzte a tojásokat.

– Menjetek át a műterembe! – rendelkezett. – Lássatok munkához!

A műterem barátságos, tágas helyiség volt. Nagy ablakain át beözönlött a márciusi napfény. A falon körös-körül színes képek függtek: virágok, lepkék, gyümölcsök és más, könnyen lefesthető minták.

– Ez az én helyem! – vezette Fánit Fülezens a sarokba, egy billegős lábú asztalkához, melyen befőttesüvegben fenyőgallyak zöldelltek. Fáni letelepedett, és szemügyre vette a festékfoltos papírokat, színes krétákat, tust, ecsetet, ceruzákat, gyöngyház nyelvű kis bicskát.

A Nyúl gyerekek elcsendesedtek, és dolgozni kezdtek. A boldog Fülezens az ablakpárkányra ült citerázni. Ugorka megcsóválta a fejét.

– Már megint nem hangoltad fel azt az ócska tepsit!

– Ugyan, hallgass, te botfűlű!

Botfűlű, aki egy távolabbi asztalkánál ült, sértődötten hátrafordult:

– Nem is szóltam semmit!

– Nem hozzád beszéltem! – mentegetődzött Fülezens. – Téged Botfűlűnek hívnak, de Ugorka igazából botfűlű!

Mázolka nevetve kiáltott:

– Nézzétek, Szőrfűlű paradicsomot fest a tojásra!

– Ez nem paradicsom, hanem gyönyörű, harmatos rózsza! – tiltakozott Szőrfűlű ingerülten.

– Micsoda ügyetlen bunkó! – csattant a sarokban Fáni hangja. – Ilyen vastag ecsettel igazán nem lehet vékony vonalat húzni!

Fogta az ollót, és gondosan lenyírt néhány szőrszálat az ecsetről. Mindennek ellenére még mindig vastagon fogott.

„Sebaj! – gondolta. – Addig nyírom, míg jó nem lesz.”

Mikor már az utolsó szőrszálat is lenyírta, és csak a pusztá nyelet tartotta a kezében, dühösen hajította az asztal alá.

– Kérek másik ecsetet! – kiáltotta torkaszakadtából.

– Kapd el! – mondta Ugorka. – Valódi nyestszőr.

Olyan ügyesen célzott, hogy sikerült Fánit orron találnia. Veszekedés csak azért nem tört ki, mert Fülezens Tappanccsal kezdett vitatkozni, és mindenki őket figyelte.

– Tappancs, ne fűtyülj!

– Csak úgy tudok festeni, ha közben fűtyülök! – ellenkezett Tappancs, aki sárga csibét festett egy tojásra. A csibe nagykarimájú kalapot viselt. A kalapról széles, kék szalagok lebegtek alá. Fülezens pár percig megvetéssel szemlélte a festett csirkét, azután felajánlotta Tappanccsnak, hogy egyezzenek meg egy közös dallamban, amit Tappancs fűtyül, ő pedig citerán kísér.

Közben Botfűlű, aki legközelebb ült Fánihoz, megszólalt:

– Fánika, ha megöregszel, neked is olyan rezes lesz az orrod, mint a Vasorrú Bábának? És te is úgy összetöpörödöl majd?

– Én nem töpörödöm össze! — tiltakozott Fáni vérig sértve.

Botfűlű rendületlenül folytatta:

– De bizony összetöpörödl. Akkor lesz majd csak igazi boszorkányformád. Most olyan vagy, mint valami baba. De mikor majd az ujjaid is meggörbülnek, mint a bagoly karmai...

Fáni az ajkába harapott. Egy könnycsepp mégis végiggördült az orrocskája mellett. Mázolka észrevette, és odament hozzá, hogy megvigasztalja. Ekkor látta meg a kész tojásokat, melyek Fáni asztalán sorakoztak.

– Ejha, de gyönyörűek! – kiáltott meglepetten. – Te sokkal szebb tojásokat festesz, mint én!

A többiek nyomban odatódultak, és csodálattal nézték a szép hímes tojásokat, melyeket Fáni a Cukoranyó mézeskalácsain látott mintákkal díszített.

A kis boszorkány diadalmasan mosolygott.

– Hát ha idővel összetöpörödöm is, azért festeni még tudok! – mondta, és gőgös pillantást vetett Botfűlűre, aki nem győzött mentegetődni:

– Ne haragudj, Fáni, csak tréfáltam. Aranyos kis boszorka vagy.

És mire eljött az este, a Nyúl gyerekek annyira megszerették Fánit, hogy tűzbe mentek volna érte.

VII. fejezet

FÁNIT HAZAKÍSÉRIK

Három nap múlva iszonyú zsvivaj verte fel Húsvéti Nyúlék háza táját. A falak remegtek, az ablaküvegek csörömpöltek.

– Itt ölik egymást! – mondták borzongva a járókelők.

A szomszédok azonban tudták, hogy csak Húsvéti Nyúlné mosdatja gyerekeit, akik alaposan összemaszatolták magukat a tojásfestéssel.

– Nagyon szépek lettek a tojások, fiam! – mondta Húsvéti Nyúlné Mázolkának. – Csak azt nem értem, hogyan tudátok ennyire összekenni magatokat a festékekkel. Ez a zöld szín például nem akar lejönni a könyöködről, pedig mióta súrolom.

– Mami, Csupaláb nem mosta meg a térdét! – árulkodott Falánkka. Csupaláb gyorsan térdére terítette az előkészített törülközőt.

– Hat, hét, nyolc... – számolt Húsvéti Nyúlné. – Tehát kettő még hátravan. Kit nem mosdattam még?

Rág-Rág kajánul jelentette:

– Fánit és Ugorkát.

– Hol van Szórfülű? – kiáltott Falánkka. Nála maradt a körömráspolyom.

– Kint van a konyhán! – felelték a többiek. – Vasalják a fülét, mert éjjel nagyon összegyúrte.

Panaszos hang csendült fel:

– Ide tettem a tiszta zoknimat a székre, és valaki felhúzta!

– Az semmi! – vigasztalta Csupaláb. – Nekem kicsenték a cipőmből a fűzöt!

– Egy nagy göb van rajta, nemde? – érdeklődött Botfülű. – Fáni kötötte fel olyannal a haját.

– Úgy! Fáni, ide a cipőfűzőmmel!

– Nem vehetem ki a hajamból – védekezett Fáni –, mert akkor újra kellene fésülnöm.

– Hát fésüldj!

Fáni elszörnyedt.

– Hogy képzeled? Kétszer egy nap? Különben is sietnem kell, hogy otthon legyek, mire Hercsula Macska hazaér.

– Majd mi hazakísérünk! – ajánlotta Szórfülű.

Fáni elbúcsúzott Húsvéti Nyúlnétól, aki köténye csücskével törölgette a szemét.

– Sajnálom, hogy már elmegy tőlünk, Fánika! – mondta elérékenyülve. – Olyan kedves, szelíd, szófogadó kis boszorka vagy.

– Ha én vendégeskednék valahol, három napig én is kibírnám, hogy jól viseljem magamat! – jegyezte meg Tappancs. – Szeretném tudni, vajon Fáni otthon is olyan hosszan mossá-e a kezét ebéd előtt?

Fáni ezt a kérdést jobbnak látta a füle mellett elengedni. Elindult hát hazafelé a kilenc Nyúl gyerek kíséretében. Húsvéti Nyúlné utánuk kiáltott:

– Ha valakivel találkoztok, köszönjeteK szépen!

Illedelmesen, kettesével baktattak az erdei ösvényen.

Fáni ment legelől, és olyan izgatott volt, hogy nem is hallotta, amit a többiek beszéltek körülötte.

„Félek, nagyon félek! – gondolta magában. – Hátha mégsem takarított a seprű, és akkor Hercsula Macska világgá kerget engem. Igaz, elmehetnék mondjuk Húsvéti Nyúlékhoz, de ha sokáig élnék náluk, előbb-utóbb észrevennék, hogy én sem vagyok annyira rendes, sőt...” A Hercsula házhoz érkezve Csupaláb így szólt:

– Mi is bemegyünk egy percre, megmelegedni. Persze nem maradunk sokáig.

Fáni reszkető kézzel illesztette a kulcsot a zárba, és lassan kinyitotta az ajtót.

– Lábakat letörölni! – rendelkezett, és szívére szorított kézzel belépett a konyhába.

A piros kőpadló tiszta volt, mint egy porcelán tányér. A tűzhelyben barátságosan pattogott a tűz. A faliszekrény polcain katonás rendben sorakoztak a csészék, kancsók, fazekak. Az asztalra, honnét, honnét nem, frissen vasalt terítő került. Sehol egy pókháló, sehol egy mákszemnyi piszok. Minden ragyogott a tisztaságtól. Csak a sarokban a seprű volt lucskos és szurtos.

Határtalan örömeben Fáni észre sem vette, hogy a Nyúl gyerekek gondosan átlépték a lábtörölt. Sorba álltak a tűzhely előtt, és azon versenyeztek, kinek a cipője körül keletkezik nagyobb tócsa a leolvadt hóból.

Fáni kíváncsian szaladt a szobájába.

A padló fénylett, akár a tükör. A falra festett virágok üdén virítottak, mintha most kötötték volna őket csokorba. Frissen vasalt függöny a kristálytiszta ablakon, tiszta, keményített terítő az asztalkán. A kemence tetejéről is eltűnt a sok limlom, csupán a bűvös füzet maradt ott a ceruzával.

A Nyúl gyerekeknek nagyon tetszett a lakás.

– Érezzétek magatokat úgy, mint otthon! – biztatta őket Fáni, aki jókedvében egyre csak táncolt és ugrándozott.

Beszaladgálta az egész házat padlástól pincéig, és nem győzött gyönyörködni a nagy rendben. Ezalatt Palánkka egy fiókban dominót talált. Rág-Rág, Csupaláb és Botfűlű leültek vele játszani a konyhaasztalhoz.

Ugorkának leginkább Fáni szobája tetszett.

– Csak az a kár, hogy nem elég meleg – vélekedett. – Azt hiszem, ezt a kemencét nemcsak a konyháról lehet fűteni. Szegény Fáni bizonyára örülne, ha rájönnék a módjára.

A kemence alján talált egy kis fehérre meszelt vasajtót. Mikor kinyitotta, egész vödörre való korom dült ki a fényes padlóra.

– Ezt már régen ki kellett volna tisztítani! – mondta szakértelemmel. A polcról leemelt egy nagy zöld vázát, és az asztalkán talált füzet kemény fedőlapját leszakítva egy-kettőre belelapátolta a kormot. Azután az egészet kiöntötte az ablakon. Eközben elkerülhetetlen volt, hogy kormos kézzel hozzá ne nyúljon a fehér függönyhöz.

Mikor a kormot már mind kiszedte, a szűk kis ajtón át bepréselte magát a kemencébe, hogy kitapasztalja, jó huzatja van-e a kéménynek. Nagyszerű huzat volt odabent, csak úgy lobogott tőle a fűle. Előbújt hát, és a konyhába indult fáért. A tükörfényes padlón nagy, fekete lábnyomok maradtak utána. Ugorka, aki keresztbe vetett lábbal ült a karosszékekben, és a Csizmás Kandúr című meséskönyvet olvasta, figyelmeztette is:

– Alighanem kormos a cipőd talpa!

Ugorka megijedt. Körülnézett, hol találna valami rongyot, amivel feltörölheti a padlóról a kormot. Nem talált azonban mást, csak a horgolt asztalterítőt.

„Ezért csak nem kár? – gondolta. – Hiszen úgylis csupa lyuk!”

Míg ő kiment a kamrába fáért, Tappancs megtalálta a tépelt fedelű füzetet, és firkálni kezdett bele. Olyan erősen rányomta a ceruzát a papírra, hogy kitörött a hegye. Megcsóválta a fejét, bicskát vett elő, de valahányszor kihegyezte a ceruzát, a hegye mindig újra kitörött, mert életlen volt a bicska. Végre is elfogyott az egész ceruza, csak egy mogyorónyi csonk maradt belőle, amit Tappancs bedobott a kemencébe. Azután kiment a konyhába, mert ott melegebb volt.

Az ajtóban Ugorkával találkozott, aki fahasábokat cipelt.

– Van egy kis papír a begyűjtáshoz? – kérdezte Tappancstól.

– Az asztalkán találsz egy összefirkált füzetet – válaszolt Tappancs, azután kisétált.

Azok négyen még mindig dominóztak.

– Nyertem! – kiáltott Falánkka. – Kérek díjat!

– Keress magadnak! – válaszolták amazok. Falánkka felkelt, és egyenesen az éléskamrába ment. Leemelte a polcról a legnagyobb málnalekváros üveget, és magához öelve, kivitte. Odakint leszedte az üvegről a pergament, és mohón kanalazni kezdte az édes lekvárt.

Rág-Rágot mindjárt nem érdekelte a dominó. Odadugta szimatoló orrocskáját a lekvárosüveghez.

– Adj nekem is!

– Nyerjél magadnak! – mondta Falánkka, és élvezettel lenyalta a kanalat. Rág-Rágot elfutotta a méreg, és meglökte irigy öccsét. Falánkka, aki szokása szerint most is hintázott a széken, hanyatt

esett. A pocakos lekvárosüveg kirepült a kezéből, nekivágódott a frissen meszelt falnak, és széttört. A lekvár mind a falra kenődött. Nem maradt azonban ott, hanem szépen lecsorgott a kőpadlóra, és üvegszilánkokkal tűzdelt vörös dombocska lett belőle.

– Milyen füst van itt! – szimatolt Szórfülű. – Nézzétek, hogyan gomolyog a tűzhelyből!

Csakugyan, a konyha megtelt sűrű, fojtó füsttel. Valamennyien köhögni kezdtek.

– Ideje hazamennünk! -jelentette ki Fülezens. – Csupaláb, szólj be nekik, hogy indulunk.

Miért nem szólsz te magad? – dohogott Csupaláb, de azért elindult a szoba felé. Közben belelépett a lekvár-dombocskába. Figyelmesen megnézte cipője talpát, amely olyan volt, mint egy karéj lekváros kenyér, azután bekopogott a szobába.

Tappancs diadalmos képpel került elő.

– Szóljatok Fáninak, hogy jöjjön és nézze meg, milyen nagyszerű tüzet raktam a szobájában!

Csupaláb, aki közben rájött, hogy a lekváros cipőtalp kitűnően csúszik, kiment, és Fáni nevét kiabálva fel-alá csúszkált a tornácon.

– Itt vagyok fenn! – jött Fáni hangja a padlásról. – Ósdi könyveket böngészek, meg Hercsula Macska régi leveleit.

– Mi már hazamegyünk! – tudósította Csupaláb. – De majd nemsokára megint eljövünk. Sehol sem lehet ilyen jól játszani, mint nálad. Tudod, otthon mami mindenért szól.

– Jó éjszakát, aranyos Fáni! – kiabálták a többiek, és nagy lármával kitolngtak a kapun. Fáni a padlásajtóból integetett utánuk, azután hozzálátott, hogy leereszkedjék a létrán egy nagy sonkával együtt, amit a kéményben talált.

Közben megérkezett Hercsula Macska.

– Nézd meg, micsoda rend van mindenütt! – kiáltott Fáni. – Szemed-szád eláll, ha meglátod!

– A lábtörlő csupa lekvár – szólt a kandúr bizalmatlanul. – A kilincs is ragad.

– Az semmi! – sietett megnyugtatni Fáni. – A kis Nyúl gyerekek voltak itt pár percig. Nagyon kedves, helyes teremtések.

Azzal kitérte az ajtót Hercsula Macska előtt.

A konyhából sűrű füstfelleg tódult, ki.

– Tűz van! – kiáltott Hercsula Macska, és berohant a füstbe. Fáni földbegyökeredett lábbal állt a küszöbön. Jaj, ha leég új otthona, a Hercsula ház!

Odabent nagyot nyekkent valami. A rákövetkező fojtott szitkokból Fáni nyomban kitalálta, hogy Hercsula Macska megcsúszott és elesett. Erre mindjárt megfeledkezett a tűzveszélyről, és kitört belőle a nevetés. A kandúr méregbe gurult.

– Felgyújtják a házamat, összekénik lekvárral, majdnem kitöröm a nyakamat, és te hahotázol!

Minél jobban perelt Hercsula Macska, Fáninak annál nagyobb nevetnékje támadt. Elszaladt a tornác végébe, és ott kacagott, úgy, hogy még a könnye is kicsordult. Végre, mikor már jól kimulatta magát, visszasettenkedett a konyhába.

A füst már eloszlott. Hercsula Macska a tűzhely mellett melegedett, és mikor a bekukucsáló Fánit észrevette, kárörvendve szólt:

– A vendégek nagyon otthonosan érezhették magukat!

Fáninak egyszeriben elmúlt a nevetős kedve, mikor meglátta a feldúlt konyhát, a fekete, ragacsos lábnyomokat a tisztára mosott kőpadlón. Hát még mikor észrevette, hogy a szörnyűséges lábnyomok túlnyomórészt az ő szobácskája felé vezetnek. Rosszat sejtve tépte fel az ajtót. Attól, amit látott, még a lélegzete is elállt.

Szép kis szobája teli volt kormos tégladarabokkal, pernyével és hamuval. A kemencét – amely csak arra szolgált, hogy a konyhai tűzhely melegét a szobában szétárassza – a benne rakott tűz szétvetette.

A hirtelen támadt csend feltűnt Hercsula Macskának. Abbahagyta a dorombolást, és megkérdezte:

– Valami baj van?

– A kemence... – motyogta Fáni, könnyeit nyelve. – A kemence... felrobbant!

Most Hercsula Macska kezdett hahotázni. Úgy kacagott, hogy az oldala is belefájdult. Majdnem lefordult a tűzhely padkájáról.

Fáni sértődötten bevágta maga mögött az ajtót, és nekilátott, hogy téglával eltorlaszolja a kémény nyílását, mert a konyhai tűzhelyből még egyre áradt a szobába a füst. Ezután agyagot hozott a kertből, és a legkisebb rést is eltömködte, nehogy a füst utat törhessen magának.

Mikor végre kiszellőzött a kisháló, Fáni a kemence tégláit kidobálta az ablakon. Azután behozta a seprűt, megcirógatta, és így szólt hozzá:

– Seprűcském, megint van egy kis munka a számodra. Ha elvégzed, számíthatsz a hálámra.

A seprű válasz helyett nyomban táncba kezdett a kormos padlón. Fáni megnyugodva kiment. Hercsula Macska már türelmetlenül várta:

– Még nem is mondtam neked, Fáni, hogy holnapra vendégeket hívtam.

– Kik jönnek?

Hercsula Macska a karmain számolta:

– Vadmacskáné a két gyerekkel, Üregi Nyúl és Sünige Sámuel, a sündisznó. Összesen hat. Tulajdonképpen valami jó zsíros, egértoros vacsorát várnak.

Páni elvörösödött.

– Nem főzök egeret! Inkább világgá megyek!

– Jaj, csak azt ne, kedves Fáni! Inkább lemondok az egértoros vacsoráról, csak maradj itt. Hiszen a vendégek is azért jönnek, mert már nagyon kíváncsiak rád. Afféle ismerkedési est lesz.

Vacsora után Fáni a szobájába zárkózott. Hála a seprűnek, megint minden ragyogott, csak a búbos kemence hiányzott, és a belőle áradó meleg. Fáni azonban most nem törődött a hideggel. Egyre csak a másnapi vacsorán járt az esze.

– Rajzolok magamnak egy szép bársonyruhát, csipkegallérral! Hadd irigykedjék az a Vadmacskáné!

Fütyörészve telepedett az asztalhoz. Hanem, mikor nem találta a bűvös füzetet a ceruzával, abbahagyta a fütyörészést. Keresni kezdte mindenütt, az egész szobában, de hiába. Eltűnt a bűvös füzet, a bűvös ceruza, eltűnt, semmivé vált az az ötven-hatvan szebbnél szebb ruha, amit Fáni rajzolni akart magának.

Pityeregve feküdt le. Alighogy betakaródzott, kopogtak a hálófülke ajtaján.

– Ki az? – kérdezte morcosán. Semmi válasz. Újra csak kopogtak.

– Mi az hát? — kiáltott Fáni ingerülten. – Ki kopog folyton?

Megint nem felelt senki. Fáni felkelt, és kinyitotta az ajtót. Az ajtónyílással a seprű esett be a fülkébe. Fáni összecsapta a kezét.

– Lám, egészen elfelejtettem, hogy mit ígértem neki. Hanem ilyen szurtosan nem tehetem be az ágyba!

Becsavargatta hát a seprűt egy kendőbe, és az ágy szélére fektette, a kemény deszkára. Ő maga kényelmesen elhelyezkedett.

Alighogy elaludt, belevágta könyökét a seprűnyélbe és felébredt. Haragosan kidobta a seprűt az ágyból. Magára rántotta a takarót, és újból elszundított.

A seprű kopogni kezdett. Fáni felébredt, de nem mozdult, csak pislogott.

A seprű kopogott, akár a jégeső. Fáni felsóhajtott, és kénytelen-kelletlen visszavette az ágyba. Néni haragíthatta magára a seprűt, végre is a konyhát valakinek ki kell takarítania, mire jönnek a vendégek...

Nagyon keserves éjszaka következett. Igazán nem kellemes, ha valaki, álmában hadonászva, minduntalan nekiüti kezét-lábát egy seprűnyélnek, és ettől mindannyiszor fel is ébred.

VIII. fejezet

HERCSULA MACSKA VACSORÁT AD

Másnap este nagy volt az izgalom a Hercsula házban. A kandúr pókhálós borosüvegeket hozott a pincéből, és egyszerre két lámpát égetett: egyet a konyhában, egy másikat pedig a tornácon.

Fáni szépen megtérítette a nagy asztalt. Minden teríték elé fenyőgallyacskákat helyezett. Az asztal közepén fekete cserépkancsóban tarka csokor pompázott piros és fehér bogyós ágakból. Ez a csokor még a múlt ősziől maradt, és nagyon szép volt, csak a bogyók aszalódtak össze egy kicsit.

– Te Fáni! – szólt szigorúan Hercsula Macska. – A vendégek tiszteletére, úgy gondolom, meg is fésülködhetnél volna. És most itt, a szemem láttára moss kezet!

– Azt már nem! – ellenkezett Fáni. – Az imént odakint elestem, és beletenyeltem a hólébe. Szép tiszta lett a kezem.

– Mutasd csak! – intett Hercsula Macska. Fáni habozva elébe tartotta a kezét.

Hercsula Macska elszörnyedve kiáltott fel:

– Csupa maszat! Mosd meg rögtön!

Az óra nyolcat ütött.

– Jaj, csak jönnének már a vendégek! – fohászzkodott Fáni. Kívánsága teljesült. Kopogtak az ajtón, és Hercsula Macska nyomban megfeledkezett a kézmosásról. Szívélyesen üdvözölte az érkező vendégeket: Vadmacskáékat és Üregi Nyulat.

Tavaszi szél fújdogál odakint! – mondta Vadmacska, és kipederte széltől összeborzolt bajsát. – Holnap alighanem megindul az olvadás.

– Ó, itt a nevezetes kis boszorkány! – fuvolázta Vadmacskáné. – Már oly kíváncsiak voltunk rád, kedvesem!

A Vadmacska gyerekek mindent megnéztek, megtapogatták a mázas agyagkancsókat, minden bögrébe belekukkantottak, végül egy nagy fakanállal dobolni kezdtek a rézüstön.

Ezalatt a felnőttek elhelyezkedtek. Az asztalfőre Fáni került, a kis háziasszony.

Egy darabig illedelmesen társalogtak egymással. A vendégek izgatottan várták a vacsorát, ám erről nem beszéltek.

A macskakölykök ájtatos képpel ültek mamájuk mellett.

Egyszer csak Cili elnyávofta magát:

– Anyu, olyan éhes vagyok!

– Sünige bácsi még nincs itt – jegyezte meg Üregi Nyúl –, addig pedig nem lehet tálalni.

Hercsula Macskát már régen nyugtalanította a tornácon feleslegesen égő lámpa, és végre rászánta magát, hogy kimegy eloltani. A későn jövő vendég magára vessen, ha orra bukik a

sötétben. Mikor azonban a tornác felé indult, kintről csoszogó léptek közeledtek, és az ajtóban megjelent Sünige Sámuel, jókedvűen szuszogva, mint mindig. Egy bozontos kis vörösmókus jött vele.

– Ne haragudj, hogy hivatlan vendéget hoztam magammal! – mentegetődzött Sünige, Fánihoz fordulva.

– Van itt annyi, hogy neki is jusson! – mondta Fáni.

A kis mókus, aki Lompos Lajos néven mutatkozott be, szerényen meghúzta magát az asztalvégen.

– Sünige, mellém ne ülj! – morgott Vadmacska. – Összevissza böködsz a tüskéiddel.

Sünige jóízűen kacagott, nyakába kötötte a szalvétát, és Hercsula Macskához fordult.

– Ma nem is ebédeltem, hogy többet tudjak itt enni. Hercsula Macska savanyúan mosolygott.

Fáni ünnepélyes arccal feltálalta az első fogást.

– Hát ez micsoda? – harsogott Sünige. – Velős tekercs? Ide vele, megeszem az egészet!

– Nekünk is tessék hagyni! – visított Fricike.

Fáni gyorsan az asztalra tett egy tál májpástétomot és egy tál birsalmát. Sünige ujjongott:

– Nagyon szeretem a pástétomot! A birsalmakompótot pedig még a pástétomnál is jobban szeretem.

Üregi Nyúl – akinek kedvéért pedig Fáni külön gombócos káposztát is főzött – szintén vett a kompótból.

A macskakölykök nem szerették a birsalmát, de mikor látták, hogy már csak kevés van, nyávogni kezdtek:

– Mi is kérünk birsalmát, sok hússal! Nagyon szeretjük!

– Én még jobban szeretem! – fakadt ki Fáni irigyen. – Hagyjatok nekem is!

– Itt a háziak mindent elesznek a vendégek előtt! – súgta Vadmacskáné Üregi Nyúl fülébe úgy, hogy mindenki jól hallhatta.

Fáninak erről eszébe jutott Lompos Lajos ott az asztalvégen. Megkínálta pástétommal, de a mókus udvariasan visszautasította.

– Köszönöm, nem élek húsfélével.

Eleinte igyekezett a társalgásra figyelni, amely azonban mindinkább csámcsogássá, szürcsöléssé, morgássá fajult. Ővele senki sem törődött. Nem csoda, ha unatkozni kezdett. Felkelt hát, és a tálalóhoz ment, abban a reményben, hogy akad ott valami fogára való étel.

Valóban, a tálalón akkora mogyorótorta terpeszkedett, mint egy kocsikerék. Alig bírta felemelni. Szuszogva cipelte az asztal végére. Gondosan leszedegette róla a pörkölt mogyorót, mert azt utoljára akarta megenni. A kenyérvágó késsel vastag karéjt szelt a tortából, és jóízűen enni kezdte. Senki sem figyelt rá.

Vadmacska egyik adag pástétomot a másik után kebelezte be, kenyér nélkül.

– Hússal akarsz jóllakni? – kérdezte Hercsula Macska megbotránkozva. – Legalább kenyeret egyél hozzá. Nem egészséges annyi húst fogyasztani.

– Lehet, hogy nem egészséges, de jó! – válaszolt Vadmacska vidáman. Hercsula Macska még egy utolsó kísérletet tett.

– Egyél egy kis gombócos káposztát. Üregi Nyúlnak is nagyon ízlett.

Vadmacska maga elé húzta a tálát, és kihalászta belőle a nagyobb hússzeleteket. Hercsula Macska felsóhajtott, és egy csontos darabot kezdett rágni.

Vadmacskáné nem győzte Fáni főztjét dicsérni:

– Minden nagyon finom és ízletes. Honnan vetted ezeket a jó recepteket?

Fáni zavarba jött. Igazán nem mondhatta meg Vadmacskánénak, hogy még egerkorában elrágcsált egy zsírfoltokkal és fűszeres ételszaggal átítatott szakácskönyvet. Ezért úgy tett, mintha nem hallotta volna a kérdést, és tiszta tényérokat tett az asztalra, meg egy nagy tál sonkás fánkot.

– Utána mogyorótorta lesz! – jelentette büszkén.

– Akkor köszönöm, nem kérek fánkot – szabadkozott Vadmacskáné. A többiek ugyanezt mondták. Sünige azonban maga elé húzta a tálát, és szorgalmasan fogyasztotta a fánkokat.

– Én nem vagyok olyan gyenge gyomrú – jelentette ki két fánk között –, hogy ne tudnék ezután még tortát is enni.

– Hát akkor hozd a tortát, Fáni! – sóhajtott Hercsula Macska. – Majd én fogom felszeletelni, mert te olyan idomtalan, vastag szeleteket vágasz.

Fáni a tálalóhoz ment. Minden szem rajta csüngött. Akik háttal ültek, most várakozásteljesen megfordultak.

– Hol a torta? – szólalt meg Fáni remegő hangon. – Az előbb még itt volt!

– Nézd meg jobban! – nyugtalankodott Hercsula Macska.

Cili meglökte Fricikét:

– Te, itt olyan kicsi tortát sütnék, hogy meg sem lehet látni!

A vendégek mozgolódni kezdtek.

– Nincs itt torta! – hajtogatta Fáni váltig. – Valaki ellopta!

Erre mindenki felugrott, és izgatottan keresni kezdték a tortát. Hercsula Macska siettében felemelt egy csészét, mellyel Fáni a megmaradt citromot borította le.

– Mondom, hogy nagyon kicsi torta lehet... – nyávogott Cili. – Ha egy csésze alatt is elférne...

– Mi az? Mit kerestek? – kérdezte Lompos Lajos, aki elmélázva ült az asztalvégen, és az utolsó szelet tortával küszködött. Mindenki ránézett. Egy pillanatra néma csend lett, csak valami halk kocogást lehetett hallani, amint a sündisznó tuskéi egymáshoz verődtek. Mikor magukhoz tértek a meglepetésből, valamennyien odarohantak hozzá:

– Ez nem volt szép tőled! – nyivákolta Vadmacskáné. Őt Sünige harsogta túl: – Ezért hoztalak magammal? Ezért?

A kölykök toporzékoltak.

– Mogyorótortát akarunk enni! Miért ígértek mogyorótortát, ha végül nem kapunk? Pedig anyu otthon azt mondta, majd megkéri a boszorkány nénit, csomagolja be nekünk a maradékot!

– Mit csináljak, ha Lompos megette? – kiáltott Fáni, és sírva fakadt.

– Most sír, látod? – fordult Lomposhoz a jószívű Üregi Nyúl. – Ha már felfaltad az egész tortát, legalább vigasztald meg szegény kis háziasszonyt. Nincs valamid, amit neki ajándékozhatnál?

– Sajnos, semmim sincs – restelkedett a mókus. – Legfeljebb ez a kis tükör. Egy üres faodúban találtam, ahol azelőtt valami vén bagolyvarázsló tanyázott.

Fáni a tükör után kapott.

– Hiszen ez repedt! – kiáltott csalódottan.

– Tedd csak el! – biztatta Hercsula Macska. – Legalább nem lesz nagy kár, ha eltöröd!

Vadmacska ráförmedt a mókusra:

– Bennünket is kárpótolhatnál valamivel! Ha tudtam volna, hogy eleszed előlünk az egész tortát, legalább fánkot ettem volna. De most már az után is hiába búsulok: Sünige valamennyit felfalta.

– Úgy kell neked, te válogatós! – mondta Sünige. – Tanuld meg, hogy mindig az a legjobb étel, ami előtted van.

Mindenki nagyon bánatos volt. Később mégis megjött a kedvük. Vadmacskáné a barátnőiről mesélt Fáninak. Vadmacska valami régi vadászkalandot adott elő:

– Hát, tudjátok, ahogy ott lapulok, lélegzet-visszafojtva, egyszer csak megzörren az avar, és jön egy szép, fehér hasú mezei egér. Erre én...

Fáni az egér szóra kiegyenesedett, mintha nyársat nyelt volna. Szerencsére Sünige félbeszakította Vadmacska elbeszélését:

– Az egérről jut eszembe, hogy Vándor Egér állítólag Furfangos Szigetre érkezik.

– Hát az meg kicsoda? – érdeklődött Fáni.

– Közönséges csavargó! – magyarázta Vadmacska. – Már régen megettem volna, de azt beszélük, Vándor Egér mindennap bevesz egy morzsa patkánymérget.

Fáni összecsapta a kezét.

– Ostobaság! Miért szedne Vándor Egér patkánymérget?

– Azért, hogy a macskák ne merjék megenni – vette át a szót Sünige. – Egy macska sem bolond mérges egeret enni!

– Mérges egér nincs! – csapott Hercsula Macska az asztalra. – Van mérges gomba, vannak különféle mérges bogyók, gyökerek és füvek, de mérges egérről ne beszéljete nekem!

– Úgy van – kiáltott Fáni –, ne beszéljünk folyton egerekről. Játsszunk inkább bújócskát!

A macskakölykök ujjongva fogadták Fáni indítványát. Elkezdődött hát a bújócska. Volt nevetés, sikongatás. Lompos Lajos a padlásra bújt. Üregi Nyúl a pincébe, Vadmacskáné pedig, mikor Hercsula Macska már keresni indult, az utolsó pillanatban bebújt egy ládába, ahol már Sünige lapult. Hercsula Macska nyomban meg is találta őket, mert Vadmacskáné fújt és prüszkölt Sünige tuskéi miatt.

Fáni egyszer sem lett hunyó, mert őt sohasem találták meg. Ezen mindenki nagyon csodálkozott.

– Hogy tudsz ilyen ügyesen elbújni? – faggatták.

– Ó, hiszen ez egyszerű! – mondta Fáni. – Össze kell zsugorodni picire, így ni! – azzal toppantott a lábával, és szempillantás alatt egészen kicsi lett. Sünige feltette a pápaszemét, és figyelmesen megnézte.

– Nagyszerű! – lelkesedett. – Hát ezért nem találsz előbb, mikor én voltam a hunyó. Pedig fél szemmel láttalak a szekrénybe bebújni...

Fáni tudománya mindenkit elbűvölt. Legfőként Hercsula Macskát.

– A padláson sok olyan régi palack van – magyarázta –, amibe beleszáradt a paradicsom, és sehogyan sem lehet kimosni. Te majd szépen bemászol ezekbe a palackokba, és kitisztogatsz őket.

Vadmacskáné megkérdezte Fánit, hogy tud-e nagyobbodni is?

– Azt hiszem, igen – válaszolt Fáni bizonytalanul, de még eddig nem próbáltam.

– Majd a nyáron! – szólt közbe Hercsula Macska, elbűvölve a sok nagyszerű lehetőségtől. – Nem kell majd létráról szedni az almát, és a kémény meglazult tégláját is megigazíthatod, felesleges kőművest hívnunk.

A zenélő óra éjfél ütött, és vidám keringőt játszott. Erre mind táncra perdültek. Sünige még néhányszor visszaigazította a mutatót, hogy újra meg újra felcsendüljön a zene. Hercsula Macska azonban haragos morgással vetett véget az óra rongálásának.

Nagy öröme a Vadmacska gyerekek elálmosodtak, és nyafogni kezdtek, így hát a vendégek sorra felkerekedtek. Hercsula Macska lámpával kísérte őket a kapuig. Mikor visszajött, Fáni jókedvűen táncolgatott egymagában a konyha közepén.

– Eriggy aludni, boszorkány! – mondta neki, és ásított. – Hogy ezek milyen sokáig maradtak! Pedig legegészségesebb az éjfél előtti alvás!

IX. fejezet

AZ ÉJFÉLI KÁSA

Amikor Fáni másnap reggel kinézett az ablakon, legnagyobb meglepetésére kerekesházikót pillantott meg.

– Vajon ki lakik benne? – tűnődött takarítás közben.

Kíváncsian nézte a harisnyákat, melyek a házikó és egy fa közé feszített kötéllel száradtak. Éppen megállapította, hogy csak valami rendkívül cingár láb hordhatja ezeket a harisnyákat, mikor kinyílt a kerekesházikó ajtaja, és az elébe támasztott létrán lelépett a lakó: Vándor Egér.

Egy helyen elseperte a havat, és tüzet rakott. Hercsula Macska kerítéséből kitört egy lécet, megfaragta nyársnak, és szalonnát pirított rajta.

Fáni sietve elújságolta ezt Hercsula Macskának. A kandúr bosszúsan dühöngött:

– Épp az én ablakom alatt kellett letáboroznia? Ez a legnagyobb fokú arcátlanság! Persze arra számít, hogy úgysem merem megfogni, mert mérges. Pedig hát én azt mondom, ő is csak éppolyan közönséges egér, mint a többi hitvány rokona!

Fáni arca vérbe borult. Faképnél is hagyta Hercsula Macskát. A kandúr egész délelőtt az ablakból leste Vándor Egeret. Ebéd után elhatározta, hogy lefekszik, és szundit egyet.

– Hiába, hiányzik az éjfél előtti alvás! – magyarázta ásítózva.

A boszorka, mihelyt elmosogatott, az ablakpárkányra ült, és kíváncsian nézegette Vándor Egér kerekesházikóját. Közben ő is ásítózott.

Milyen unalmas is ez a tájék... Mást sem látok, mint néhány fűzfát és a folyót, azt a ködös szürkeséget.

Szerencsére Vándor Egér kimászott a házikóból, és így több látnivaló akadt. Érdekes volt nézni, mekkora nagy kalapácsot cipelt. Lehajolt az egyik kerékhez, és buzgón kalapálni kezdte.

Bumm! Bumm! Bumbumm! Az egész környék visszhangzott a kalapácsütésektől.

„Hercsula bizonyára felébred erre!” – gondolta Fáni.

Csakugyan, a szomszéd szoba ablaka kitárult, és Hercsula Macska hajolt ki rajta.

– Hagyd abba a kalapálást! Aludni akarok!

– Rendes népek éjjel alszanak! – cincogta Vándor Egér.

Hercsula Macska bevágta az ablakot, hogy csak úgy dördült. De most a másik ablakon Fáni dugta ki borzas fejét.

– Jó lenne, ha csendben maradnál! Hercsula Macska ölni tudna az álmaért. Ha megharagszik rád, megesz!

– Hát csak egyen, ha mer! – cincogta Vándor Egér, és nagyot sújtott kalapácsával a kerékvasra. – Ha meg akarja mérgezni magát, csak egyen meg engem!

Fáni bosszúsan csukta be az ablakot.

„Ellenszenves fickó! – gondolta. – Ha százszor egér is... Elmegyek hazulról, mert ha itthon maradok, csak mérgelek.”

Beszólt Hercsula Macskának. A kandúr a díványon lustálkodott.

– Kapukulcsot ne vigyél magaddal – mondta Fáninak –, mert úgyis csak elveszted. Majd csengess, ha hazajössz.

Ezután egy párnával betakarta a fejét, és nem törődött a boszorkánnyal, aki elment sétálni. Mindenáron aludni akart.

– Bumm! Bumm! Bumbumm!

Hercsula Macska felnyögött. Még egy párnát szorított a fülére, de hiába. A kalapácsütések szinte a feje búbján csattogtak.

Türelme hamar elfogyott. Széthajigálta a párnákat, és kiment. A földön guggoló Vándor Egérhez lépett, és fojtott dühvel rászólt:

– Hagyd abba!

– Mit? – kérdezte Vándor Egér kíváncsian.

– A kalapálást. Érted? A ka-la-pá-lást. Vándor Egér vállat vont, és tovább kalapált. Erre Hercsula Macska ingerülten kiabálni kezdett:

– Arcátlan egér, te, széttéplek, most nyomban széttéplek!

– Ne izgasd fel magadat, ne izgasd fel magadat! – csitította Vándor Egér a dühös kandúrt. – Úgysem mersz megenni, hiszen jól tudod, mennyire mérgező vagyok. Aki engem megeszik, az a halál fia!

A nagyobb nyomaték kévéért kalapácsával hatalmasat sújtott Hercsula Macska jobb lábára.

Hercsula Macska vérfagyasztó nyávogást hallatott. Rávetette magát Vándor Egérre, és vad dühvei leharapta egyik fülét.

Vándor Egér feljajdult, és futásnak eredt. Hercsula Macska utána akart iramodni, ám a lába annyira fájt, hogy csak bicegni tudott.

Vándor Egér kihívó hangon még odavetett néhány szitkot a lesántult kandúrnak, azután jobbnak látta elhordani az irháját.

Dúlva-fúlva vágott át az erdőn, és csakhamar kiért a sziget nyugati partjára.

Itt a holt ágban csendes volt a víz. Kacsák úszkáltak ide-oda, mintha a szél terelgette volna őket.

Pár lépéssel lejjebb Vasorrú Bába ült egy rozzant halászladikban, és evezőjével iparkodott azt a parttól eltaszítani. Vándor Egér odakiáltott:

– Hé, hé, tudnál nekem új fület növeszteni?

Vasorrú Bába készséggel válaszolt:

– Amekkorát csak parancsolsz. Sajnos, nincsenek nálam a szükséges varázsszerek, de gyere velem, otthon majd meggyógyítlak.

Vándor Egér nem mondatta kétszer. Beugrott a ladikba, és Vasorrú Bába evezni kezdett.

A ladik korhadt deszkái között nagy rések tátongtak, s vígan bugyogott be rajtuk a víz.

Nem csoda, ha a szárazföldre szokott Vándor Egér boldogan fellélegzett, mikor a túlsó parton végre kiszállhatott a rozoga alkotmányból.

Fent a parton, hóiével telt agyagos gödrök és vörös salakdombok között, nyomorúságos vályogviskó csúfoskodott.

– A házam! – mutatta Vasorrú Bába, és olyan büszkén vezette oda Vándor Egert, mintha legalábbis piros futószőnyegen lépdelt volna a parttól a házajtóig.

– Macska nincs? – érdeklődött Vándor Egér, mielőtt a sötét szobába lépett volna.

– Nincs – nyugtatta meg Vasorrú Bába –, nem állhatom a macskákat.

– Én sem! – mondta Vándor Egér, és máris növekvő rokonszenvet érzett Vasorrú Bába iránt, aki vendégét egy rozoga zsámolyra ültette.

A kis szobában a szárított kamilla és bodzavirág illata iszapszaggal keveredett. Áttetsző kigyóbőrből volt a függöny, és a fiókos szekrény felett egy kép függött, amely szépséges, ifjú tündért ábrázolt.

– Milyen bájos! – mondta Vándor Egér elismeréssel.

Vasorrú Bába elvigyorodott.

– Ez én voltam, fiatal koromban.

Vándor Egér természetesen nem hitte el, de egy kukkot sem szólt.

Nem akart vitatkozni a banyával; örült, hogy az buzgón keveri, kavarja varázsszereit.

Mikor a csodálatos gyógyír végre elkészült, Vasorrú Bába szép gondosan bekente vele Vándor Egér vérző füle helyét.

Így ni! – mondta elégedetten. – Most ülj a kályha mellé. A melegtől gyorsabban nő.

Vándor Egér a kályhához húzódott, és egy kis zsebtükörben nézegette magát.

– Ha nézed, akkor sose nő ki! – intette Vasorrú Bába.

– Tedd el azt a tükröt. Beszéljessünk inkább. Meséld el, ki harapta le a füledet!

Vándor Egér keze ökölbe szorult.

– Hercsula Macska, az az álnok!

– Ejnye! Hát nem félt a méregtől?

– Úgy látszik, hogy nem... – felelt Vándor Egér bizonytalan hangon. – Különben is csak a fél fületem ette meg...

– Igen, hát az kevés! – bólogatott Vasorrú Bába. – Éppen csak arra elég, hogy elvegye az álmát.

Vándor Egér kimeresztette a szemét.

– Micsoda?

– Igen, igen. Nekem elhiheted, értek az ilyesmihez. A mérgezett egérfül hosszan tartó álmatlanságot okoz a macskáknak.

– Nesze neked, Hercsula Macska! – ujjongott Vándor Egér. – Sosem fogsz aludni többé!

– Hacsak – szólt a banya – egy egér nem főz neki álomitalt. No, de ettől nem kell tartanunk. Nincs a világon olyan egér, aki annyira összebarátkozna Hercsula Macskával, hogy még álomitalt is főzne neki.

Vándor Egér legyintett.

– És ha lenne, sem jutna el odáig, hogy Hercsula Macskával szőjön barátságot. Mert Hercsula Macska bekapná, mielőtt egyet is szólhatna.

Élvezettel tárgyalták Hercsula Macska álmatlanságát. A csevegés akkor maradt csak abba, mikor Vándor Egér furcsa bizsergésre lett figyelmes.

– Kinőtt a fülem! – kiáltotta elragadtatással. – Köszönöm, Vasorrú Bába!

– Sose köszöngesd! Arról beszélj inkább, lenne-e kedved itt maradni nálam? Sok ravaszságot tudnánk kettesben kieszelni.

– Temérdek borsot törnének Hercsula Macska orra alá! – lelkesedett Vándor Egér. – Ő a világ legellenszenvesebb kandúrja!

– Én meg ki nem állhatom azt a csíkos lábú kis boszorkányt, aki most a házában lakik! – mesélte Vasorrú Bába.

– Hej, ha a zsebtükre enyém lehetne!

– Zsebtükörre van szükséged? – vette elő Vándor Egér saját tükrét előzékenyen. – Parancsolj!

– Nem, köszönöm, nekem csak az kell. Régebben lakott a szigeten egy vén bagolyvarázsló. Mikor elköltözött, repedt tükrét az odúban felejtette. Lompos Lajos megtalálta, és Fáninak ajándékozta.

– Sose búsulj! – cincogott Vándor Egér. – Majd megszerezzük valami fortéllyal.

Vasorrú Bába, aki vasból formált orrát kezdte dörzspapírral fényesíteni, öntelten nevetett:

– Nem is félek! A mi csalafinta eszünkön nem jár túl senki! Hanem azért szeretném tudni, mit csinál most Hercsula Macska?

Vándor Egér elfintorította az orrát.

– Bizonyára most meséli el Fáninak, hogyan harapta le a fületem...

Vándor Egér nem tévedett. Fáni ekkortájt tért haza a sétából. Cipője csupa sár volt. Bosszankodott is, hogy Hercsula Macska nem adott vele kapukulcsot, így most kénytelen volt egy botocskával meg a küszöb elé erősített sárkaparó vas segítségével cipőjét annyira-amennyire rendbe hozni. A kandúr ugyanis sáros lábbal senkit sem engedett be a házba.

A csengetésre Hercsula Macska csak jó sokára nyitott ajtót. Papucsban volt, és jobb lábát kicsit húzta maga után.

– Hová lett Vándor Egér kerekesházikója? – kérdezte Fáni.

– Bent van a fűszekámban! – felelte Hercsula Macska vidáman. Fáni megdöbbenve nézett rá.

– Te!... Hiszen oda be sem fér!

– De befér. Lett belőle három kosár gyújtós, egy nagy rakás kandallófa és harminc vagy harmincöt paradicsomkaró. Sőt hogy el ne felejtsem, deszkákat is faragtam az ágyadhoz.

Fáni elhűlve kiáltotta:

– Felapítottad a házikót? És hová lett belőle a lakó?

– Vándor Egér? Hát az elmenekült – mondta Hercsula Macska, és szokatlan bőbeszédűséggel elmesélte az egész történetet, elejétől végéig.

Fáni ámuldozott, fejét csóválta, kezét tördelte.

– Nem lesz ebből baj? Hátha megárt neked a mérgezett egérfül?!

– Nekem egy tucat mérgezett egér sem árt meg! – jelentette ki Hercsula Macska.

– No de mégis... nem érzel fájdalmakat? – faggatta Fáni. Hercsula Macska vállat vont.

– Ha azt hiszed, hogy holmi mérgezett egérfül megfekszi a gyomromat, nagyon tévedsz. Rég voltam olyan éhes, mint most. Siess a vacsorával, mert szeretnék korán lefeküdni. Tudod, ebéd után nem alhattam, és ez a szokatlan favágás is kifárasztott. Álmos vagyok...

Vacsora után jó éjszakát kívántak egymásnak, és nyugovóra tértek.

Éjfél tájban Fáni heves dörömbölésre ébredt.

– Ki az? – kérdezte morcosán, és megfordult, hogy tovább aludjék.

– Én vagyok! – válaszolt odakint Hercsula Macska. – Azonnal kelj fel, és főzz nekem tejbedarát!

Fáni olyan méregbe gurult, hogy egyszeriben kiment a szeméből az álom.

– Tejbedarát? Éjjel? És még te mered nekem mondani, hogy folyton evésen jár az eszem? Én legalább csak nappal falatozom!

– Akkor miért nyikorog éjszakánként az éléskamra ajtaja? – kérdezte Hercsula Macska élesen.

– No, hát az a kis dió vagy lekvár, vagy ilyesmi, hát az is étel? És különben is csendben majszolom, nem verlek fel az álmodból!

Hercsula Macska elunta a hiábavaló vitát. Erélyesen megzörgette az ajtót.

– Kelj fel, és főzzél nekem kását!

Fáni dohogva felöltözött, és kiment a konyhába. Hercsula Macska görnyedten ült a tűzhely mellett, amelyben még hunyorgott néhány parázs. Hálósipkája a szemére csúszott.

Fáni felszította a tüzet, tejet öntött egy lábosba, és megkérdezte:

– Tulajdonképpen miért kell neked éjfélkor tejbedarát enned?

– Nem tudok elaludni. Úgy látszik, mélyen felizgattak a délutáni események. Álmatlanul hánykolódom már órák óta az ágyban. De ha a forró tejbedarát kanalanként megeszem, elálmosodom, és aludni fogok, mint a bunda.

Fáni kezében megállt a főzőkanál.

– Mégiscsak az a mérgezett egérfül árthatott meg neked! – mondta elgondolkozva. Hercsula Macska meghökkent.

– Azt hiszed?

– Azt bizony! Még jó, hogy csak az egyik fülét haraptad le. Ha a másikat is megetted volna... talán már nem is élnél!

– Ne mondj ilyeneket! – jajdult fel Hercsula Macska. – Még a kásától is elvette a kedvemet! Fáni ráripakodott:

– Ha már kiráncigáltál éjfélkor az ágyból, hogy megfőzzem, most edd is meg!

– Csak a felét! – nyávogott Hercsula Macska. – A többit megeheted.

Fáni meg is ette, csak úgy a lábosból, hogy kevesebb mosogatnivalója legyen.

X. fejezet BÚBÁJOS MÁJ

Furfangos Szigetre megérkezett a tavasz. Madárcsicsergés verte fel a zöldellő ligeteket. Tyúkanyó kiscsirkéi vidáman futkostak a napsütésben. Vadmacskáné kiporolta a téli bundákat, Lompos Lajos pedig eltűzelte a télről maradt mogyoróhéjat. A sziget tücskei esténként hangversenyt rendeztek a rokkant szöcskék javára. Hetente egyszer bál is volt a vadgesztenyefákkal körülvelt nagy tisztáson. Fáni szeretett volna bálba menni, de restellte magára hagyni Hercsula Macskát, aki szegény, nagyon beteg volt. Mióta megette a mérgezett egérfület, nem tudott aludni többé. Álmatlanul virrasztott át minden éjszakát. Ő, aki legszívesebben a kályha melletti nagy karosszékben szundikált, most hiába várta, hogy álom jöjjön a szemére. Hasztalan kotyvasztott neki Bagoly doktor mindenféle altatót és idegcsillapítót, nem használt semmi.

Nem csoda, ha valósággal búskomorságba esett. Hétszámra nem mozdult ki hazulról, csak üldögélt a kandalló előtt, mert mióta nem tudott aludni, mindig fázott. Elerőtlenedett, és úgy lefogyott, hogy a szél zörgette csontjait. Fáni mindenben a kedvét kereste. Lábujjhegyen járt a házban, finomabbnál finomabb ételeket hozott az asztra, de Hercsula Macskát semmi sem derítette fel. Egy napon így szólt Fánihoz:

– Miért nem jársz el a ligeti bálókra? Megunhattad egész nap csak az én nyögdécselésemet hallgatni. Eriggy magadfajta, jókedvű népek közé! Fáni megbotránkozva felelt:

– No, majd szép híremet költené az a Vadmacskáné, ha bálókba járnék, mulatni, mikor beteg van a háznál! De nemcsak Vadmacskáné miatt maradok melletted, hanem azért is, mert mikor idefűjt a téli szél a szigetre, te befogadtál, szállást adtál nekem, jó voltál hozzám. Igazán nem tudnék gondtalanul táncolni, mulatni, míg te itthon sorvadozol. Hanem tudod mit? Elmegyek a Jóságú Füvek rétvjére, szedek varázsfüvet, és én magam főzök neked álomitalt.

– Még megmérgezel! – aggodalmaskodott Hercsula Macska. Fánit azonban nem lehetett visszatartani. Karjára födeles kosárkát fűzött, és elment a Jóságú Füvek rétvjére, ahol Vasorrú Bábával találkozott. Vasorrú Bába egy kidőlt fatörzsön ült, és fűszálakat rágcsált. Körülötte hét kis pelyhes kacsá totyogott a fűben.

Fáni barátságosan megszólította:

– Milyen szép nagyok már a kacsáid!

Vasorrú Bába vihogva felelt:

– Áthoztam őket ide a szigetre, hadd csipegessék a zöldet. Hát te mit keresel itt a réten?

Fáni felsóhajtott:

– Gyógyfüveket. Álomitalt szeretnék főzni Hercsula Macskának. Ő ugyanis...

– Tudom, tudom! – vágott közbe Vasorrú Bába. – Hallottam, milyen beteg szegény... – Elhallgatott, és egy kötőtűvel ütögetni kezdte ércesen kongó orrát. Fáni meg is dicsérte:

– Szépen kong az orrod!

– Hát még ha rézből lenne, nem pedig csak vasból. Ámbár így is ki tudok verni rajta néhány szép dalt. No de ez most nem fontos. Ide figyelj, Fánika. Én tudom, mitől gyógyulna meg Hercsula Macska!

Fáni abbahagyta a füvek tépegetését, és tágra nyílt szemmel bámult a banyára.

– Kérlek, mondd meg, mitől gyógyulna meg?

– Nézd ezt a hét kis kacsát! – mutatott Vasorrú Bába a pelyhes jószágokra. – Ezeknek, kedvesem, bűbajos májuk van. Ha megnőnek, le kell őket vágni, májukból pedig finom pástétomot sütni. Ha Hercsula Macska abból a pástétomból egy kicsit is eszik, elmúlik az álmatlansága!

Fáni izgatottan kiáltott:

– Add el nekem a kacsákat! Minden árat megadok értük. Legalábbis, úgy gondolom, Hercsula Macska nem bánja, ha...

Vasorrú Bába a vállát vonogatta.

– Nem is tudom, mit kérjek értük? Nincs véletlenül valami kis tükröd, amit a zsebemben hordhatnék? Tudod, néha úgy befutja az orromat a rozsdá, észre sem veszem, mások meg csak összeenevetnek a hátam mögött.

– Milyen szerencse! – ujjongott Fáni. – Éppen van egy kis tükröm. Lompos Lajostól kaptam, mikor megette a mogyorótortát. Igaz, keresztben megrepedt, és nagyon fura arcot mutat, de a rozsdát az orrodon azért jól megláthatod benne.

– Ó, nekem ez is megteszi – mondta Vasorrú Bába. – Nem vagyok hiú, csak szeretem, ha a külsőm rendes.

Sietve szatyrába rejtette a tükröt, és elköszönt Fánitól, aki jókedvűen énekelve hazaterelte a kacsákat a Hercsula házba. A nagy hápogás kicsalta Hercsula Macskát a tornácra. Mikor meghallotta, milyen pompás üzletet kötött Fáni Vasorrú Bábával, örvendezve csapta össze a kezét.

– Nagyon örülök, hogy így történt. Bevallom, sokkal szívesebben eszem kacsamáját, mint hogy igyam az általad kotyvasztott gyanús varázsitalokat.

Fáni nem sértődött meg, különösen mikor látta, milyen örömmel sűrög-forog Hercsula Macska a kacsák körül. Hanem a kincset érő jószágok megdöbbenően viselkedtek!

Betotyogtak a konyhába, körülülték az asztalt, és harsányan hápogták:

*Vörös bor, juhtúró, frissen sült pogácsa,
ezt adj nekünk, Fáni, mindig vacsorára!*

Fáni elképedésében szólni sem tudott. Hercsula Macska nyomban figyelmeztette:

– Fáni, ne felejtsd el, hogy számomra a legdrágább kincs ez a hét kacsa! Minden kívánságukat teljesítened kell! Különben is elég olcsón jutottunk hozzájuk, ne sajnáljuk tőlük az ennivalót!

Mit tehetett szegény Fáni egyebet, dülva-fülva süített három tepsi pogácsát. A kormos tepsiket az asztalra dobta.

– Itt van, egyétek!

A kacsák sokatmondóan egymásra néztek, mintha csak azt akarták volna mondani, hogy ez sem tudja ám, mi a finom viselkedés, a jó modor. Azután hangosan hápogták: Talán megterítenéd az asztalt? Ne felejtsd a fogvájót és a papírszalvétát!

– Még mit nem! – zsémbelt Fáni. Hercsula Macska rászólt:

– Siess a terítéssel! Hadd egyenek, attól nőnek, attól hízik a májuk! Az a drága májuk...

Fáni megterített. Az egyik kacsa fejcsóválva így szólt:

– De kedvesem, ezen az abroszon két kávéfolt van! Tisztát kérünk!

Fáni ajkába harapott, és tiszta abroszt adott a kényes kacsáknak. Azok mindent megettek, megittak, azután elmentek a folyóra úszkálni.

Ez így ment nap mint nap. Fáni már a haját tépte. Hercsula Macska nem győzte csitítani:

– Igaz, sokat esznek – mondogatta –, ezzel szemben mibe kerültek? Egy repedt tükörbe. Bezzeg a piacon megkérlik a kacsa árát!

A kacsák egyébként szépen gyarapodtak a jó kosztón. Hamar kitollasodtak, nőttek, mint a gomba.

Egy napon Fáni éppen parazsat rakott a vasalóba, mikor Hercsula Macska bejött hozzá, és vidáman mondta:

– Hallod-e, Fáni! Három hete, hogy a kacsák a házba jöttek. Apró, pelyhes jószágok voltak, most meg már akkorák, hogy nézni is gyönyörűség őket. Holnap pirkadatkor kelj fel, és vágd le mindet. Délben megeszem a májukból süített pástétomot, és este már aludni fogok, mint a tej!

Jókedvűen leemelt a konyhaszekrény tetejéről egy szakácskönyvet, és lapozgatni kezdett benne.

Fáni már javában vasalt, mikor Hercsula Macska feltekintett a szakácskönyvből, és gondterhelten kérdezte:

– Ettél te már szarvasgombát?

Fáni gondolatban felidézte mindazokat az étkeket, amelyeket egér- és boszorkánykorában módjában állt ennie. Volt közöttük penészes bőrdarabka és pecsétviasz, lépesméz meg birsalmasajt, de szarvasgombára nem emlékezett. Ezt meg is mondta a kandúrnak.

– Én sem ettem még soha – mondta Hercsula Macska –, és attól tartok, hogy a mi szigetünkön nem is terem. Ez pedig baj, mert itt minden recept úgy kezdődik, hogy: „végy egy szép nagy szarvasgombát”.

Fáni meglóbálta a vasalót, és olyasfélét mondott, hogy erről ráérnének akkor gondolkozni, ha majd levágták már a kacsákat.

– Igen, de mikor én olyan izgatott vagyok! – sóhajtott Hercsula Macska. – Fogalmad sincs róla, mit jelent számomra ez a pástétom!

– Hát ha olyan nagyon sokat jelent, jobb lenne, ha utána néznél a kacsáknak, el ne ússzanak! – tanácsolta Fáni.

Hercsula Macska megnyugtatta:

– Nem ússznak azok el, ne félj! Bolondok lennének itthagyni egy ilyen házat, ahol vörös borral meg leveles pogácsával nevelik őket.

Fáni éppen felelni akart, mikor megkoccant az ablaküveg. Osoni, a zöld hátú gyík állt odakint, és annyira lihegett, hogy alig tudott szóhoz jutni:

– A kacsáitok... a kacsáitok... elúsztak!

Hercsula Macska felhördült, és egy zsámolyra rogyott. Fáni megkövülten állt a vasalódeszka előtt, és a tüzes vasalót rajtafelejtette Hercsula Macska narancssárga köntösén. Percekbe telt, míg ki tudott nyögni egy kérdést:

– Hogy történt?

– Lent sütkéreztem a parton, a homokban – mesélte Osoni. – Fél szemmel a kacsákat néztem, milyen vidáman lubickolnak. Egyszer csak egy csónakot pillantottam meg, amint lefelé úszott a folyón. Vasorrú Bába ült benne, olyan kalap volt a fején, mint egy fél dinnyehéj. Mikor odaért, elkezdett kiabálni azon az ijesztő hangján, hogy: „Lililili, kiskacsáim, ide hamar, a ti gazdaasszonykátokhoz!” Erre a kacsák hanyatt-homlok odaúsztak hozzá, ő meg egyenként beemelgette őket a csónakba. Mire felocsúdtam a meglepetésből, a csónak már el is tűnt a kanyarban.

Hercsula Macska behunyt szemmel ült a zsámolyon. Fejét tapogatta. Borzasztó betegnek látszott.

Fáni lassan visszanyerte lélekjelenlétét. Megkérdezte Osonitól, milyen kalapot látott Vasorrú Bába fején.

– Mondtam már, mint egy fél dinnyehéj, olyan volt. Tetején piros szalagcsokor libegett. No de én már megyek is!

– És a zöld hátú gyík nesztelenül eltűnt a fű között.

Fáni öklével a vasalódeszkára csapott, és felkiáltott:

– Micsoda alávaló teremtés! Kicsalta tőlem azt a jó kis tükröt, most meg visszaopta a kacsákat! Az vigasztal csak, hogy mikor ott ült a fatönkőn, és fűszálakat rágesált, nem mondtam meg neki, milyen csúnya szájbetegséget lehet a fűragástól kapni. Gonosz, gonosz banya! Kicsalta tőlem a tükröt!

Hercsula Macska felnyögött:

– Bánom is én a te repedt tükrödet! De a kacsák, Fáni, a kacsák! Oda a májpástétom, amitől meggyógyulhattam volna. Sosem fogok én már meggyógyulni! Meglásd, Fáni, előbb-utóbb belepusztulok ebbe az álmatlanságba!

Fánit annyira meghatotta Hercsula Macska szomorú sorsa, hogy szobájába vonult pityeregni. Akkor jött csak elő, mikor a kandúr éktelen nyávogással hírül adta neki, hogy a vasaló, amit izgalmban lecsapott, kiégette a narancsszínű köntös elejét.

XI. fejezet

A REPEDT TÜKÖR TITKA

Már magasan a fák felett világított a hold, és Fáni még mindig ott ült szobájában, az ablakpárkányon. Nem volt kedve aludni. Hercsula Macska bizonyára felháborodott volna, ha tudja, hogy Fáni tétlenül üldögél az ablakban, ahelyett hogy a narancssárga köntös hátuljából kivágott volna egy akkora darabot, amellyel befoltozhatja a vasaló alakú lyukat a köntös elején. Fáninak azonban nem volt most türelme a varráshoz. Nagy gondolatok foglalkoztatták. Elhatározta, hogy visszalopja a kacsákat Vasorrú Bábától. Lábujjhegyen ki is ment a kamrába, keresett egy nagy gyékényszatyrot, azután seprűjére kapott, és a furcsavári part felé repült. Közben gondosan meghányta-vetette magában, hogyan hajtsa végre merész tettét.

– Ki kell tekernem a kacsák nyakát! – határozta el, és nyomban libabőrös lett a háta. Hiába, most nincs helye érzékenységnek! Vasorrú Bába gáládul becsapta őket, ezt meg kell torolni!

A seprűn himbálódzó lámpa fénye maga köré csalta az összes éjszakai bogarakat, amelyek egymást lökdösve repkedtek a táncoló fénykarikában. Pár perc múlva már denevérszárnyak is suhogtak Fáni körül. Fejéről majd leverték a kalapot. Röptük meglebbentette borzas hajfűrtjeit. Behúzta hát nyakát a csipkegallér fodrai közé, és úgy félt, mint hajdan, egerkorában. Hát még mikor bagolyhuhogást hallott maga mögött! Mikor meg eszébe jutott, hogy hét kacsá nyakát kell kitekernie, legszívesebben visszafordult volna. Nagyon erősen kellett Vasorrú Bába felháborító arcátlanságára gondolnia, hogy folytatni tudja útját.

A kísértetiesen rebbenő, huhogó árnyak a túlsó partig kísérték. Akkor maradtak csak el tőle, mikor Vasorrú Bába putrijánál a földre huppant.

Az ajtónál megállt hallgatózni. Bentről beszélgetést hallott. Fülét a kulcslyukhoz tapasztotta, azután eszébe jutott, hogy sokkal célszerűbb lenne a beszélgetést közelről meghallgatni. Toppantott hát, s miután pirinyóra összezsugorodott, a kulcslyukon keresztül berepült Vasorrú Bába szobájába.

A banya már ágyban volt, és a sötétben Vándor Egérrel társalgott, aki a kályha mögött készített magának fészket.

– A káröröm nem hagy aludni! – közölte a banya bizalmasan. Ha elgondolom, hogy ezek az ostobák szóról szóra elhittek mindent, amit a kacsák bűvös májáról meséltem nekik, újra meg újra nevetnem kell. Szépen felhizlalták a kacsáimat, ráadásul végre enyém a repedt tükör. Már úgyis régen fentem rá a fogamat.

– Voltaképpen miért olyan fontos neked az a vacak kis tükör? – kérdezte Vándor Egér ásítózva. A banya vihogott:

– Ó, kedvesem, mindennek érteni kell a módját. Ha te belenézel abba a tükörbe, csak bosszankodsz, mert a repedés miatt három szemet látsz benne. De ha tudod azt, hogy háromszor rá

kell lehelni, és puha nyúlfarokkal háromszor fényesre dörgölni, akkor a tükörtől választ kaphatsz minden kérdésre.

Erre már Vándor Egér szeméből is kiment az álom, és azt javasolta Vasorrú Bábának, gyűjtsanak világot, hogy ő is kipróbálhassa a tükrot. Szeretné tudni, mit csinál Hercsula Macska, mikor nem alszik.

– Majd holnap reggel, aranyoskám! – mondta a banya. – Ma már fáradt vagyok. Jó éjszakát.

Elcsendesedett a szoba. Fáni ugyan azt képzelte, hogy izgatott szíve dobogásától visszhangzik az egész putri. Hogyne lett volna izgatott! Néhány perc alatt fontos titkokról szerzett tudomást. A kacsákat nem érdemes visszalopnia, mert májuk úgysem lenne orvosság Hercsula Macska álmatlanságára. Ehelyett a repedt tükrot kell újból megszereznie, hisz attól megkérdezheti, mitől gyógyul meg Hercsula Macska.

Lélegzetviassafojtva várta az alkalmas pillanatot. Végre örökkévalóságnak tűnő idő után felhangzott Vasorrú Bába horkolása. Édes muzsika volt ez most Fáni fülének. Óvatosan toppantott, hogy visszanyerje rendes alakját – mert előbbi picinységében nem bírta volna el a tükrot –, azután lábujjhegyen az asztalhoz osont. Felkapta a tükrot, és zsebébe csúsztotta. Mielőtt azonban ideje lett volna toppantani, Vándor Egér felébredt, és cincogni kezdett:

– Ébredj, Vasorrú Bába, tolvaj jár a házban!

Fáni ijedtében elvesztette a fejét. Ahelyett, hogy megkisebbedve a kulcslyukon repült volna ki, úgy, ahogy volt, seprűjére pattant, és egyenesen nekirepült a csukott ablaknak. Az éktelen üvegsörömpölés most már végérvényesen felriasztotta Vasorrú Bábát, aki fűrgén kipenderült az ágyból. Fáni addigra már kiröppent az ablakon, de nem állhatta meg, hogy visszafordulva, csúfondárosan nyelvet ne öltson Vasorrú Bábára. A banya ettől olyan méregbe gurult, hogy hirtelen lecsavarta az orrát, és teljes erővel Fáni után hajította. Szerencsére csak a térdét találta el, de azt alaposan.

Fáni bár az üvegszilánkok arcát-kezeit véresre karcolták, és a térde is fájt – nagyszerű hangulatban ért haza. Hercsula Macska az udvarban járkált egy hosszú léccel. Mikor ugyanis Fáni szatyrot keresett a kamrában, ő figyelmes lett a neszre, és azt hitte, betörök zörögnek. Megdöbbenve látta most az összekarmolt képű boszorkányt a légből aláereszkedni.

– Mi történt veled? Csupa vér az arcod! Kivel verekedtél?

Fáni egy szuszra mindent elmesélt: hogyan csapta be őket Vasorrú Bába a kacsákkal, és hogyan lopta most ő vissza a varázstükrot. Hercsula Macskát rendkívül meghatotta Fáni merész vállalkozása. Ágyba küldte, és ő maga állt neki, hogy kimossa ruhájából a vérfoltokat.

– Veszünk neked új ruhát! – mondta első lelkesedésében. – Nem lehet, hogy örökké csak egy ruhában jársz, és ha ezt valami éri, nincs mit felvenned. Holnap elmegyünk Páva Paula divatárkereskedésébe.

Fáni boldogan elszenderedett. Reggelre azonban Hercsula Macska, aki amúgy sem tudott aludni, a tűz mellett üldögélve megszáritotta a zöld ruhát.

– Nyugodtan felveheted! – magyarázta Fáninak. – A vállánál még kicsit nyirkos ugyan, de rajtad majd megszárad. Új ruhát máskor veszünk neked, az ilyesmit nem szabad elhamarkodni.

Fánit bosszantotta a kandúr fősvénysége, ezért durcásan bejelentette, hogy fáj a térde, és ágyban marad. Hercsula Macska egyszerre csupa figyelem és aggodás lett. Reggelire bíbictojást főzött Fáninak, és egy csokor ibolyát tett az ágya melletti asztalkára.

– Maradj csak nyugodtan ágyban! – biztatta Fánit.

– Legalább tökéletesen megszárad a ruhád. Én majd főzök finom becsinált levest.

Fáni olvasnivalót kért. Hercsula Macska készségesen hozott egy könyvet a saját szobájából:

– Ez jó lesz? Egérvadászaton Kukoricagóréban. Nagyon izgalmas útleírás. Olvass csak, én megyek a konyhába.

Pár perc múlva zajos edénycsörömpölés hirdette, hogy Hercsula Macska ugyancsak buzgólkodik odakint. Fáni kuncogva figyelte a petrezselyemvágó kés zörgéseit, és a halk morgásokat, ahogyan Hercsula Macska dohogott magában.

A nap besütött a vékony, fehér függönyön át. A kertben madarak csiviteltek. Fáni, miután megevett egy fél üveg eperlekvárt, kicsit elszundított. Azt álmodta, hogy Vasorrú Bába orr nélkül megáll az ablak alatt, és benéz a szobába. Olyan csúnya volt, hogy Fáni ijedtében felébredt. Megkönnyebbülve látta, hogy az ablak előtt világoszöld rügyekkel teli faág ringatódzik. Egy darabig a fészlő rügyekben gyönyörködött, azután szemügyre vette, milyen csemegéket rakott Hercsula Macska az asztalára. Mazsolát talált, csokoládét – csupa olyat, amit a kandúr nem szeretett. Az asztal sarkán ott hevert a repedt tükör.

– Lám csak! – döbbsent rá Fáni. – Erről teljesen meg is feledkeztem!

Rá akart lehelni, de eszébe jutott, hogy nincs puha nyúlfarok, amivel kifényesíthetné. Kikiabált hát a konyhába Hercsula Macskának, és megkérte, hogy kerítsen egyet.

– Most nem hagyhatom itt a levest, mert kifut! – válaszolt Hercsula Macska. – Várj, majd ha megebédeltünk!

Ebéd után csakugyan felmászott a padlásra, és hozott onnan egy hófehér, bolyhos nyúlfarkat. Fánit nagyon érdekelte, hogyan került ez a holmi a házba, Hercsula Macska azonban egyre-másra csak kitérő válaszokat adott. Fáni jobbnak látta abbahagyni a kérdezősködést.

– Úgy kell lennie, hogy Hercsula Macska egyszer megevett ebben a házban egy nyulat! – gondolta borzongva. Ha tudná, hogy egér vagyok, talán engem is széttépne.

Egyszerre elfogta a honvágy a biztonságos egérlyuk után, ahol ugyan nincs falba épített hálófülke, de ahová nem férnek be macskák.

Elhessegette magától a kellemetlen gondolatokat, háromszor rálehel a tükörrre, háromszor kifényesítette, azután szívdobogva megkérdezte:

Mondd meg, tükröcske, fényeske, tiszta,

Hercsula álmát ki hozza vissza?

A tükör egy pillanatra elhomályosult, de máris újra felragyogott. És a fényesen csillogó tükörben megjelent egy mozgó orrú, rokonszenves kis egér. Egyik kezében vándorbot, a másikban elrongyolódott könyvecske.

Fáni tágra nyílt szemmel nézte a tükörképet. Nézte, nézte, míg egyszer csak kigördült a szeméből egy könnycsepp. Ráesett a tükörrre, és a kép elhomályosult. eltűnt belőle az egérke, melyet pedig Fáni olyan örömmel nézegetett.

„Ő hozza hát vissza Hercsula Macska álmát! – merengett. – De vajon hogyan?”

Három lehelés, három fényesítés után a tükör megint felelt: feltűnt benne a Hercsula ház konyhája, közepén a terített asztallal. Az asztal körül hárman ülnek: egy boszorkány, egy kandúr és egy egér. Az egér, ugyanaz az egérke, akit az előbb mutatott a tükör, tölt valamit a kandúr poharába, és az hálásan mosolyog rá.

Fáni álmélkodva nézte a képet. Igen, az ott valósággal Hercsula Macska, és lám, milyen szelíden, milyen kedvesen néz az egérkére! Jaj de érdekes! Ki hitte volna, hogy valaha is így nézzen egy egérre.

Fáni oly közel dugta orrocskáját a tükörhöz, hogy lehelete ismét elhomályosította. eltűnt a barátságos kép, és Fánira saját eltorzított arca meredt vissza a tükörből.

Újabb lehelés, újabb fényesítés. És Fáni még jól el sem gondolta a kérdést, a tükörben már megjelent az új válaszkép: Hercsula Macska, üdítő, mély álomba merülten.

Fáni örömeiben akkorát kiáltott, hogy Hercsula Macska ijedten futott be hozzá.

– Mi baj? Ki bántott?

– Megmutatta a tükör! – ujjongott Fáni. – Ó, ha láttad volna! Te is megnézheted! Lehelj rá, azután...

– Mit beszélsz összevissza? – szakította félbe a kandúr türelmetlenül. – Mit mutatott meg a tükör?

– Hát azt, hogyan mulaszthatjuk el álmatlanságodat. Jön majd egy egér...

– Nagyszerű!

– Ohó, de azt az egeret nem eheted ám meg! Láttam a tükörben, mit kell tenned. Meg kell hívnod az asztalodhoz, és azt kell innod, amit ő tölt majd a poharadba. Egy szó, mint száz: össze kell barátkoznod vele.

– Egérrel? Soha! Soha, ha mondom!

Fáni esdeklőn nézett a felindult kandúrra.

– Aranyos Hercsula, hát mi van abban, ha te egérrel barátkozol?

– Nevetséges! Egy Hercsula, a vitéz egérintő ősök unokája, nem barátkozik egerekkel! Rajtam nevetne az egész sziget! Különben sem tudnám megállni, hogy meg ne fogjak minden egeret, ami az utamba kerül.

– Ó, Hercsula, drága! – kiáltott Fáni. – Csak annak az egynek irgalmazz, amelyik egy kopott, rongyos kis könyvvel érkezik a házba. Minden más egeret megfoghatsz, azt az egyet azonban ne bánts! Gondolj arra, hogyha megbarátkozol vele, és megiszod, amit ő tölt a poharadba, újból tudsz majd aludni. Hiszen mióta álmatlanságban szenvedsz, úgy lefogytál, hogy még Vadmacska is délcegebb nálad a molyrágta bundájában. Lötyög rajtad a bőr. De ha újra tudsz majd aludni, szépen meghízol, és olyan csinos leszel, mint azelőtt!

A hiú kandúr, aki eddig izgatottan járkált fel és alá, megtorpant a tükör előtt. Belenézett és felsóhajtott:

– Már csak árnyéka vagyok önmagámnak. Gondolod, hogy ha kigyógyulok az álmatlanságból, megint visszanyerem régi, daliás külsőmet?

– Bizonyos vagyok benne! – jelentette ki Fáni.

– Hát hiszen amelyik egér be mer jönni a házamba, azt magam is olyan bátornak tartom, hogy talán nem is szégyellnék egy asztalhoz ülni vele...

A konyhában valami vészesen sisteregni kezdett.

– Fut a tej! – kiáltott Hercsula Macska, és szempillantás alatt a konyhában termett. Fáni párnája alá dugta a tükröt, és hallgatta a konyhából beszűrődő jajveszékelést:

– Jaj, ez a kozmaszag! Csupa tej minden: a tűzhely, a kőpadló... És ha jól meggondolom, egy hitvány egér miatt történt mindez, egy egér miatt, akiről ma hallottam először életemben.

XII. fejezet

SURRANÓ, A TEMPLOM EGERE

Nem csoda, ha Hercsula Macska soha hírét sem hallotta Surranónak, ki a furesavári templomtorony szüette gerendái között tanyázott. Néhány vén pókon kívül senki a világon nem ismerte ezt a kis egérgoldust. Aki meg ismerte, nem győzött szánakozni rajta. Mert sivár élete volt a kis Surranónak.

Míg más egerek gazdag éléskamrákban dőzsöltek, ő hiába fürkészett ki minden poros zegzugot, legfeljebb száraz kenyérmorzsát lelt, ami az öregasszonyok kötényzsebéből hullott ki. A kőpadló télen-nyáron olyan hideg volt, hogy Surranó már régen varratott volna magának négy kis papucsot, ha lett volna miből.

Mialatt Fáni odaát, Furfangos Szigeten Surranó tükörképében gyönyörködött, egy keresztespók bizalmas beszélgetésbe elegyedett a kiségerrel.

– Ne vedd tolakodásnak – kezdte a pók –, ha figyelmeztetek valamire. Ha kitekintesz a toronyablakból, magad is láthatod, hogy az egyházi két disznót vásárolt. Azt is láthatod, hogy a falubeli egerek közül már többen odaköltöztek a disznóól szomszédságába. A disznókat ugyanis árpadarával, kukoricával, főtt krumplival etetik. Ilyen helyen híznak az egerek is. Gondoltam, szólok neked erről, eleget koplaltál már életedben.

Így beszélt a keresztespók, azt várta, hogy Surranó táncra perdül örömeiben. Ehelyett az egérke hűvösen azt felelte, hogy nincs szüksége efféle tanácsokra.

– Szűkösén élek, az igaz – cincogta –, de legalább szép környezetben. Ahová csak tekintek, mindenütt gyönyörű képek, hárfázó angyalok, aranyrojtos selyemzászlók, üvegcsillárok, márványszobrok, színes üveglakok. Ezt hagyjam itt kukoricáért, árpadaráért? Nem, én igazán nem tartozom azok közé, akiknek az evés mindennél fontosabb!

A keresztespók megsértődött, és élesen megjegyezte, hogy ő hónapokig is képes ellenni étlen-szomjan, míg Surranónak nap mint nap élelem után kell szaladgálnia. Surranó erre nem tudott mit felelni; az imént is fagyúccseppet keresgélt a gyertyatartók körül. Mégis, hogy alul ne maradjon a vitában, nyakiglábnak nevezte a keresztespókot. Szó szót követett, s végül annyira összevesztek, hogy Surranóval többé egyetlen pók sem állt szóba.

„Annyi baj legyen! – gondolta Surranó. – Nincs is szükségem a társaságukra. Itt ez a sok gyönyörű kép és szobor... Jobban elszórakoztatnak, mint holmi pókok.”

Az egérke csak hetek múltán jött rá, mennyire tévedett. Mert a márványszobrok, az aranyozott angyalok nem kérdezték tőle reggelenként, mint annak idején a pókok: „Hogy aludtál, kedves Surranó?” Nem vigasztalták, ha éhes volt, nem hallgatták meg, mit álmódott, nem hívták bírónak a hálószővési versenyekhez. Senki sem törődött az egérkével, s az mind magányosabb,

mind elhagyatottabb lett. Végül már annyira hiányzott neki a baráti társaság, hogy szívesen adott volna három fagyúccseppet egy rövid beszélgetésért.

Akkortáiban történt, hogy az éjszakai vihar nekivágott egy faágat az oltár mögötti ablaknak, s a színes üveg darabokra tört. Hajnalban fehér napfény áradt be a törött ablakon. Az a kőköcka, amelyikre a napfény ráesett, kellemesen átmelegedett. Surranó odasietett sütkérezni.

„Milyen jó, hogy kitörött az üveg!” – gondolta elégedetten. Abban a pillanatban egy kis pille repült be az ablakon. Kék volt a szárnya, mint a lenvirág. Ide-oda csapongott a hűvös boltívek alatt.

A keresztespókok is látták a lepkét. Azon tanakodtak, vajon érdemes-e rabul ejteni.

– A szárnycsapásaival széttepi a hálót! – vélte az egyik pók.

– Hát aztán? Majd szövünk újat, kitelik az időnkéből – így a másik. – Bújjunk csak el, hogy ne lásson bennünket, s ne vegye észre a hálót.

Surranó, aki kihallgatta a pókok beszélgetését, kötelességének tartotta a pillangót figyelmeztetni.

– Jobban tennéd, ha kint repkednél! – mondta neki. – Itt mindenfelé pókhálók vannak, a csillárok és a gyertyatartók ág-bogai között, a boltívek homályában, sőt még az angyalszárnyak alatt is.

– Amúgy sem maradnék itt tovább – mondta a kis lepke. – Olyan unalmas itt. Minden csupa üveg, márvány, aranyozás, nincs kivel szót váltani. Bezzeg odakint, ha végigrepülök a virágos ágyas felett, száz virág kiáltja felém: „Jó repkedést, tiszta harmatot, kis pillangó!”

Mire Surranó végiggondolta, amit hajlott, a kék lepke már el is tűnt a napfényben. Visszarepült kedves ismerőseihez, a virágokhoz.

Surranó körülnézett a félhomályban.

„Eddig azt hittem, ez a legszebb hely a világon – gondolta –, mert itt minden csupa arany és ezüst. De mit ér a sok dísz, csillogás, szépség, ha nincsenek jó barátok, akikkel elbeszélgethetnék...”

Aznap este sokáig üldögélt a toronyablakban, melynek párkányára vastag, süppedős párnákat rakott a por. Kinézett a holdfényes éjszakába, és elmondhatatlanul egyedül érezte magát. Éjfél után már látni sem kívánta a sok aranyozott angyalszobrot, kacskaringós gyertyatartót, üvegcsillárt, selyemterítőt, fényes, piros rojtot-bojtot. Búcsút mondott hát a harangoknak, a toronyórának, s leosont a sötét csigalépcsőn. A templomból kiérve körülnézett. Három utat látott háromfelé ágazni.

– Melyiken induljak el? – tanakodott. – Elég ostobaság, hogy a toronyból nem néztem meg, melyik út hová vezet.

Ki tudja, meddig töprengett volna Surranó, ha arra nem jön egy vándor cickány.

– Miért álldogálsz itt, koma? – kérdezte kíváncsian a cickány. – Arra vársz tán, hogy felébredjen a toronyóra mutatóján szunyókáló varjú?

Surranó összerázkódott. Félt a varjaktól, amelyek a toronytetőn üldögélve többnyire sikeres egérfogásokról számoltak be egymásnak.

– Nem tudom, merre induljak! – panaszkolta a cickánynak. – Világgá szeretnék menni.

– Gyere velem! – hívta a cickány. – A folyónál lakom, az öbölben.

Surranó örömmel fogadta a meghívást. Nem tudta, hogy a cickány csak azért hívja, mert kettesben rövidebb az út. Beszélgettek. Surranó elmesélte, milyen magányosan és szűkösen élt a templomban.

– Mindenütt nehéz az élet! – sóhajtott a cickány, éppen csak úgy pusztá megszokásból. Folyóparti lakása telides-teli volt füstölt és szárított halakkal, mégis mindig arról panaszkodott, hogy nincs mit ennie.

Hosszú gyaloglás után a két apró vándor kiért az alvó faluból. Búzavetések mellett haladtak el, majd a rétre értek. A kanyargó út keskeny, fehér szalagként kanyargóit a zöld fűben. Egyszerre víz csillant a bokrok között.

A folyónak ez az ága jóval keskenyebb volt, mint a túlsó. Itt sodra sem volt a víznek. Mozdulatlan, zöld tükörnek látszott.

A nap már kiemelkedett a sziget fái közül, de a hajnal csendjét még nem zavarta semmi. Csak egy sereg kacsá mosakodott buzgón a víz szélén, ahol a buborékoktól olyan volt a part, mintha ezüstgyöngyökkel rakták volna végig.

– Csodaszép a világ! – ámult el Surranó. Minden olyan szép, hogy szebb már nem is lehetne: a gömbölyű, vízre hajló fűzfalombok, amelyek között ide-oda kanyarogva eltűnik a folyó, a halvány kis báránnyfelhők az égen, a lila gyufavirágok sokasága a parton és a vízből kicsillanó napsugarak. Ez még a templomi üvegcsillárnál is szebb, pedig az, ha rásütött a nap, a szivárvány minden színében ragyogott.

Megfordult, hogy beszéljen erről útitársával, a cickánnyal. A cickány azonban észrevétlen eltűnt mellőle. Míg Surranó a napfelkelésben gyönyörködött, ő föld alatti lakásában már jóízűen reggelizett a füstölt halból, amelyet irigységében nem akart az egérrel megosztani.

– Hová tűnhetett?– aggodalmaskodott Surranó. – Csak nem esett a vízbe? Ámbár a csobbanást meghallottam volna. Különben is, ha jól tudom, a cickányok kitűnő úszók. Nem, a vízbe nem esett, annyi szent. Bizonyára elkészönt tőlem, mielőtt elment, csak nem vettem észre. Nem csoda, annyira elmerültem a táj szépségében.

Ebben megnyugodva lefelé nézett kíváncsian, hogy ott mi szépet lát. Nagy megrökönyödésére rozzant viskót pillantott meg, olyan csúnyát, hogy aki ránézett, nyomban elfelejtette a világ minden szépségét.

A csúf viskó ajtaja nyikorogva kitárult, és Vasorrú Bába lépett ki rajta. Hiányzott az orra. Hozzá képest a viskó szépnek látszott, akár egy tündérpalota.

Surranó annyira megijedt tőle, hogy gyorsan egy széles lapulevél alá bújt, és leült valami ott heverő rozsdás vasdarabra.

Vasorrú Bába egy fához bicegett, és táblát szegezett a törzsére. Surranó kíváncsian olvasta el a táblára írt szöveget:

ELVESZETT EGY VASORR!
A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ
GAZDAG JUTALOMBAN RÉSZESÜL!

– Gazdag jutalom! – rebegte Surranó. – Ó, bárcsak én találnám meg Vasorrú Bába elveszett vasorrát. De amíg a banya be nem megy a viskóba, elő sem merek bújni.

Irigyen nézte, hogy Vasorrú Bába egy görcsös bottal kotorászni kezd a dudvával benőtt szemétdombon.

„Még képes rá, hogy megtalálja saját orrát! És akkor önmagának adja a gazdag jutalmat... Jaj, csak menne már vissza a házba, hogy előbújhatnék! Különben is nagyon hideg ez a vas, amin ülök, még utóbb felfázom.”

Ahogy felkelt, pillantása véletlenül ráesett az ócska vasdarabra.

Az az ócska vasdarab, amelyen ült, Vasorrú Bába keresve keresett orra volt!

Surrannó torkaszakadtából cincogni kezdett: Vasorrú Bába, ide, ide! Megtaláltam az orrodát!

A banya izgatottan odabotorkált, félrekotorta a lapuleveleket, s elvigyorodott örömében, mikor megpillantotta nehezen nélkülözött orrát. Lehajolt, miközben dereka élesen megnyikordult, és gyengéden felemelte a vasorrot. Helyére illesztette, felcsavarta, egyet-kettőt szippantott rajta keresztül, és így szólt:

– Kissé beroszdásodott! Megártott neki a harmat!

Azzal elindult a kunyhó felé. Surranó ijedten szaladt utána.

– Hát a jutalom? A gazdag jutalom, amit ígértél?

– Gyere csak velem! – intett neki Vasorrú Bába, és Surranó félve követte a viskóba. Mikor a sötét szobába lépett, örömmel látta, hogy ott rajta kívül még egy egér van.

A banya bemutatta őket egymásnak:

– Vándor Egér, Surranó. Hát kedves Surranó, nagyon örvendek, hogy megtaláltad az orromat. Ezért most meg is jutalmazlak!

Surranó szégyenlősen mosolygott. A banya a szekrényhez ment.

„Most kivesz egy zsákot, teli aranytallérokkal!” – ábrándozott a kisegér. Kimondhatatlanul boldog volt. Vége a szükölködésnek, vége a koplalásnak. Ezentúl nem azt eszik majd, amit talál, hanem amit megkíván!

Vasorrú Bába sokáig motozott a szekrényben. A polcokon nagy összevisszaságban mindenféle holmi hevert: vasorr fényesítéséhez való finom dörzspapír, békabőr kesztyűk, esőcsináló köpönyeg, gyomirtó papucs, bagolytollból kötött seprűcske, csigahéj nyaklánc, és ki tudná még felsorolni, mi minden. Egy hernyómintás zsebkendő a földre esett. Surranó odaugrott, hogy felemelje, de izgalmában újra elejtette.

Vasorrú Bába végre megfordult. De jaj! Kezében nem volt aranyaktól duzzadó zsák, még csak egy erszényke sem!

Csupán egy rongyos, foszladozó fedelű könyvecske.

Ki írhatná le Surranó csalódását? Percekig szótlánul meredt a könyvecskére. Végül összeszedte magát, és megkérdezte, vajon ez lenne-e a gazdag jutalom?

– Bizony ez, egerecském! – bólintott a banya. – És micsoda...

Surranó mindenáron mosolyogni akart, hogy elleplezze keserves csalódását. Egy kövér könnycsepp mégis kigördült a szeméből.

Vasorrú Bába elnémult, és csodálkozva meredt rá. Vándor Egér megkérdezte:

– Miért sírsz? Bántott valaki?

Erre már szegény Surranó olyan keserves sírásban tört ki, hogy Vándor Egér meg Vasorrú Bába kezét tördelte ijedtében. A banya többször szólni akart, de Surranó zokogását nem bírta túlkibálni. Végre is erélyesen ráripakodott:

– Ki látott már ilyen ostobát? Neki adom a kisebbik varázskönyvemet, amiért mások vagyont fizetnének, ő meg, ahelyett hogy ugrálna örömeiben, sír, akár a záporosó.

– Nem tudtam, hogy ez varázskönyv! – szipogott Surranó.

– Éppen azt akartam elmondani, de te rákezdtél a sírásra. Pedig hát örülnöd kellene ilyen ajándéknak, mert ebből különféle hasznos varázslatokat tanulhatsz. Hát olyan hitvány ajándékot adtam én neked?

Surranó nem győzött restelkedni:

– Ne haragudj, Vasorrú Bába! Azért sírtam úgy, mert egész életemben koldus voltam, és azt képzeltem, most majd annyi jutalmat kapok, amennyi egy csapásra gazdaggá tesz.

Vasorrú Bába fürkészőn nézett rá.

– Úgy, hát gazdag szeretnél lenni?

Surranó bólintott. A banya nem szólt semmit, hanem felkelt, hogy tízóráira egy kis rántottat süssön az egereknek. A tojást úgy ütötte fel, hogy egyszerűen az orrához verte.

Míg Surranó evett, a banya melléje ült, és suttogva így szólt:

– Kedvesem, most elmesélem neked az én szomorú történetemet! Úgy kezdődött, hogy tavasszal eladtam hét szép kacsát Fáninak, a furfangos szigeti boszorkánynak egy kis ócska, repedt,

zsebbe való tükörért. Gondold el, hét kacsát! És tegnapelőtt éjszaka az az elvetemült teremtés visszalopta a tükröt. Ezért is veszett el az orrom, mert utána hajítottam mérgemben.

Surranó, akinek nagyon ízlett a rántotta, sajnálkozva mondta:

– Gonosz teremtés lehet az a boszorka! Így meglopni téged!

– Te, amilyen ügyes kis egér vagy – folytatta Vasorrú Bába –, visszaszerezhetnéd nekem a tükröt. Nem mintha értékes lenne, pusztán csak az igazság kedvéért. Abban a percben, amikor belépsz ide a tükörrel, annyi kincset kapsz tőlem, hogy elég lesz egész életedre.

– Mit adsz, ha visszahozom a tükröt? – kérdezte Surranó izgatottan.

– Annyi aranyat, amennyit nyomsz. Azután egy hosszú igazgyöngy láncot, háromszor olyan hosszút, mint a farkincád.

– Gyűrűt is szeretnék! – mondta Surranó mohón. – Drágaköveset, amelyet a püspökök viselnek. Látod, milyen pici ujjacskáim vannak, az ilyen pici ujjakra való pirinkó gyűrűk, úgy gondolom, nagyon olcsók.

– Kapsz smaragdköves gyűrűt, opálosat, zafirköveset, amelyet csak kívánsz! – biztatta Vasorrú Bába.

– Megyek, máris megyek! – sürgött Surranó, otthagya tányérján az utolsó falatot.

– Ne felejtse itt a varázskönyvecskét! – figyelmeztette Vasorrú Bába. Vándor Egér is megszólalt:

– Azt tanácsolnám neked, Surranó, öltse álruhát. Tudod ugye, hogy nekünk, egereknek mennyi ellenségünk van. De ha álruhát viselsz, nem ismernek rád. Legalkalmasabb lenne egy olyan zarándokcsuha, amelyet a régi időkben hordtak a jámbor hívők, mikor egyik búcsújáró helyről a másikra gyalogoltak.

Surranó buzgón helyeselt:

– Ez valóban okos tanács! Templom egere koromban sok régi egyháztörténeti könyvet rágicsáltam, innét tudom, hogy a zarándokcsuhás vándorokat még a rablók sem bántották.

Vasorrú Bába tűt, cérnát vett elő, és apró, csuklyás köpenyt varrt Surranónak. Az egér élvezettel öltötte magára. Mint egy igazi zarándok! – mondta Vándor Egér elragadtatva. – A kóbor macskák, akikkel útközben találkozol, tisztelettel fognak köszönteni, nem is sejtve, hogy egér rejlik a csuklya alatt.

Surranó kendőbe kötötte a rongyos kis varázskönyvet, azután búcsút intve Vasorrú Bábának és Vándor Egérnek, kilépett az ajtón.

XIII. fejezet

A TÚLSÓ PART SOKKAL SZEBB

Surranó a folyóhoz baktatott, és vágyakozva nézte a távoli Furfangos Sziget hívogató, zöld lombjait.

– Ott lakik a tolvaj boszorkány, ott van a tükröcske, amit ha sikerült megkaparintanom, dúsgazdag leszek. Igen ám, de hogy jutok át oda? Úszni nem tudok. Ha lenne itt valami csónak...

Gondterhelten lépegetett a part hosszában. Egyszer csak nagy, lapos kőhöz ért. A kövön két békalány napozott. Szép, rózsaszínű fürdőruhájuk volt, alul körös-körül fodrocskákkal. Amint Surranót észrevették, sötét szemüveget tettek fel, és azon keresztül bámulták, abban a hitben, hogy így nem látja, mikor nézik. Kíváncsiságuk felbátorította Surranót. Udvariasan köszöntötte őket, és megkérdezte, nincs-e csónakjuk.

– Van egy bodzacsónakunk a kő alá rejtve! – mondta a kövérebbik békalány. – Miért kérded, jámbor zarándok?

– Szeretnék átjutni a túlsó partra.

– A túlsó partra! – sóhajtott epekedve a kisebbik békalány. – Ha tudnád, milyen régóta vágyódunk mi is a túlsó partra. Ott minden jobb, ott minden szebb!

– Sokkal több a szúnyog! – tette hozzá nénije, és nagyot cuppantott.

– Melegebben süt a nap!

– Iszap helyett finom, bársonyos homok van a víz szélében.

– Ott nem kell tartanunk ellenségeinktől, a kacsáktól.

– Odaát milliószor jobb!

Surranó fejét csóválta.

– Hát ha ott annyival jobb, miért nem eveztetek át már régen?

– Félünk, hogy ha elmegyünk innen, más békák elfoglalják a lapos követ. Pedig ezen kitűnően lehet napozni.

– A toronyban, ahol laktam – mesélte Surranó –, a pókok között az volt a szokás, hogy aki kiszemelt magának egy zugot, odabiggyesztett egy hálócskát, annak jeléül, hogy a zug foglalt. Hagyjátok ti is a holmitokat a kövön.

– Milyen okos vagy, idegen! – áradoztak a békalányok.

– Segíts hát előhúzni a csónakot a kő alól! Odarejtettük, mert a napon hamar szétszáradna.

Surranó nem mondatta kétszer. Néhány perc múlva a karcsú, fehér csónak már a vízen ringatódzott három utasával. A békalányok szívesen vették volna, ha Surranó ragadja kezébe az evezőket. Surranó, aki restellte bevallani, hogy még soha nem ült csónakban, ravaszul így szólt:

– Akik sokat eveznek, azoknak gyönyörű a termetük.

Brigitta, a kövérebbik békalány erre nyomban úgy határozott, hogy ő fog evezni. Surranó boldogan foglalta el helyét a kormányülésen.

Alig távolodott el a csónak a parttól, egy nagy kecskebéka máris rátelepedett a lapos kőre, feltette a sötét szemüveget, és hátára terítette a békalányok cickafarkfűből szőtt bolyhos törülközőjét. Azok nem vették észre ezt a felháborító cselekedetet, mert folytonosan csak a sziget felé pislogtak.

Surranó egy kis öbölbe kormányozta a csónakot. A békalányok izgatottan ugrottak ki, s azon nyomban hasra vágódtak a nyúlós iszapban. Belluska óbégatni kezdett:

– Itt sokkal mélyebb az iszap, mint a mi partunkon!

Surranó, ebből okulva, hatalmas szökkenéssel ugrott partra, és szerencsésen szilárd talajra huppant. A békalányok nyakig sárosán egy mohos fatönkre ültek, és várták a szúnyogokat.

Bár már nem sütött a nap, és a szél sem fúj, vagyis olyan idő volt, amikor a szúnyogok csapatostul szoktak előrajzani a parti sűrűből, a békalányok hiába füleltek, nem hallották a számukra oly kellemes döngicsélést.

– Nem értem! – mondta Brigitta ingerülten. – Nem jönnek a szúnyogok!

Szúnyogok helyett Vasorrú Bába kacsái jöttek, amelyek még reggel átrándultak Furfangos Szigetre csigát-békát keresgélni, és most iparkodtak hazafelé. Mikor a békalányok meghallották a hápogást, az iszappal mit sem törődve, csónakjukba rohantak, belevetették magukat, és ahogy erejükből telt, eveztek hazafelé. Surranóról teljesen megfeledkeztek. Hamarosan betakarta őket az alkony szürkésege. Surranó kuncogva nézett utánuk, azután elindult a sziget belseje felé, hogy éjszakai szállást keressen. Vendégfogadóba nem mehetett, hiszen egy árva garasa sem volt. Abban bízott, hogy majd csak befogadja valaki.

Rövid keresgélés után a fák között mohos hátú pincét fedezett fel. A hold fényében kibetűzte a felírást az ajtón:

VAKONDOK VAZUL CSATORNÁZÁSI VÁLLALKOZÓ

Surranó félénk kopogtatására maga az éjfékete Vakondok nyitott ajtót. Nagyon jóindulatúnak látszott.

– Van itt hely, fiatal zarándok! – mondta, és korhadt falépcsőkön levezette Surranót a dohos levegőjű pincehelyiségbe.

A sötét sarokban hatalmas hordók gömbölyödtek, hasukban kényelmesen vetett ágyakat rejtegetve. Hordóból volt itt minden. Nagy hordó volt az asztal, kis hordó a szék.

Ebből a rosszul világított, föld alatti helyiségből mindenféle folyosók ágaztak széjjel.

A vakondok sajttal meg borral kínálta Surranót, és kérdezgetni kezdte, miért jött a szigetre.

Surranónak eszébe sem jutott, hogy hazudják. Őszintén elmesélte:

- Azért jöttem át, hogy visszaszerezsem Fáni boszorkánytól a Vasorrú Bába tükröcskáját.
- Á, hát te ismered a boszorkányt?
- Csak úgy hírből! – mondta a gyanútlan egér.
- No és tudod legalább, merre van a Hercsula ház?

Surranó fejét rázta.

– Nem vagyok ismerős a szigeten. Azt sem tudom, hogyan fogjak hozzá a tükröcske visszaszerzéséhez.

– Azt tanácsolnám – mondta Vazul hunyorogva –, hogy az én pincéből áss egy föld alatti folyosót Hercsuláék pincéjébe. Azon keresztül majd belopózhatsz a házba, és észrevétlen elcsenheted a tükröt.

Surranónak libabőrös lett a háta attól a gondolattól, hogy be kell lépnie egy macska házába. Erről azonban nem beszélt, csak annyit mondott udvariasan:

- Aranyat érő tanács ez, Vakondok úr.
- Hát akkor térjünk nyugovóra. Ott, abban a nagy hordóban elalhatsz.

A hordó belsejében Surranó kényelmes hálóhelyet talált. Hamarosan el is aludt, és azt álmodta, hogy a hordó elindul vele, gurul, gurul, az úton pedig jobbra-balra csillogó aranykincsek hevernek.

Másnap hajnalban Vazul fényesre koptatott ásót és iránytűt nyomott a kezébe, elvezette a pince déli falához, és így szólt:

– Itt kezdj ásni, egyenesen, mindig csak dél felé. Szorgalmas munkával egy hét alatt elérheted a Hercsula ház pincéjét.

Surranó lelkesen ásni kezdett.

A földlapátolás nehéz munka, s a dologhoz nem szokott egértenyér ezt mihamar észrevette. Ám Surranó nem bánta, ha felhólyagosodik a tenyere, fáj a válla és sajog a dereka a sok hajladozástól. Csak ásott, ásott, a kincsre gondolva, amit Vasorrú Bába ígért neki a tükröcskéért.

Vazul mindig mögötte járt a lassan hosszabbodó alagútban, s ellenőrizte munkáját. Végre, a hetedik nap reggelén így szólt a verítékező egérhez:

– Este hat órára eléred célodat, a Hercsula ház pincéjét. Csak dolgozz szorgalmasan, én most elmegyek hazulról.

Surranó nem ismerte Vakondok Vazul szokásait, ezért nem tulajdonított nagy jelentőséget annak, hogy Vazul napvilágnál a föld színére emelkedik. Bezzeg a sziget régi lakói nem gyöztek álmélni, mikor fényes nappal látták Vazult a Hercsula ház felé ballagni.

Hercsula Macska örömmel fogadta a szokatlan látogatót.

– Mi hír, te sötét Vakondok? Olyan titokzatos arcot vágsz, mint aki összeesküvést szimatol.

– Olyasféle! – mormogott Vazul, és közelebb hajolt a kandúr sátor formájú fekete füléhez.

– El akarják lopni tőletek a jövőbe látó tükröt!

Hercsula Macska akkorát nyávogott, mintha farkát az ajtó közé csípték volna.

– Kicsoda?

– Valami kis termetű zarándok. Egy hete jött a szigetre. Mikor elmesélte gonosz szándékát, azt tanácsoltam neki, ásson föld alatti alagutat a pincébe, hogy azon keresztül belopózhassék hozzátok.

– Krnyau! Igazán kedves tanács!

Vazul leintette.

– Igen ám, de azt mondtam neki, hogy a te házad a sziget déli csúcsán épült. Honnan tudná ő, hogy az északi végen laksz?

Hercsula Macska hátradőlt a karosszékben, úgy nevetett.

– És most a zarándok tőlem hétszáz nyúlgrásnyira, a sziget déli csúcsán fog kilyukadni!

– Úgy ám! – bólogatott Vazul. – S ami a legkellemesebb, ásójával vödörszámra forgatja ki a földet, és gyönyörű gilisztavizsgáló folyosókat meg vakondtúrásokat épít nekem.

Hercsula Macska félbeszakította:

– Ne vedd rossz néven, de a zarándok most jobban érdekel engem, mint a vakondtúrásaid. Szeretném kitekerni a nyakát!

– Gyere velem! – hívta Vazul. – Lemegyünk a pincémbe, s a frissen ásott folyosó végén megtaláljuk a zarándokot. El nem menekülhet, mert mi ketten elálljuk az utat.

Hercsula Macska rögtön kiszólt a konyhába:

– Fánikám, elmegyek kicsit Vazulhoz.

Fáni éppen a levest szűrte le, és nagyon méltatlankodott:

– Most kell elmenned? Mi lesz az ebéddel?

– Edd meg helyettem! – válaszolt Hercsula Macska jókedvűen. – Én ma zarándokot ebédelek...

Dél elmúlt, mire a pincéhez értek. Amint az ajtót kinyitották, Vazul fekete bársonyköpenye szélesen meglebbent.

– Huzat van! – állapította meg Hercsula Macska.

Vazul a fejét rázta.

– Lehetetlen! Az egész pincébe csak ezen az egy ajtón át jut be levegő.

Izgatottan végigsiettek a sötét, föld alatti folyosón. Hercsula Macska valósággal repült előre. Hirtelen megtorpant.

– Vazul! Világosságot látok az alagút végén. Mit jelentsen ez?

A vakondok savanyúan felelt:

– Azt, hogy a zarándok kiásta magát!

XIV. fejezet

HÚSVÉTI NYÚLÉK ÚJ KUTYÁJA

Mikor Vazul elment hazulról, Surranó olyan hévvel kezdett dolgozni, mintha három macska hajtotta volna, így történt, hogy mire dél elmúlt, az alagúttal elért odáig, ahová rendes munkával csak esti hat órára jutott volna el.

„Itt a nagy pillanat! – gondolta szívszorongva, és csákányozni kezdte az alagút mennyezetét. Közben már maga elé képzelte a pincét, amelybe ki fog lyukadni. – Bizonyára találok ott néhány pókhálós palackot is, telve finom borral. Szavamra, rám fér egy kis üdítő ital.”

A csákány kőbe ütközött. Nehezen ment most a munka, de Surranó összeszedte minden erejét, s egykettőre áttörte magát a feje felett húzódó kőrétegen.

A sötét üregbe világosság szűrődött... Ám legnagyobb rémületére hangokat is hallott:

– Valami zarándok! – mondta egy szelíd hangocska.

– Vajon miért nem az ajtón jött be?

Surranó összeszorította a száját, s a csákányt harciasan feje felett forgatva kimászott a lyukból. A lyuk körül a kilenc Nyúl gyerek ült. Surranó elhülve kérdezte:

– Hol vagyok?

– A mi konyhánkban! – felelt Ugorka udvariasan. – Hanem te jól elintézted! Feltörted a szép fehér kőpadlót. Szerencse, hogy mami nincs itthon.

Botfülű, aki az üreg szélén guggolt, csendet intett.

– Pszt! Valaki még jön ott alul!

A hirtelen beállt síri csendben hallani lehetett Hercsula Macska hangját:

– Vazul! Mit jelentsen ez?

– Hercsula Macska jön odalent! – makogott Szőrfülű.

Surranó elsápadt.

– Bújtassatok el! – rebegte. Feltépte az ajtót, s egy szökkenéssel a hálósobában termett.

Tappancs gyorsan felfordította a konyhaasztalt, és lapjával az üreg fölé tolta. Az asztal csapóajtó módjára elzárta a nyílást. Most mind a kilencen rátelepedtek, mint valami tutajra.

Hercsula Macska alulról döngetni kezdte az asztal lapját.

– Húzzátok félre! – nyávogta dühösen. – Vagy én fordítom félre veletek együtt, hogy csak úgy nyekkentek!

A kisebbek aggodalmaskodva pislogtak, de Fülezens megnyugtatta őket:

– Sose féljete! Úgysem tud bennünket felemelni!

(Lent haragos fújás, morgás, köpködés.)

– Hozzátok ide a káposztaköveket meg a rézmozsarat! – suttogta Csupaláb.

Falánkka hozzáfűzte:

– És a te kirándulóbakancsodat. Az jó sokat nyom.

Rág-Rág is megszólalt:

– Együnk meg valamennyien egy-egy karéj lekváros kenyeret. Azzal is nehezebbek leszünk!

Lentről felhallatszott Hercsula Macska hangja:

– Vazul! Hozd a feszítővasakat! Meg egy jó erős csákányt is!

Rövid idő múlva a feszítővasak csörömpölésével együtt ismét hallani lehetett a hangját:

– No, Vazul, most nyomd! Most! Hó-rukk! Hó-rukk! Phüüüü! Nyomd meg.

Az asztal veszedelmesen megingott. Mázolka le is lépett róla, és a tűzhelyhez ment. Leemelte a mosogatóvízzel teli fazekat, és az asztalhoz cipelte. A közepébe térdelt, s egy repedésen keresztül csorgatni kezdte Hercsula Macska feje búbjára a gőzölgő forró vizet.

– Nyaú! Miau!

Elhajított szerszámok csörrentek. Futó lábak dobbantak, egyre távolabbról. Azután csend lett.

A Nyúl gyerekek boldogan betódultak a szobába, és kiabálni kezdtek:

– Surranó, hol vagy?

Surranó hangja fojtottan jött a szekrény tetején levő kalapdobozból:

– Nem mondom meg! Hogy azután odaadjatok Hercsula Macskának!

– Ilyet képzelsz rólunk? – kérdezte Ugorka megbántva. – Különb is haragszunk Hercsula Macskára. Egyszer voltunk náluk látogatóban, és most mindenki előtt úgy fest le bennünket, mintha mi afféle vásott kölykök lennénk. A kalapdoboz fedele lebillent, és Surranó mászott ki belőle.

– Majdnem megfulladtam! – cincogta panaszosan, és ruhájáról valami fehér port vert le.

– Abban a dobozban tartja mami a benaftalinozott téli fejkötőit! – magyarázta Mázolka. – Egyébként jó lenne, ha most még elbújnál valahova. Hercsula Macska esetleg visszajön. Legjobb lenne az üres kutyaól, mert oda a gyáva kandúr úgysem mer bekukkantani.

Kivonultak az udvarra, és Surranó – megfogadva Mázolka tanácsát sietve elbújt a kutyaólban, amely már évek óta üresen állott.

Tappancs egy óriási sonkacsontot helyezett az ól elé. Mázolka pedig táblát akasztott rá, ezzel a felírással:

HARAPÓS KUTYA!

– Zörgesd néha azt a vastag láncot! – tanácsolta Csupa-láb.

Kisvártatva nyikordult a kertajtó. Hercsula Macska lépett be rajta. Bal füle mellől hiányzott egy csomó szőr.

– Na, ti híresek! – szólt komoran. – Hol rejtegetitek a zarándokot? Ide vele, hadd eszem meg szőröstül-bőröstül!

Mikor a kutyaóiban kuporgó Surranó ezt meghallotta, félelmében annyira remegett, hogy a lánc, amelynek egyik végét a kezében tartotta, csörgött és zörgött, akár a kocsikerék.

Hercsula Macska meghökkent.

– Mi az? Kutjátok is van? Azelőtt nem tartottatok!

– Most kell, a föld alatti folyosó miatt! – magyarázta Szőrfülű. – Azon át minden jöttment belopódzhatna a házunkba.

– És... nagy az a kutya?

– Ó... mit is mondjak? Szóval, akkora, mint egy...

– No, én már megyek is! – mondta Hercsula Macska. – Otthon várnak az ebéddel.

Izgatottan kisietett a kertből. Alig tűnt el széles, fekete feje a fák között, Surranó kimászott az ólból, és meghatottan mondta:

– Nem is tudom, hogyan köszönjem meg nektek, amit értem tettetek. De most már én is megyek, mert nem szeretném, ha a mamátok itt találna.

– Mi is köszönjük neked a föld alatti folyosót! – kiáltott Tappancs. – Nagyszerűen lehet majd bújócskát játszani benne. És még ki sem kapunk érte, hiszen nem mi ástuk.

Hosszas búcsúzkodás után Surranó kilépett a keskeny erdei útra, és csuklyáját mélyen szemébe húzva, nekivágott az ismeretlen szigetnek.

A föld süppedős volt a tavaszi esőktől. Mindenfelé csigák mászkáltak. Vékony kis kőrisfák között hatalmas tölgy magasodott. Széles törzsén ajtó, ablak.

A nyitott ajtó küszöbén Lompos Lajos üldögélt Osonival. Mikor meglátták a bátortalanul közelgő Surranót, rákiáltottak:

– Hé, zarándok! Tudsz-e kártyázni?

– Hogyne tudnék! – felelte Surranó. – Barátaimmal, a keresztespókokkal gyakran kártyáztunk a sekrestyében, a nagy szekrény alatt. Régi könyvekből kirágtam a cifra kezdőbetűket, az volt a kártyánk.

– Gyere harmadiknak! – hívta Lompos Lajos, és leengedett egy faágakból összetákolt létrát. Surranó nem mondatta kétszer. Felmászott a mókusodúba. Lompos már osztotta is neki a halpikkelyre festett kártyalapokat.

Egyfolytában játszottak, míg a falióra kakukkja éjfél nem kiáltott. Akkor Osoni letette a kártyát, és menni készült.

– Én is megyek – mondta Surranó illemtudóan, bár igazán nem volt hová mennie.

– Sose menjél! – makogta Lompos Lajos. – Aludj itt nálam! Holnap már korán reggel kártyázhatunk.

Surranó örömmel fogadta ezt az indítványt. Elhelyezkedett a puha mohaágyban, és sóhajtvá gondolt arra, amiről kártyázás közben sikerült megfélekednie: valamiképpen mégiscsak be kell jutnia a Hercsula házba.

Elalvás előtt irigyen látta, hogy a mókus külön széket húzott az ágya mellé, s arra fektette bozontos farkát.

Másnap reggel Lompos Lajos tejért ment. Surranó egyedül üldögélt az odúban, és a polcon sorakozó szép, virágmintás makkcsészéket nézegette. Egyszerre valami furcsa, percegő zajra lett figyelmes, ami egyre erősödött és suhogássá vált. Az ablakhoz ment, és kikukucsált a függöny mögül.

Ugyancsak megijedt, mikor egy borzas boszorkányt pillantott meg, aki a fa körül sepregetett. Ez hát a tolvaj Fáni! Nem is olyan csúnya, mint gondolta. És milyen szorgalmas! Felsepri tán az egész szigetet?

Csakugyan, Fáni gondosan alásepert minden kis bokornak. Az arra mászó Csiga Csabáné nem is állta meg szó nélkül:

– Nicsak, Fáni, be házias lettél egyszerre! Vagy talán keresel valamit?

– Egy kis termetű zarándokot! – válaszolta Fáni harciasan. – Leggonoszabb ellenségem, mert el akarja lopni jogos tulajdonomat, a jövőbe mutató tükröcskét. De én halálra keresem!

Surranó elhülve húzódott beljebb az odúba. Fáni még egy darabig ott sepregetett a tölgyfa körül, azután elment másfelé.

Mikor Lompos megjött a tejjel, megreggeliztek, és leültek kártyázni. Surranó szórakozottan játszott és gyakran veszített is – szerencsére csak tavalyi madárcseresznyemagban játszottak –, mert egyre Fáni járt az eszében. Micsoda arcátlan teremtés! Jogos tulajdonának nevezi Vasorrú Bába tükrét! Ámbár az is meggondolandó, hogy jövőbe látó tükörnek nevezte. Ha a tükör csakugyan efféle varázsholmi lenne, sokat érne, nagyon sokat. Vasorrú Bába erről nem tett említést. Hm... Lehetséges, hogy nem mindenben mondott igazat?

Alkonyatkor Lompos összeseperte a kártyát, és Surranóhoz fordult.

– Engem ma estére meghívtak egy baráti házhoz. Gyere el te is!

Surranó szívesen beleegyezett, mert mióta tudta, hogy halálra keresik, nem szívesen maradt otthon egyedül.

– Ott is kártyázunk majd? – kérdezte a mókust.

– Azt hiszem, inkább társasjátékot játszunk.

– Akkor elviszem a varázskönyvecskémet is. Vannak benne mókás varázslatok, amiken sokat lehet nevetni.

– Nagyszerű! – ujjongott Lompos Lajos. – Meglásd, milyen jól mulatunk!

Vidáman beszélgetve haladtak át az erdőn, a sziget északi csúcsa felé.

– Hová is megyünk voltaképpen? — érdeklődött Surranó.

Lompos előremutatott.

– Látod ott azt a házat, amelynek ablakában lámpa ég? Oda vagyok hivatalos. Nagyon barátságos, kedves népek lakják. Téged is szívesen fogadnak majd.

XV. fejezet AZ ÁLOMITAL

- Igazán itt lehetnének már a vendégek! – zsémbelt Hercsula Macska. Fáni a konyhából felelt:
- Lompos mindjárt itt lesz, ő sohasem késik. Osoni már pontatlanabb.
- Minek hívsz ilyeneket, akikre várni kell? – morgott a kandúr.
- Ugyan, ne dohogj! – felelt vele Fáni. – Nem mindegy neked, ha későn jönnek is? Úgysem

tudsz aludni!

Hercsula Macska mélyet sóhajtott. Abban a pillanatban csengettek.

- Légy szíves, nyiss ajtót! – kiáltott Fáni. – Én még elkészítem a galambbegysalátát.

Hercsula Macska nesztelen léptekkel ment ajtót nyitni. A következő percben Fáni vérfagyasztó nyávogást hallott. Ijedtében elejtette a salátástálat, és az ezer darabra tört, nagy csörömpöléssel. Érdekes, Hercsula Macska nem rohant megkérdezni, hogy mi törött el...

„Ez rosszat jelent!” – gondolta Fáni.

Nem törődve a földön heverő cserepekkel és salátalevelekkel, kiszaladt az előszobába.

A küszöbön egy kis termetű zarándok állt, s úgy reszketett, mint a nyárfalevél.

– Most véged van, zarándok! – miáskolt Hercsula Macska hátborzongató hangon. – Tudom, miért jöttél. El akarod lopni a jövőbe látó tükröt. Ezért most meglakolsz!

- Jaj nekem! – cincogta a zarándok, és remegő kezéből rongyos kis könyv hullott a küszöbre.

Fáni, aki seprűjét lengetve közeledett a zarándok felé, a cincogásra megállt, mintha földbe gyökerezett volna a lába.

– Hiszen ez egy egér! – kiáltotta elfúló hangon. – Az az egér, akit a tükörben láttunk! Megismerem a könyvről, amit elejtett!

- Ejnye! – szólt Hercsula. – Majdnem megettem.

Erre már Lompos is előmerészkedett az ajtó mögül, ahová első ijedtségében bújt.

– Igazán, azt hittem, ha megtudod, hogy ez a zarándok voltaképpen egér, kétszeres dühvel fogod megölni. És lám, szinte örülsz neki.

– Első pillantásra talán érthetetlennek tűnik, hogy nem eszem meg ezt az utamba került egeret – mondta Hercsula Macska méltóságteljesen –, tudnod kell azonban, hogy ez az egér varázslatos álomitalt fog főzni nekem!

- Még mit nem! – kiáltott Surranó. – Egy percre sem maradok itt tovább.

Sarkon fordult, és elillant volna, de Fáni ölbe kapta, és duruzsoló hangon beszélni kezdett hozzá:

– Maradj itt, egérke, meglásd, jó sorod lesz! Tejben-vajban fürösztünk, minden jóval ellátunk...

– Hallgass, Fáni, majd inkább én dörömbölök neki! – szólt közbe Hercsula Macska, attól félvén, hogy Fáni túl sokat ígér az egérnek. – A dorombolás megnyugtatólag hat...

– De nem rám – akarta mondani Surranó, mikor eszébe jutott, hogy kár tiltakoznia. Ennél nagyobb szerencse úgysem érhetne volna, mint hogy a Hercsula ház lakói szíves szóval marasztalják. Gyerekjáték lesz megszerezni Vasorrú Bába tükröcskáját!

– Ugye, itt maradsz, egérke, minálunk? – kérdezte Fáni.

Surranó készséggel felelt:

– Itt maradok nálatok, és álomitalt főzök Hercsula Macskának.

Ebben a pillanatban toppant be Osoni. Ugyancsak el-ámult, mikor látta, hogy Fáni egy egeret dédelget, és Hercsula Macska hangosan dorombol, hogy az egérke minél otthonosabban érezze magát. Hosszú időbe telt, amíg mindent elmagyaráztak neki.

– Bámulatos! – fordult Osoni az egérhez. – És honnan tudod, hogyan kell álomitalt főzni?

– Benne van a receptje a varázskönyvemben – mondta Surranó. Hercsula Macska megdörzsölte a kezét.

– Hozzá is foghatnál a főzéshez. Fáni, ég a tűz a konyhában?

– Ég, ég – válaszolt Fáni kelletlenül –, de nem illik sürgetni a vendéget. Előbb beszéljünk vele. Úgy szeretném tudni, honnan jött, mi járatban van itt a szigeten!

De Surranónak cseppet sem volt ínyére efféle beszélgetés. Mondta is gyorsan:

– Ne húzzuk az időt. Megfőzöm a varázsitalt, és Hercsula Macska mindjárt meg is ihatja.

– Mi addig kártyázzunk dióban! – javasolta Lompos Lajos. Hercsula Macska nem állhatta a kártyát, haszontalan időtöltésnek tartotta, amelynél sokkal, de sokkal többet ér a tűzhely melletti békés szunyókálás. Most azonban jókedvében mindenbe beleegyezett. Leültek hát kártyázni, Fáni pedig Surranóval a konyhába ment.

A tűzhelyen még izzott néhány parázs, Fáni mindjárt felszította. Nagyon jókedvű volt. Úgy örült Surranónak, hogy legszívesebben táncra perdült volna. Ha az egérkére nézett, sok kedves emlék jutott eszébe saját egérkorából.

Míg Fáni a tüzet fűjdogálta, Surranó felnyitotta a rongyos varázskönyvet, hogy megnézzze, mi kell az álomitalhoz.

– Ablaktörés zivatarban... – böngészte a tartalomjegyzékből. – Almaszüret más kertjéből... Alkalmi varázslatok névnapra, karácsonyra stb...

– Ezt nézzük meg! – kiáltott Fáni. – Érdekes lehet. Surranó a megfelelő oldalra lapozott.

– Szép karácsonyi ajándékokat varázsolhatunk rozsdás patkóból, hajtűből, fenyőtobozból, szilvماغból vagy...

– Surranó hirtelen elhallgatott, és tovább akart lapozni.

– Vagy? – kérdezte Fáni kíváncsian.

– Nem érdekes! – mondta Surranó. – Nézzünk inkább valami mást.

– De én tudni akarom, miből lehet még karácsonyi ajándékot varázsolni.

– Minek? Karácsony rég elmúlt.

– Nem baj. Ajándékot kapni mindig kellemes.

– Hát akkor keress egy rozsdás patkót...

– Nincs rozsdás patkóm. És hajtúm sincs, meg fenyőtobozom sincs, semmim sincs abból, amit felolvastál. Azért szeretném tudni, miből lehet még varázsolni.

Surranó gondterhelten meredt a könyvlapra, ahol ez állt: „...vagy szárított egérfarokból, esetleg törött bögre füléből”.

Úgy érezte, egy macska házában nem ajánlatos elterjeszteni, hogy szárított egérfarokból kedves karácsonyi meglepetést lehet készíteni. Ezért óvatosan csak a törött bögre fülét említette Fáninak.

– Törött bögrém ugyan nincs – mondta Fáni –, de mindjárt lesz.

Gondolkodás nélkül földhöz vágta az első, keze ügyébe eső bögrét.

A csörömpölésre nyomban megjelent Hercsula Macska.

– Kész az álomital? – kérdezte sóváran. – Forrón töltöttétek a bögrébe, attól repedt el?

– Én törtem el egy bögrét -jelentette Fáni –, mert itt az áll, hogy bögrefűlből nagyszerű dolgokat lehet varázsolni.

– Ne varázsoljatok most semmit! – mondta Hercsula Macska bosszúsan. – Siessetek inkább az álomitalal. Alig várom, hogy ihassak belőle. Izgalmamban rosszul játszom, már öt szem diót vesztettem a kártyán.

Míg a kandúr a konyhában tartózkodott, Surranó buzgón tanulmányozta a varázskönyvet, hadd lássa Hercsula Macska, milyen szorgalmas egeret fogadott a házába. A recepteket sorra átnézve, megdöbbenve látta, hogy szárított egérfarok nélkül jóformán semmit sem lehet varázsolni.

– Tűzbe vágom ezt a könyvet – morogta magában –, mihelyt az álomital elkészül!

– Tessék? – kérdezte Fáni.

– Semmi, semmi! Azt kérdeztem csak magamban, vajon van-e itthon minden, ami az álomitalhoz szükséges.

– Mi kell hozzá?

– Azonnal megnézem – cincogta Surranó, és arra az oldalra lapozott, ahol az álomital receptje volt.

Bizony csak volt... Mert a lap alja hiányzott, és a receptből mindössze ennyi maradt:

Álomital

Egy messzely fölözött tejhez keverj kávéskanálnyi virágmézet. Szárított egérfarokkal kavard, és...

„Jaj nekem! – gondolta Surranó. – Hogyan főzök álomitalt recept nélkül? Márpedig meg kell főznöm, akárhogyan is!”

– Sorold már fel, mi kell hozzá?! – sürgette Fáni. – Hercsula Macska mindjárt jön, és még hozzá sem kezdtünk!

– Kérlek, hagyj magamra! – mondta Surranó. – Az álomitalt mély titokban, egyedül kell megfőznöm, ha azt akarom, hogy hatása legyen.

Fáni tisztelettel nézett az egérre.

– Nagy varázsló lehetsz! Ugye, megtanítasz majd engem is egy és másra?

– Megtanítják, csak eredj innen.

Fáni szót fogadott. Surranó, mihelyt magára maradt, lázas kapkodásba kezdett. Egy lábosba tejet öntött, azután a polcon sorakozó fűszertartókból találomra fahéjat, szegfűszeget, ánizst, gyömbért, vaníliát, és egy kanál mézet kevert hozzá.

Forrt a tej, édeskés illat töltötte be a konyhát. Surranó, némi gondolkozás után, három csepp rumot és három karika kolbászt adagolt még a bűvös italhoz.

„Lesz, ami lesz – gondolta. – Éjszaka elcsenem a tükröt, hajnalban pedig illa berek, nádak, erek, búcsút mondok a Hercsula háznak!”

Mikor idáig ért gondolataiban, eszébe jutott, hogy a tükör nem afféle ócskaság, hanem varázstükör, talán még hét kacsánál is értékesebb. Nem csoda, ha Fáni visszaopta...

– No de már akár így, akár úgy, kincseket csak Vasorrú Bábától remélhetek. A tükröt tehát mindenképpen vissza kell juttatnom hozzá!

Behívta Fánit, hogy segítsen leemelni a lábost a tűzről. A kis boszorka boldogan szaladt a hívó cincogásra.

„Milyen más így, ha egér van a házban! – gondolta elégedetten. – Majd ha már Hercsula alszik, sokáig elbeszélgetek vele.”

Fáni nyomában a kandúr is a konyhába ment.

– Milyen jó illatok! – mondta elismeréssel. – Ez csakugyan valami különleges főzet!

– Úgy alszol majd tőle, mint a bunda! – biztatta Surranó.

Hercsula Macska a bögréjét kereste.

– Fáni, hol a szép, nefelejcses bögrém?

– Ó, hát csak nem azt vágtam a földhöz? – riadt meg Fáni. Bizony, Hercsula Macska kedvenc, aranyszélű bögréje szilánkokra törve hevert a konyha kövén.

A kandúr szeme veszedelmesen villogott; de hamarosan megbékélt.

– Szerencsére van egy ezüstpoharam! Fáni, kérlek, hozd ki a szobámból.

A nagy jövés-menés, élénkség Lompos Lajoséknak is hírül adta, hogy elkészült a bűvös-bájos álomital. Félretették hát a kártyát, és a konyhába mentek, hogy tanúi legyenek a nagy eseménynek.

Hercsula Macska fűjdogálva kanalazta az álomitalt, ízlik? – kérdezte Osoni.

– Ittam már jobbat is, de azért nem rossz. Az a fő, hogy máris érzem a hatását. Percről percre álmosodom.

– Nagyszerű! – kiáltott Lompos Lajos. – Akkor Surranó már jöhet is velem haza. Otthon még egy kicsit elkártyáztatunk!

– Surranó csak maradjon itt! – kiáltott Fáni. – Hátha holnap megint kell álomitalt főznie. Azonkívül beszélgetni is szeretnék vele. Meg akarom kérdezni, honnan jött, mi járatban van...

Hercsula Macska nagyot ásított.

– Jó éjszakát! – mondta. – Megyek aludni.

Néhány perc múlva egészséges horkolás adta hírül, hogy a kandúr mély, üdítő álomba merült.

Fáni táncra perdült örömeiben. Mind ujjongtak, örvendeztek, csak Surranó állt gondolatokba merülten. Mitől aludt el Hercsula Macska? Lehet, hogy vaktában ráhibázott mindazokra a fűszerekre, amelyek az álomital varázserejét megadják? Nem, ez lehetetlen, hiszen egérfarkat sem tett bele, holott azzal kellett volna kezdenie, a szakadt lap tanúsága szerint. Talán inkább azért aludt el Hercsula Macska, mert azt hitte: varázsitalt iszik...

Míg Surranó e tanulságos felfedezésen töprengett, Fáni kikísérte a vendégeket. Visszatérve így szólt Surranóhoz:

– Most teszek még egy kis fát a tűzre, ideülünk a zsámolyra, és elbeszélgetünk. Elmeséled, honnan jöttél, hová készülsz...

„Ezer fekete macskafül, már megint kezdi! – bosszankodott magában Surranó. – Egyre csak ezt firtatja. Márpedig eszem ágában sincs elmesélni honnan jöttem és mi céllal.”

Azt mondta hát a boszorkánynak, hogy nagyon fáradt, és inkább lepihenne.

– Kár! – szontyolodott el Fáni. – No nem baj, majd a szobámban vetek neked ágyat, s reggel, ahogy felébredünk, beszélgethetünk.

„Hol leszek én már addigra! – gondolta Surranó. – Árkon-bokron is túljárok a jövőbe látó tükörrel!”

Fáni térült-fordult, a ruháskosárból kirázta a vasalnívalót, párnát nyomott bele, takarót, s máris készen állt a nagyszerű egérhálólóhely.

– Szép álmokat, kedves Surranó! – mondta szeretettel.

– Hátha megálmodod a jövőndódet.

– Hadd nézzek inkább a csodálatos tükörbe! – kérlelte Surranó. Fáni beleegyezett. Kivette a párnája alól a tükröt, rálehelt, megdörzsölte, és odanyújtotta Surranónak.

– Nem látok semmit – panaszkodott az egér –, csak valami zavaros szürkéséget!

– Úgy látszik, álmos már a tükör, és nem mutat semmit – vélte Fáni. – Aludjon hát! – és párnája alá dugta a tükröcskét.

Surranó ezt jól megjegyezte magának. Arra számított, hogyha Fáni elalszik, odasurran, és kicseni a párna alól a tükröt.

Annál nagyobb volt csalódása, mikor Fáni éjszakára bezárkózott a kis hálófülkébe, amelynek ajtaján egy icike-picike rés sem volt.

XVI. fejezet

ÁRVÍZ FURFANGOS SZIGETEN

Hercsula Macska valóban úgy aludt, mint a bunda. Bezzeg Surranó álmatlanul forgolódott a kosárban. Egyre azon törte a fejét, hogyan férkőzhetne be a hálófülkébe. Lyukat nem rághat az ajtón, mert a zajra felébredne a boszorkány. Mit tegyen hát?

„Ki tudja, mennyi időt kell még itt eltöltenem ahhoz, hogy kivárhajam a megfelelő alkalmat! – gondolta csüggedten. – Vajon érdemes-e, életemet kockáztatva, egy kandúr házában tanyáznom? Mit érek a kincsekkel, ha Hercsula Macska egy szeszélyes pillanatában véget vet életemnek... ”

Az efféle gondolatok nem nagyon alkalmasak arra, hogy álomba ringassanak egy egeret. Nem csoda, ha Surranó csak éjfél tájban bóbiskolt el.

Pirkadatkor szörnyű lárma verte fel a csendet. Ijedt kiáltások, kolompolás, fenyegető moraj ébresztette a sziget lakóit.

– Árvíz van! Víz alatt a sziget! – rikoltozták a vadkacsák.

Surranó kiugrott a kosárból, és megzörgette a hálófülke ajtaját.

– Ébredj, Fáni! Meneküljünk!

Fánit nem lehetett egykönnyen felébreszteni. Hát még Hercsula Macskát! Fáni két fedőt vert össze a füle mellett, mire nagy nehezen kinyitotta a szemét.

– Ne lármázzatok! – morgott, és másik oldalára fordulva folytatni akarta az alvást.

– Ébredj, Hercsula! – kiáltott Fáni. – Jön a víz!

– Már a lépcsőig ér! – cincogott Surranó kétségbeesve.

Nem gondolt most sem a kincsekre, sem Vasorrú Bábára.

Azt nézte csak, hogyan menthetné életét.

A kertben, a réten, ameddig csak a szem ellátott, zavaros, szürke víz hullámozott. Surranó ráeszmélt, hogy ezt mutatta neki este a tükör.

– Mi lesz velünk? Mi lesz velünk? – siránkozott.

Hercsula Macska ásítózva és hunyorogva kukucskált ki az ablakon.

– A szokásos tavaszi ár mondta egykedvűen. – Ha féltek, költözzetek át a vízimalomba!

Szőrevesztett régi bundát terített magára, és felment a padlásra. Fáni gyorsan batyuba kötött néhány holmit, vízre bocsátott egy teknőt, beleültette Surranót, s egy zsineggel vontatni kezdte a teknőt az elárasztott kerten át a folyó felé. Hercsula Macska, aki peckesen sétált a tetőn, utánuk szólt:

– Süllyedő hajóról menekülnek az egerek!

„Ez nem sértés, csak egy régi mondás” – gondolta Surranó, és visszanézett a szigetre, ahol már mindent elöntött a víz.

Vadmacskáék fenn ültek a nagy fűzfán. Vadmacskáné férjével perelt, amiért az elfelejtett csónakról gondoskodni. Bezzeg Tyúkanyó kertje végében már egy hete ott feküdt a nagy tutaj, amellyel most az egész csirkehad ide-oda hajókázott az elárasztott kertekben. Sünige egy csőszkunyhó tetején rendezkedett be. Lompos Lajos odúja tele volt menekülőkkal. Húsvéti Nyúlék a padlásra költöztek, akárcsak Hercsula Macska. Vidra Valentin, felhasználva az árvíz okozta zúrzavart, a víz alatt beúszott Borz Benedek házába, és a rúdról elemelt egy oldal csemegezalonnát. Szarkáné asszony észrevette, és délre már az egész sziget értesült a gáztétről. A lármát még Fániék is hallották a vízimalomban, ahová szerencsésen megérkeztek. Elmesélték Molnárfecskének, hogy az árvíz elől menekültek, azután körülnéztek, mert még sohasem jártak vízimalomban. Hát még ilyenben, ami a folyó közepén úszik, mint egy hajó, azaz csak úszna, ha a vastag horgonylánc nem rögzítené egy helyre. Két részből áll a vízimalom: egy ház formájú, fedett bárkából meg egy nyitottból, amit Molnárfecske völgyhajónak nevezett. A két bárka között forog a malomkerék, nem túl gyorsan és nem túl lassan, ahogy a víz sodra hajtja. Ez a zöld moszattal bevont, csillogó vízfüggönyt permetező kerék mozgatja a malom egész szerkezetét. Fáni csak úgy kapkodta a fejét, annyi minden zúgott, forgott, pörgött, rezgett, csattogott a félhomályban. Száguldó fekete szíjak, kis kerekek, nagy kerekek, fogaskerekek, selyemszíták – mind, mind azon dolgoztak, hogy a piros búzából szép fehér liszt legyen. Fáni ámulva nézte, hogy ömlik a liszt a zsákba.

– Micsoda gyönyörű munka! – lelkesedett. – Én bizony, ha Hercsula helyében lennék, nem unatkoznék odahaza, hanem magam örölném itt a lisztet.

– A derék kandúr igen lusta! – jegyezte meg Molnár fecske megfontoltan. – Nehezére esik minden mozdulat. Bezzeg a munka temetésére nem restellne elfáradni.

Míg Fáni Molnárfecskével társalgott, Surranó beszaladgált minden zegzugot, rokonok után kutatva. Amerre ment, apró lábnyomok maradtak utána a lisztben. Mert itt minden fehér volt a liszttől: a malomszerkezet, a ládák, a szüette gerendák, Molnárfecske tolla, még a pókhálók is. Nem csoda, ha Surranó eleinte azt hitte, finom csipkék lógnak a sötét szegletben.

Hanem egérrel sehol sem találkozott.

– A tiszteletreméltó Hercsula hébe-hóba berándul ide egerészni – magyarázta Molnárfecske.

Surranónak egyszeriben elment a kedve a vízimalomtól. Sietve követte Fánit a rengő deszkapallón át a völgyhajóra. Fáni kiült a bárka végére, és lábát a mély víz felett lógázta. Surranót nem engedte közel a vízhez. Beültette a deszka hasadékába, a kicsírázott búzaszemek zsenge, zöld ligetébe. Úgy becézte, olyan szeretettel gondoskodott róla, hogy Surranó egyre jobban megkedvelte.

Fáni már nem firtatta, honnan jött Surranó, és miért. Ehelyett vidám dolgokat mesélt neki a szigetlakók életéből.

Surranó kitűnően szórakozott. Hát még, mikor Fáni Hercsula Macska különféle gyengéiről mesélt.

„Ilyen társról ábrándoztam mindig a néma templomban! – gondolta Surranó. – Kár, hogy első pajtásom éppen egy tolvaj boszorkány. Pedig milyen kedves arcocskája van! Órákig el tudnám nézni...”

Fáni persze nem az a fajta, aki sokáig képes egy helyben ülni a nyikorgó malomkerék mellett.

– Éhes vagyok-jelentette ki hirtelen. – Gyere, Surranó, együnk valamit!

Visszamentek a malomba, és Fáni kibontotta a batyut. Piros csíkos kispárna került elő, egy zöld mázas csupor libazsírral, kolbász, kenyér és egy ruhakefe.

– Hát ezt minek hoztad? – csodálkozott Surranó. – Hiszen nem szoktad a ruhádat kefélni!

– No persze... – válaszolt Fáni zavartan. – Tudod, azt gondoltam, hátha idegen népek közé kerülünk, hadd higgyék, hogy én ilyen rendes vagyok.

Molnárfecske, aki nem hallotta ezt a beszélgetést, most odalépett hozzájuk, és elismeréssel bólogatott.

– Ez ám a rendes kis boszorka! Árvízben sem felejtí a ruhakefét, hogy még a veszélyben is tiszta és rendes legyen a ruhája. Látszik, hogy Hercsula Macska házában élsz. Ő ad olyan sokat a tisztaságra. Csak baja ne történjék szegénynek. Ha sokáig nem megy le a víz, megroskad az a vén ház.

A pókhálófüggönyös ablakon át látták, hogy a Hercsula ház még áll. Megnyugodtak.

Az elemózsiát kitergették egy konyharuhára, és Molnárfecskével együtt jóízűen megebédeltek. Utána végighevertek egy ócska bundán, és hallgatták Molnárfecskét, aki régi dolgokról mesélt:

– Egyszer így nyáridőben – kezdte visszaemlékezéseit Molnárfecske – észrevettem, hogy a folyón egy ladik úszik lefelé. Nem ült benne senki. Attól féltem, hogy a víz nekisodorja a malomkeréknek, s akkor nemcsak a ladik törík össze, de a kerék lapátjai is megsérülhetnek. Leráztam hát szárnyamról a lisztet, s berepültem a ladikba, hogy eltérítsem útjából. Legnagyobb meglepetésemre a ladikban egy fehér cica aludt összegömbölyödve. Mikor felébredt, s meglátta, milyen veszély felé sodorja az ár, egészen elvesztette a fejét. Rémulten futkosott ide-oda, míg én nagy nehezen félrekormányoztam a ladikot, úgylahogy sikerült a malomnál kikötnünk. Lefektettem hát erre a subára, amin most ti heverészték, s átrepültem Furfangos Szigetre, szólni Hercsula Macskának. A derék kandúr összecsomagolt egy kosárka finom elemózsiát, és bevezett a malomba. A fehér cica elmesélte neki, hogy ő a furcsavári révészék macskája. Naphosszat a kikötött ladikban szokott üldögélni, halakat nézni, szunyókálni. Hogyan szabadult el vele a ladik, nem tudta megmondani. Most már csak arra kérte Hercsula Macskát, evezzen fel vele a furcsavári révhez, mert az ő gyenge kis cicakarja nem bírja az evezőt. A derék kandúr kötelességének tartotta,

hogy segítsen a bajba jutott cicán. Felevezett hát vele a furcsavári révig. Útközben annyira megtetszett neki a cica, hogy elhatározta, feleségül fogja venni. Nekem szólt erről legelőbb, és én nagyon helyeseltem az elhatározását. A kis cica igazán szemrevaló teremtség volt. Bundája fehér, mint a cukorhab, szeme zöld, akár a folyó vize, járása könnyed, ruganyos. Amellett – mint egy furcsavári rokonom mesélte – rendes, szorgalmas, takarékos teremtség volt, kiváló egerésző.

– Khm, khm! – köhintett közbe Surranó, de Molnár fecske nem zavartatta magát. Tovább mesélt:

– Az ilyen feleség kész nyereség. A derék kandúr dicsekedett is széltében-hosszában, hogy megházasodik. Ha pedig megkérdezték tőle, mikor lesz a kézfogó, így felelt: „Mihelyt eláll a szél, felevezek menyasszonyomért. Ilyen ellenszélben örültség lenne útra kelnem.”

Mikor a szél elállt, rekkenő hőség következett, és a derék kandúr egész nap a szobában hűsölt.

„Tíz kilométert evezni ár ellen ilyen kánikulában, kész öngyilkosság!” – Ez volt a válasza azok számára, akik firtatták, miért nem hozza már a menyasszonyt?

Elmúlt a nyár, és beállt az őszi esőzés. A derék kandúr halhólyagból vízhatlan viharkabátot varratott magának, de megint olyan erős északi szelek kezdtek fújni, hogy nem bírta rászánni magát az útra. Addig-addig halogatta az indulást, mígnem levelet kapott a fehér cicától, hogy ne is jöjjön, mert ő már közben férjhez ment egy szürke csíkos furcsavári kandúrhoz.

Mire Molnárfecske idáig jutott az emlékezésben, a két kis menekültet álomba ringatta a malom zúgása, egyenletes zakatolása.

XVII. fejezet

A PALACKPOSTA

Három napot töltöttek Fániék a vízimalomban. Már nem féltek a víztől, amely harsogva tajtékzott a malombárka orránál. Sőt Surranó legszívesebben éppen itt üldögélt. A malombárka orrára ugyanis Hercsula Macska néhány évvel ezelőtt fából faragott, pirosra festett kandúrfejet csináltatott. Ezen a kandúrfőn trónolt Surranó, olyan büszkén, mintha legalábbis Hercsula Macska fején ülne.

A harmadik nap reggelén Fáni felrepült a tetőre körülnézni. Örömmel látta, hogy az ár rohamosan apad. A sziget mélyebb pontjain még csillogtak visszamaradt víztócsák, de már csak a fák törzsére száradt sár mutatta, milyen magasan állt a víz szintje néhány nap előtt.

Mi érdekeset látsz onnan fentről? – kérdezte Surranó.

– Valami palack úszik felénk a vízen válaszolt Fáni.

Csakugyan, a hullámokban egy zöld üveg bukdácsolt.

– Kifogom! – jelentette ki a boszorkány. Legalább nem megyünk haza üres kézzel!

Seprűjével a víz fölé ereszkedett, és kihálászta a palackot. Akkor látta csak, hogy abban egy összegöngyölt papírtekercs fehérlik.

– Palackposta! – kiáltott izgatottan. – Méghozzá, ha jól látom, neked szól, Surranó! Tessék, olvasd!

Az egér meghökken. Ugyan ki küldhet neki palackpostát? Márpedig a zöld üvegen keresztül határozottan látta a címzést:

Surranónak, a Templom Egerének

Nyugtalanul rántotta ki a dugót, s hosszas pöcögtetés, rázogató után a papírtekercs is kikerült az üvegből. Az egér hüledezve olvasta:

Hódolattal

Kedves Surranó!

Örömmel hallottam, hogy sikerült beférköznöd Hercsuláék bizalmába. Remélem, rövidesen megszerzed a tükröt is. Annyira bízom ügyességében, hogy a kincseket – egy egész ládáravalót – már össze is készítettem. Siess, vár a gazdagság és

Vasorrú Bába

Surranó gombóccá gyúrta a papírt, és a malom alatt tajtékzó vízbe dobta.

– Miért dobtad el? – kérdezte Fáni. – Én is szerettem volna elolvasni. Egyszer kapunk palackpostát...

Surranó a kis boszorka durcásan is kedves arcára nézett, és hirtelen az az érzése támadt, hogy Fáni egy egész láda kincsnél is többet ér. Igaz, hogy szeleburdi, rendetlen, lármás kis teremtés, de megértő, melegszívű, mindig vidám kedvű jó barát. A templomi aranykincsek jutottak eszébe, amelyek között árván, elhagyottan, szomorúan élt. Most végre van jó pajtása – érdemes őt elhagyni a hideg kincsekért?

– Ki írt? – kíváncsiskodott Fáni.

– Vasorrú Bába.

– Ej ha! Mit írhatott?

– Ha kerítesz valahonnan papírt meg ceruzát, azt is elmondom majd. Szeretnék választ küldeni neki.

Fáni a zsebébe nyúlt, és elővett egy gyűrött papírdarabot meg egy összefarigcsált kis ceruzavéget, olyan rövidet, hogy Surranó majdnem a vízbe ejtette.

– Írj nyugodtan, Surranó, nem nézek oda, tudom, hogy nem illik – mondta Fáni, és az ablakon át beugrott a félhomályos malomba.

Surranó utánanézett, azután megírta a választ:

Mélyen tisztelt Vasorrú Bába!

Ne haragudj, amiért a tükröt nem vittem vissza neked. Annyira megkedveltem azonban a kis Fáni boszorkányt, hogy nincs szívem elcsenni tőle a tükröt, amit bizonyára megsíratna. Tartsd meg kincseidet, nekem nem kellene. Inkább itt maradok Fániéknál.

Surranó, volt Templom Egere

Úgy látszik, Fáni a malomból figyelte az eseményeket, mert alig csobbant a palack a vízben, máris ott termett Surranó mellett a faragott kandúrfőn.

Most már megmondhatod, mit írt Vasorrú Bába.

– Megmondhatom, ha érdekel. Azt írta, hogy temérdek kincset adna, ha visszavinném neki a jövőbe látó tükröt.

– Nahát! És te mit válaszoltál neki?

– Hát csak azt, hogy nincs annyi kincs a világon, amennyiért én bánatot okoznék neked. Hanem inkább veled maradok, mert nagyon megkedveltelek, ha tolvaj vagy is!

Fáni majdnem leesett a kandúrfőről meglepetésében.

– Tolvaj? Én? Ki mondta neked?

– Vasorrú Bába.

– Hiszen ő lopta vissza tőlem a kacsákat, amelyeket a tükörért adott!

Molnárfecske szeretett hallgatózni, ami nem is csoda, hiszen sokat volt egyedül, szüksége volt egy kis szórakozásra. Többnyire ott ült egy lisztporos gerendán, és az ablakon át hallgatta, mit beszél Fáni és Surranó. Most azonban egyszerre olyan hangzavar keletkezett, cincogás, nevetés, kiabálás, pergő beszéd, hogy szegény Molnárfecske hiába nyújtogatta a nyakát, egy szót sem értett az egészből. Bezzeg Surranó és Fáni – bár egyszerre beszéltek – pompásan megértették egymást. Kiderült, hogy Fáni csak jogos tulajdonát szerezte vissza Vasorrú Bábától, kiderült az is, miért nem akart Surranó sohasem arról beszélgetni, honnan és miért jött Furfangos Szigetre. Rendre elmesélték egymásnak életük történetét, és mikor Surranó megtudta, hogy Fáni is egér volt valaha, teljesen elérzékenyült.

Késő estig beszélgettek, s ki tudja, talán még most is ott ülnének a faragott kandúrfőn, ha Hercsula Macska üzenetet nem küld nekik egy vadgalambbal, hogy siessenek már haza, leapadt a víz.

Meg kell mondani, hogy Fáni cseppet sem örült a hazahívó szónak.

– Semmi kedvem visszamenni a Hercsula házba! – panaszkodott Surranónak. Meguntam már Hercsula örökös zsémbelését, és azt, hogy volt egér létemre egy híres, egerésző macska házában éljek.

Surranó arra biztatta Fánit, hogy szökjenek meg együtt. Fáni azonban nem akarta Hercsula Macskát búcsú nélkül elhagyni.

– Ha morog is egész nap, ha fukar is, tulajdonképpen jó hozzám. Inkább gyere velem te is. Ha te is ott vagy a Hercsula házban, mindjárt barátságosabb.

Surranó részéről nagy áldozat volt, hogy visszakísérje Fánit a Hercsula házba, de megtette. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy mihelyt hazaérkeztek, azonnal fűrt egy kis egérlyukat a padláslépcső alá, és oda bebújt, mert nem akart a kandúr szeme előtt lenni.

Hercsula Macska úgy tett, mintha nem tudna erről. Magában persze sokat bosszankodott amiatt, hogy egér lakik a házában. Olykor-olykor kísértést is érzett, hogy odaüljön az egérlyuk elé, de ezeket a csúnya gondolatokat nyomban el is hessegette, és inkább szobájába vonult szunyókálni.

Fáni ilyenkor felültette Surranót a seprűre, és elvitte kirándulni. Természetesen nemcsak Surranót vitte magával, hanem egy ügyes kis kosarat is, amelybe meglepően sok elemózsiát lehetett csomagolni.

Surranó cseppet sem élvezte a repülést, de ezt restellte bevallani. Szerencsére Fáni mindig elég hamar megéhezett. Ilyenkor leereszkedtek a folyóparti fűzfák alá, és jóízűen falatozgattak.

Egyszer jó későn értek haza. Surranó sietve beosont a lépcső alatti egérlyukba. Fáni pedig dúdolgatva a konyhába ment.

Hercsula Macska a langyos tűzhely mellett melegedett.

– Miért ülsz sötétben? – kérdezte Fáni, miután alaposan nekiment az asztalnak. – Gyűjts gyertyát!

– Minek? kérdezte a kandúr egykedvűen. – Én látok. Fáni méregbe gurult.

– Ha nem gyűjtasz gyertyát, nem készíthetek neked vacsorát!

– Ó, köszönöm, úgysem vagyok éhes. Alkonyatkor egerészem a réten.

Fáni összecsapta a kezét, és szaladt a padláslépcsőhöz. Hercsula Macska már régen nyugovóra tért, mikor Fáni és Surranó még mindig felháborodva tárgyalták a kandúr ridegségét, nyers, egérelles természetét.

XVIII. fejezet

A CUKOREGÉR

– Mit kérsz reggelire? – kérdezte másnap Fáni Hercsulától mézédés hangon.

A kandúr gyanakodva nézett rá.

– Milyen szokatlan figyelmesség! De ha már választhatok, süss nekem rántottat kolbásszal, szalonnával.

Fáni térült-fordult, sürgött-forgott, serénykedett, s pár perc múlva olyan jóízű reggelit talált Hercsula Macska elé, hogy az odáig volt a gyönyörűségtől. Reggeli után Fáni odahúzta a karosszékét az ablakhoz, melyen át beáradt a napfény. Hercsula Macskát a karosszékbe tessékelte, és kezébe nyomta a Reggeli Gólyahír című újságot. A kandúrt azonban egyáltalán nem érdekelték az újság hírei. Minden figyelmét az előnyösen megváltozott boszorkány kötötte le.

– Mi történt veled? – kérdezte nyugtalanul. – Eltörtél valamit?

– Nem, dehogy! Mit is képzelsz rólam!

– Új ruhát akarsz? Nem érdemes már erre a rövid időre, nemsokára újra itt az ősz, akkor megint jó lesz a meleg ruha.

– Nem kell nekem nyári holmi. Ez már úgyis vékony, akár a szita.

– Hát akkor mit akarsz? Mert nem ok nélkül jársz a kedvemben, annyi bizonyos. Fáni nagyot sóhajtott:

– Ej, Hercsula Macska, te voltaképpen sohasem kérdezted, honnan jöttem, ki vagyok, miféle...

Hercsula Macska eltűnődött:

– Boszorkányoknál jobb nem firtatni a származást. Hallottam boszorkányokról, akik szemétdombon nőtt beléndekvirág kelyhéből bújtak elő, egy másik boszorkány a mocsár mérges páráiból formálódott ki, a harmadik, akiről szintén így beszéltek, azelőtt állítólag varangyosbéka volt.

– Olyan boszorkányról nem hallottál – kezdte Fáni óvatosan –, aki azelőtt egér volt?

A kandúr rámeredt.

– Magadról beszélsz?

– Igen...

Hercsula Macska felpattant a karosszékéből.

– Hát ezért nem akartál te nekem soha egérkocsonyát főzni? Ezért nem tudtam veled elolvasatni egyetlen komoly, egerekről szóló könyvet? No de ilyet! Valóságos egérszállás a házam! Ezt kellett vénségemre megélnem!

Fáni sietve közbeszólt:

– Szívesen elköltözöm innen Surranóval együtt. És akkor a Hercsula ház újra a régi fényben ragyoghat!

– Mondd inkább: a régi piszokban! Ki fog itt takarítani, ha te elhagysz engem?

– Neked adom a seprűmet – nyugtatta meg Fáni. – Eddig sem én takarítottam, hanem ő. Nem kell mást tenned, csak esténként ágyba fektetned, mert ott szeret aludni. Ha már én nem lakom itt, alhat az én ágyamban.

Hercsula Macska maga elé meredt.

– Unalmas lesz megint egyedül...

– Neked hagyom a jövőbe mutató tükröt. Azzal elszórakozhatsz, ha unatkozol. De nemigen hiszem, hogy magadra maradnál. Alig van nap, hogy ne toppanna be valaki a barátaid közül.

Hercsula Macska bólogatott, azután megkérdezte:

– Hová készülsz tulajdonképpen?

– Nagy a világ! – tárta szét Fáni a karját. – Surranó is velem jön, hiszen te most már tudsz aludni, nincs szükséged az ő tudományára. Ha mi elmegyünk, megint kedvedre egerészhetsz, mint hajdanában.

– Bizony, ideje lesz már – jegyezte meg Hercsula Macska. – Vadmacskáné mesélte, hogy macskakörökben kezdik suttozni: felhagytam a régi, szép macskahagyományokkal, nem is érdemes barátkozni velem.

– No látod! – mondta Fáni. – Legjobb lesz, ha odébbállunk!

Nyomban fel is ugrott, és a szobájába szaladt, hogy összekészülődjék az útra. Sok csomagolnivalója azonban nemigen volt. Egy kis fehérneműn kívül, amit Hercsula Macska régi, kihízott ingeiből varrt, semmit sem mondhatott a magáénak. Utoljára még megsimogatta a párnát, melyen ezentúl a seprűnyél fog nyugodni.

Előhívta Surranót, és mindketten Hercsula Macska elé járultak, hogy elmondják mindazokat a jókívánságokat, amelyeket búcsúzkodó egerek szoktak egymásnak elsorolni:

– Baj nélkül osonj egyik saroktól a másikig!

– Kövér kalászkokat találj az útban, és vastagon szelt szalonnabőrökét!

– Bele ne fulladj a tejszínes kannába!

– Lágylj meg a téglafal, ha fűni kezded!

Hercsula Macska a könnyekig meghatva szorongatta Fáni kezét. Ő is elmondta az ősi macskajókívánságokat:

– Sok kövér egér keresztezze utatokat! Táruljanak ki a kamraablakok, amerre jártok!

A nagy meghatottságban Hercsula Macska véletlenül kissé kieresztette karmait, amelyek Fáni tenyerébe vájódtak. Fáni erre kijelentette, hogy most már indulniuk kell.

A küszöbön jutott eszébe, hogy a tükröcske a zsebében maradt.

– Itt van, fogd! – mondta Hercsula Macskának, és kiiramodott az ajtón. Surranó utána. A kandúr pedig, egyedül maradván a konyhában, visszaereszkedett a kényelmes karosszékbe, és megkérdezte a tükörtől, milyen sors vár Fánira és Surranóra. A tükör sok szép, színes képben mutatta meg a boszorkány és az egér jövőjét, melyek láttán Hercsula Macska képén derűs mosoly ömlött el.

Annál gondterheltebben lépegetett Fáni a kapu felé vezető sárga járdán. Ez a járda, mikor Fáni a Hercsula házba került, mohos volt és szürke, akár a föld. Az ügyes seprű letisztította a rárakódott sárréteget, Hercsula Macska legnagyobb örömére.

Fáni letépett egy szálát a járda mentén nyíló nefelejcskekből. Mire a kapuhoz értek, szeméből patakzottak a könnyek.

– Ne sírj, Fánika! – mondta Surranó.

Fáni zavartan félrefordította a fejét, és így szólt:

– Ma népünnepély van a szigeten. Menjünk, nézzük meg!

Surranó nevetett.

– Igaz, hogy kettőnknek együtt sincs egy árva garasunk sem, de azért csak gyerünk!

Fáni ijedten megállt.

– Jaj nekem! Elfelejtettem magunknak elemózsiát csomagolni az útra! Nem is értem, hogyan történhetett velem ilyen?

– Menjünk vissza?

– Nem, nem, meghalnék a szégyentől! Gyerünk tovább. Tán csak nem halunk éhen!

Jól kiléptek, s egykettőre eljutottak a vadgesztenyefákkal szegélyezett nagy tisztásra.

Körös-körül sátrak, bódék álltak. Az árusok cukrot, játékot, sört, sípokat, sült húst, fagyaltot kínáltak.

Sajnos, nekik nem volt pénzük arra, hogy nyalánkságokat vegyenek, vagy felüljenek a körhintára, amelyhez alig lehetett közel jutni, olyan tolongás volt körülötte.

Vadmacskáékat is látták. A két gyerek fülsértő hangú papírkürtöket fújt, teli tüdőből. A tér közepén, fatörzsekből tákolt emelvényen a bölömbikák fűvószenekara muzsikált. A pázsiton szitakötők, tündérek, manók, gébicsek ropták a táncot. Fáni örömmel fedezte fel közöttük Csupalábot, Ugorkát és Tappancsot. Tappancs egy kis cinkével táncolt, és minduntalan a lábára lépett.

Sünige Sámuel kerti széken ült a cukrászsátor előtt, és nagy üvegtáliból fagyaltot kanalazott.

Valamelyik lacikonyhánál Surranó megpillantotta Osonit. A gyík éppen egy korsó sört hajtott fel. Jókedvűen kiáltott az egérnek:

– Mi az, Surranó, hát te még egy szép mézeskalács szívet sem vettél a boszorkánynak?

Fáni szíve megdobbant.

– Hol árulnak itt mézeskalácsot?

– A rét másik sarkában. Ott, ahol a csúszda van.

Fáni se szó, se beszéd, futni kezdett a mondott irányba.

Surranó nevetve loholt utána.

– Ne szaladj, Fáni! Ingyen úgysem adnak mézeskalácsot!

De Fáni csak furakodott előre, nem is törődve azzal, kit lök oldalba, vagy kinek a lábára lép.

Végre, nagy tülekedés után, lihegve, borzasán megközelítették a mézesbábos sátrat.

Fáni szívére szorított kézzel megállt.

– Tudtam! – suttogta izgatottan. – Mikor Osoni említette, hogy mézeskalácsot is árulnak itt, biztosra vettem, hogy csak Cukoranyó árulhatja!

A sátor felé mutatott, ahol kedvesen mosolyogva, ezüstszerű haján hófehér fejkötővel Cukoranyó ült. Előtte, fehér terítős asztalon szebbnél szebb mézesbábok, színes viaszgyertyák tarkállottak.

A sátor mellett nagy vaspántos láda állott. Fáni és Surranó mögéje bújtak, onnét figyelték Cukoranyót.

– Miféle láda ez? – kérdezte Surranó.

Ebbe csomagolta Cukoranyó a mézesbábokat, ha vásárba vagy búcsúba ment árulni. Most üres, csak selyempapír van benne. Emlékszem, mikor még ott laktam Cukoranyónál, milyen gonddal rakosgatta ebbe a ládába portékáját a vásár előestéjén, Ó, bárcsak megint ott élhetnék nála... Ha újra ott futkoshatnék a homályos boltocskában!

– Velem együtt, ugye, Fánika?

– Természetesen!

– Gyerünk hát oda hozzá! Megismer-e?

– Ó, nem, nem! – siránkozott Fáni. – Nem merek! Bizonyára nagyon haragszik rám, amiért annak idején megkóstoltam a szép mézeskalács boszorkányt, amelyre olyan büszke volt!

– Látod, hova vezet a nagy falánkság! – korholta Surranó. Fáni azonban nem figyelt rá, hanem a mandulával díszített mézeskalácsszeleteket, Cukoranyó legkelendőbb portékáját nézegette.

A sátor előtt egymás hegyen-hátán tolongtak a vadkacsák, kisnyulak, csirkék, hörcsögök, mókusok, gémekek, és egyre-másra vásárolták a mézesbábokat.

Mire bealkonyodott, üres lett a fehér terítős asztal. Csak egy rózsaszínű cukoregér árválkodott rajta.

Fáni sóváran mondta:

– Minél tovább nézem, annál éhesebb leszek.

– Mégis jobb lett volna visszamennünk Hercsula Macskához, hogy egy kis útra valót kérjünk!

– vélte Surranó. Fáni nagyot sóhajtott.

Cukoranyó már hazakészülődött. Felállt, rakosgatott. Közben a könyökével leverte a cukoreget az asztal sarkáról, de észre sem vette.

Surranónak több sem kellett. Odaosont, felkapta, s diadalmasan hozta Fáninak.

A boszorkány rámosolygott, és a cukoreget mohón, egyszerre a szájába tömte.

Surranó méltatlankodni akart, hogy neki egy morzsát sem hagyott. De amint Fánira nézett, elállt a szava. Mert Fáni nem volt boszorkány többé, hanem visszaváltozott fekete szemű, szürke kiségerre. A zöld boszorkányköntös helyett a cukoregér rózsaszínű ruhácskájában állt ott, és egy szó nem sok, de annyi sem jött az ajkára. Bezzeg Surranóból dőlt a szó:

– Egér vagy megint, egér, egér! Jaj be jó! Erről ábrándoztam már régen! Most már végre összeházasodhatunk!

– Tessék? – kérdezte Fáni egér, aki azt hitte, nem jól hall. Surranó felelni akart, de ekkor lépéseket hallottak.

Ijedten ugrottak a nagy vaspántos ládába.

Mire a szekér megállt Cukoranyó házacskája előtt, már apró aranycsillagok ragyogtak az égen.

Kulcsok csörrentek, zár nyikordult. A ládát leemelték a szekérről, és imbolyogva bevitték a házba.

– A folyosón vagyunk! – súgta Fáni Surranónak. – Még jól emlékszem rá, hogy itt mézesbábminták függtek a falon...

A láda fedele felpattant. Cukoranyó, gyertyával a kezében följe hajolt, és megkérdezte:

– Ki cincog itt? Mi cincog itt?... Uramfia, Fáni, te vagy az? Ó, te kis haszontalan, végre megkerültél!

Boldogan emelte ki Fáni egérkét a ládából. Most vette csak észre Surranót:

– Hát ez meg kicsoda?

– A vőlegényem! – cincogta Fáni, és elpirult.

Alig bújtak el a zizegő selyempapír közé, lecsukódott a fedél, és a láda a levegőbe emelkedett.

Kisvártatva valami zörögni kezdett alattuk. Kitalálták a láda rázkódásából, hogy szekéren utaznak.

A láda fedelén találtak egy kis rést, azon kikukucskáltak.

– Ég veled, kedves Furfangos Sziget! – sóhajtott Fáni, mikor a sziget partjára értek. A szekér rádöcögött egy ott várakozó kompra, amely átszállította őket a furcsavári partra.

XIX. fejezet

EGÉRLAKODALOM

Még a legöregebb egerek sem emlékeznek olyan hétországra való vigalomra, mint amilyen Fáni menyegzője volt.

Rengeteg meghívót küldtek szét, a legfinomabb sajtthéjra rágva. A vendégek Cukoranyó zezugos padlásán gyűltek egybe. Elsőnek a közeli pékség dundi egerei érkeztek, nyomban utánuk betoppant egy sereg egér a főtéri ódon vendéglőből. Búzásszekerek hozták a városszéli csűrök, magtárak és a hizlalda egereit. A mezei pockok, kiknek útját egy egerésző róka keresztezte, némi késéssel érkeztek, viszont ők hozták a legszebb nászajándékot: értékes csigahéj étkezészetet.

Fáni nagyon sajnálta, hogy Hercsula Macska nem jöhetett a lakodalomba. Hanem akkor valamennyi egérvendég szétszaladt volna.

Eljött egy valódi fehéregér is. Piros szeme volt, és nagyon gyorsan tudta az orrát mozgatni. A vendégek nagy figyelemmel nézték, de csak addig, míg a mátkapár meg nem jelent. Attól kezdve mindenki csak Fánit és Surranót csodálta. No, de volt is mit nézni rajtuk!

A vőlegény menyegzői köntöse egy tábla csokoládé ezüstös burkából készült, csillogott is, mint a holdsugár. A menyasszony fátylát a pókok szőtték. Oly finom volt, oly áttetsző, hogy a Pocok gyerekek, akik a fátylat vitték, úgy érezték, mintha csak a levegőt markolásznák. A cukorvirágokból készült menyasszonyi csokrot maga Cukoranyó állította össze.

Ó, mit érezhették a macskák ott kint a háztetőn! Sóváran kukucskáltak be a padlásablak résén, s azt hitték, a szemük káprázik. Egymást lökdösve kérdezték:

– Te is látod, vagy csak álom?

Bizony, álomba illően szép volt a kis Fáni, menyasszonyi díszében! A sonkát majszólo, pogácsát, diót, cukros mandulát ropogtató egérmamák váltig állították, hogy hozzá hasonló szép egérmenyasszonyt még nem láttak a furcsavári padlásokon!

Ropták is vele a menyasszonyi táncot! Cukoranyó erre az alkalomra kölcsönadta szép kis zenélődobozát, amellyel hét különféle dallamot lehetett eljátszani. Táncolt az egérnép, és a gerendát díszítő rózsaszínű viaszgyertyák is szinte táncoltak örömben.

Fáni belefáradt a táncba, és félrebújt egy üres palack mögé pihenni. Közben eszébe jutott, hogy most kipróbálhatná az egérbabonát.

– Megkérdezem a gyertyáktól, hány évig leszek boldog? Ahány gyertyát elfújok egy szuszra, annyi esztendeig tart a boldogságom...

Lábujjhegyre állt, kis képét felfújta, száját összecücsösrítette, és ráfújt a hosszú sorban lobogó gyertyákra. A lángok egyszerre mind, mind kialudtak...

Eddig tart a mese a furcsavári kisegerről. De ha szeretnéd tudni, mi lett tovább, a világért se mulaszd el meglátogatni Hercsula Macskát Furfangos Szigeten. Örömet megmutatja neked Fáni finom hurkabőrre írt leveleit, melyeket derék kandúrunk üveg alatt őriz. Üveg alatt, részint kegyeletből, részint pedig azért, mert a hurkabőr illata módfelett ingerlő, s utóbb is arra csábítaná Hercsula Macskát, hogy elköltse a kedves emlékeket...

Ha azután elvetődnél egyszer Furcsavárra, okvetlen csengess be Cukoranyó mézeskalács boltjába. Az ajtón belépve nézz jól körül a lépesméz illatú, homályos szobácskában, s meglátod a polcokon a piros viaszgyertyákat, a cukorcirádás mézesbábokat, meg a gömbölyű üvegekben sárgálló mézet.

Ne restelld megkérdezni a fehér hajú Cukoranyótól, hol vannak az egérkéi.

S tekints csak bátran a százesztendős vaspántos láda mögé. Ha veszel annyi fáradságot, hogy meghajlítsd a derekadat, nyomban megláthatod a két riadt kis egeret, amint a tollseprűt feldöntve Cukoranyó bojtos papucsába menekülnek.

Ha kíváncsi természetű vagy, azt is megkérdezheted tőlük, jól megy-e soruk.

S ők ketten kívánják neked, hogy Te is oly boldog légy, mint amilyen boldogok ők!